

II.

INFORMACE

O POKLADNÍM PLNĚNÍ

STÁTNÍHO ROZPOČTU ČESKÉ REPUBLIKY

ZA 1. AŽ 3. ČTVRTLETÍ 2023

Obsah

I. Pokladní plnění státního rozpočtu	1
1 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu	1
1.1 Záměry schváleného rozpočtu na rok 2023.....	1
1.2 Rozpočet po změnách.....	3
1.3 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu	4
2 Příjmy státního rozpočtu	8
2.1 Příjmy z daní a poplatků	9
2.2 Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.....	15
2.3 Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	16
3 Výdaje státního rozpočtu.....	18
3.1 Běžné výdaje.....	20
3.2 Kapitálové výdaje.....	31
4 Tabulková část	35
II. Zpráva o řízení státního dluhu	39
1 Vývoj a stav státního dluhu.....	39
1.1 Vývoj státního dluhu v 1. – 3. čtvrtletí 2023.....	39
1.2 Emise a splátky dluhových instrumentů a realizace zápůjček	39
1.3 Vývoj na finančních trzích a ratingové hodnocení České republiky	44
2 Příjmy a výdaje kapitoly Státní dluh	45
3 Řízení likvidity státní pokladny v 1. – 3. čtvrtletí roku 2023	48
4 Tabulková příloha	50
III. Situační zpráva státní pokladny	52

Seznam zkratek

ACRA	Analytical Credit Rating Agency
AV ČR	Akademie věd České republiky
bps	Bazické body
CEB	Rozvojová banka Rady Evropy
CHF	Kódové označení švýcarského franku
CZK	Kódové označení koruny české
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPFO	Daň z příjmu fyzických osob
DPPO	Daň z příjmu právnických osob
EIB	Evropská investiční banka
EU	Evropská unie
EUR	Kódové označení eura
HDP	Hrubý domácí produkt
FM	Finanční mechanismy
FNM	Fond národního majetku
JCR	Ratingová agentura Japan Credit Rating Agency
JPY	Kódové označení japonského jenu
Kč	Koruna česká
MF	Ministerstvo financí
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV	Ministerstvo vnitra
OP	Operační program
OSFA	Operace státních finančních aktiv
OSS	Organizační složka státu
p. a.	Per annum
p. b.	Procentní bod
PRIBOR	Referenční úroková sazba Prague Interbank Offered Rate
R&I.	Ratingová agentura Rating and Investment Information, Inc.
SD	Spotřební daň
SDD	Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy
SFA	Státní finanční aktiva
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SPP	Státní pokladniční poukázky
SR	Státní rozpočet
SSD	Spořicí státní dluhopisy
SPP	Státní pokladniční poukázky
SURE	Evropský nástroj finanční pomoci (Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency)
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
UV	Usnesení vlády
ÚHSR	Účet hospodaření státního rozpočtu
ÚSC	Územně samosprávné celky
VAR	Variabilně úročený
VPS	Všeobecná pokladní správa
WFT	Daň z neočekávaných zisků

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Predikce základních makroekonomických indikátorů (srpen 2022)	1
Tabulka č. 2: Rozpočet 2023 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2022 (mld. Kč)	2
Tabulka č. 3: Základní přehled o výsledcích hospodaření SR v 1. až 3. čtvrtletí roku 2022 a 2023 (mld. Kč)	6
Tabulka č. 4: Příjmy státního rozpočtu za 1. - 3. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)	9
Tabulka č. 5: Inkaso spotřebních daní, energetických daní a odvodu z elektřiny vyrobené ze slunečního záření (mil. Kč)	11
Tabulka č. 6: Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení za 1. - 3. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)	15
Tabulka č. 7: Výdaje státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)	19
Tabulka č. 8: Vývoj registrované nezaměstnanosti dle MPSV	23
Tabulka č. 9: Čerpání kapitálových výdajů z druhového hlediska (mld. Kč)	32
Tabulka č. 10: Vývoj státního dluhu v 1. - 3. čtvrtletí 2023 (mil. Kč)	39
Tabulka č. 11: Měnová skladba státního dluhu	39
Tabulka č. 12: Přehled aukcí státních pokladničních poukázek v 1. - 3. čtvrtletí 2023	40
Tabulka č. 13: Přehled aukcí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů v 1. - 3. čtvrtletí 2023	41
Tabulka č. 14: Ratingové hodnocení České republiky	45
Tabulka č. 15: Výdaje kapitoly Státní dluh (mil. Kč)	46
Tabulka č. 16: Porovnání čistých příjmů státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčních operací se záporným výnosem v 1. - 3. čtvrtletí 2022 a 1. - 3. čtvrtletí 2023 (mil. Kč)	48
Tabulka č. 17: Souhrnné účty státní pokladny (mil. Kč)	53

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj salda státního rozpočtu v 1. až 3. čtvrtletí (mld. Kč)	4
Graf č. 2: Vývoj celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu k 30. září (mld. Kč, pravá osa v %)	4
Graf č. 3: Hlavní příčiny meziročního růstu příjmů a výdajů státního rozpočtu v 1. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)	5
Graf č. 4: Kumulovaný vývoj salda systému důchodového pojištění od roku 2015 (mld. Kč)	7
Graf č. 5: Vývoj základních složek příjmů státního rozpočtu v 1. - 3. čtvrtletí (mld. Kč, pravá osa meziroční změna v %)	8
Graf č. 6: Struktura celkových příjmů státního rozpočtu za 1. - 3. čtvrtletí 2023	9
Graf č. 7: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPH k 30. září (mld. Kč)	10
Graf č. 8: Struktura spotřebních daní za 1. - 3. čtvrtletí 2023	11
Graf č. 9: Vývoj příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z minerálních olejů k 30. září (mld. Kč)	12
Graf č. 10: Vývoj příjmů státního rozpočtu ze spotřební daně z tabákových výrobků k 30. září (mld. Kč)	12
Graf č. 11: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPPO k 30. září (mld. Kč)	13
Graf č. 12: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPFO k 30. září (mld. Kč)	14
Graf č. 13: Vývoj inkasa pojistného na sociální zabezpečení (mld. Kč)	16
Graf č. 14: Vývoj nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů v 1. - 3. čtvrtletí (mld. Kč)	17
Graf č. 15: Vývoj hlavních složek výdajů státního rozpočtu k 30. září (mld. Kč), pravá osa meziroční změna (%)	19
Graf č. 16: Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2023	20
Graf č. 17: Sociální dávky v 1. až 3. čtvrtletí 2023	21
Graf č. 18: Vývoj čerpání kapitálových výdajů z hlediska zdroje financování (mld. Kč)	33
Graf č. 19: Čerpání kapitálových výdajů podle kapitol (mld. Kč)	34
Graf č. 20: Vývoj jmenovité hodnoty státních dluhopisů pro občany v oběhu	42
Graf č. 21: Vývoj výnosů státních dluhopisů a měnově-politické sazby ČNB	44
Graf č. 22: Státní pokladna v 1. - 3. čtvrtletí 2022 a 2023	49
Graf č. 23: Vývoj státního rozpočtu v 1. - 3. čtvrtletí 2022 a 2023	49

Informace o pokladním plnění státního rozpočtu České republiky za 1. až 3. čtvrtletí 2023

Informace o plnění státního rozpočtu České republiky za 1. až 3. čtvrtletí 2023 je předkládána ve zjednodušené formě a obsahuje pouze výsledky pokladního plnění státního rozpočtu, jak to ukládá § 20 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

V návaznosti na zákonem stanovený termín a způsob předložení byl návrh Informace vypracován tak, že výsledky plnění příjmů a výdajů státního rozpočtu jsou prezentovány na základě údajů o jeho pokladním plnění, tj. podle stavu na účtech státního rozpočtu vedených v ČNB k 30. září 2023 a podle údajů rozpočtového informačního systému IISSP za leden až září 2023 vygenerovaných 2. října 2023. Některé údaje v předkládané informaci nemusí být tedy plně srovnatelné s údaji obsaženými v měsíčních finančních výkazech organizačních složek státu sestavovaných v polovině měsíce následujícího po skončení hodnoceného období.

Součástí informace je kromě stručného hodnocení příjmů a výdajů státního rozpočtu i zpráva o řízení státního dluhu a situační zpráva o státní pokladně.

I. Pokladní plnění státního rozpočtu

1 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

1.1 Záměry schváleného rozpočtu na rok 2023

Státní rozpočet na rok 2023 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR 30. listopadu 2022 zákonem č. 449/2023 Sb. **Východiska** pro sestavení státního rozpočtu na rok 2023 byla následující:

- Programové prohlášení vlády České republiky.
- Schváleným rozpočtem na rok 2022 se rozumí rozpočet ve znění schváleném PSP ČR zákonem č. 344/2022 Sb. ze dne 18. října 2022.
- Makroekonomická predikce České republiky (zpracovaná Ministerstvem financí v srpnu 2022).

Tabulka č. 1: Predikce základních makroekonomických indikátorů (srpen 2022)

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
										predikce	predikce
Nominální hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč, b.c.</i>	4 346	4 625	4 797	5 111	5 411	5 791	5 709	6 108	6 799	7 356
	<i>růst v % b.c.</i>	4,9	6,4	3,7	6,5	5,9	7,0	-1,4	7,0	11,3	8,2
Reálný hrubý domácí produkt	<i>růst v % s.c.</i>	2,3	5,4	2,5	5,2	3,2	3,0	-5,5	3,5	2,2	1,1
Spotřeba domácností	<i>růst v % s.c.</i>	1,4	3,9	3,8	4,0	3,5	2,7	-7,2	4,1	0,5	0,5
Spotřeba vládních institucí	<i>růst v % s.c.</i>	1,0	1,8	2,5	1,8	3,9	2,5	4,2	1,5	0,8	1,3
Tvorba hrubého fixního kapitálu	<i>růst v % s.c.</i>	3,3	9,7	-3,0	4,9	10,0	5,9	-6,0	0,7	6,1	3,4
Příspěvek čistých vývozů k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	-0,4	-0,2	1,4	1,2	-1,2	0,0	-0,4	-3,6	-1,0	0,9
Příspěvek změny zásob k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	1,0	0,9	-0,3	0,5	-0,5	-0,3	-0,9	4,8	1,3	-1,2
Deflátor HDP	<i>růst v %</i>	2,6	1,0	1,1	1,3	2,6	3,9	4,3	3,3	8,9	7,0
Průměrná míra inflace	<i>%</i>	0,4	0,3	0,7	2,5	2,1	2,8	3,2	3,8	16,2	8,8
Zaměstnanost (VŠPS)	<i>růst v %</i>	0,8	1,4	1,9	1,6	1,4	0,2	-1,3	-0,4	-0,7	0,2
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	<i>průměr v %</i>	6,1	5,1	4,0	2,9	2,2	2,0	2,6	2,8	2,5	2,6
Objem mezd a platů (dom. koncept)	<i>růst v % b.c.</i>	3,9	5,0	5,7	9,2	9,6	7,8	0,1	5,8	9,8	7,9
Saldo běžného účtu	<i>% HDP</i>	0,2	0,4	1,8	1,5	0,4	0,3	2,0	-0,8	-4,6	-4,0
Předpoklady:											
Měnový kurz CZK/EUR		27,5	27,3	27,0	26,3	25,6	25,7	26,4	25,6	24,6	24,4
Dlouhodobé úrokové sazby	<i>% p.a.</i>	1,6	0,6	0,4	1,0	2,0	1,5	1,1	1,9	4,1	4,2
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	99	52	44	54	71	64	42	71	105	88
HDP eurozóny	<i>růst v % s.c.</i>	1,4	1,9	1,8	2,8	1,8	1,6	-6,5	5,2	3,0	1,2

Rozpočet na rok 2023 je ve znamení pokračujících nejistot, přičemž jeho **hlavními cíli** jsou:

- dostatečná podpora obyvatelstva v souvislosti s inflací a dopady energetické krize a

- pokrytí výdajů v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině.

To vše za předpokladu zachování solidarity v nerovnoměrném rozložení mimořádných příjmů, které realizují a těží z nich vybrané segmenty v rámci hospodářství.

Na výdajové straně lze uvedené priority nalézt mimo jiné:

- v sociální oblasti zejména v navýšení důchodů, v posílení sociálních dávek a ve zvýšeném životním a existenčním minimu,
- v zohlednění výdajů na kompenzace plynoucích ze zastropování cen silové elektřiny a plynu pro maloodběratele a na další nástroje na řešení energetické krize,
- v posílení výdajů na obranu určených na pokračování v nezbytné modernizaci Armády ČR a rozvoj jejích obranných schopností.

Ruku v ruce s posílením výdajové strany na zvládnání dopadů energetické krize jde i navýšení příjmů mimořádného charakteru, které plynou ze zavedení dočasné daně z neočekávaných zisků a ze zastropování tržních příjmů.

Základní charakteristiky státního rozpočtu na rok 2023 lze vyjádřit takto:

- **příjmy** státního rozpočtu v roce 2023 dosáhnou výše **1 928 mld. Kč**, což je o 249,7 mld. Kč více oproti schválenému rozpočtu na rok 2022;
- **výdaje** státního rozpočtu v roce 2023 dosáhnou **2 223 mld. Kč**, meziročně se zvýší o 169,7 mld. Kč;
- **saldo** státního rozpočtu v roce 2023 dosáhne **295 mld. Kč**, což znamená ve srovnání s rokem 2022 jeho snížení o 80 mld. Kč.

Následující tabulka naznačuje tendence základních ukazatelů nově schváleného rozpočtu na rok 2023 ve srovnání s rozpočtem a skutečností roku 2022.

Tabulka č. 2: Rozpočet 2023 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2022 (mld. Kč)

	2022		2023	Rozdíl	Rozdíl	Index v %	Index v %
	Schválený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet	SR 2023- SR 2022	SR 2023- Skut. 2022	SR 2023/ SR 2022	SR 2023/ Skut. 2022
	1	2	3	3-1	3-2	3/1	3/2
Celkové příjmy	1 678,3	1 624,4	1 928,0	249,7	303,5	114,9	118,7
Daňové příjmy (bez poj. na SZ)	775,2	789,7	947,2	172,0	157,5	122,2	119,9
DPH	351,4	345,2	381,8	30,4	36,6	108,7	110,6
Spotřební a energetické daně	158,6	153,5	157,3	-1,3	3,8	99,2	102,5
DPPO	131,4	151,5	157,2	25,8	5,7	119,6	103,7
DPFO	118,8	123,6	134,7	15,9	11,1	113,4	109,0
Mimořádné daně *)			100,0	100,0	100,0		
ostatní daňové příjmy	15,0	15,9	16,1	1,2	0,3	107,7	101,9
Pojistné na SZ	635,4	637,7	688,3	52,9	50,6	108,3	107,9
Nedaňové a ost. příjmy	267,6	197,1	292,5	24,9	95,4	109,3	148,4
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	194,0	117,5	139,2	-54,8	21,7	71,8	118,5
Celkové výdaje	2 053,3	1 984,8	2 223,0	169,7	238,2	108,3	112,0
z toho: EU/FM výdaje **)	194,0	161,1	139,2	-54,8	-21,9	71,8	86,4
Běžné výdaje	1 838,1	1 798,8	2 020,9	182,8	222,1	109,9	112,3
Sociální dávky ***)	775,1	768,0	858,1	83,0	90,1	110,7	111,7
Kapitálové výdaje	215,2	186,0	202,1	-13,1	16,1	93,9	108,6
Saldo SR	-375,0	-360,4	-295,0	80,0	65,4	78,7	81,9
Saldo bez EU/FM prostředků	-375,0	-316,8	-295,0	80,0	21,8	78,7	93,1

*) zahrnuje odvod z nadměrných příjmů a daň z neočekávaných zisků

**) výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a FM

***) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvis. výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také soc. dávkami)

V porovnání s rozpočtem roku 2022 předpokládá schválený rozpočet na rok 2023 s růstem celkových příjmů o 249,7 mld. Kč, tj. o 14,9 %, s růstem celkových výdajů o 169,7 mld. Kč, tj. o 8,3 %, a s plánovaným schodkem ve výši 295,0 mld. Kč, tj. o 80,0 mld. Kč nižším než v roce 2022.

Na změně rozpočtu celkových příjmů se podílely **příjmy z daní a poplatků** předpokládaným nárůstem o 172,0 mld. Kč, tj. o 22,2 %. Přepokládané tempo růstu daňových příjmů vycházelo z lednové

makroekonomické predikce spojené s očekávaným mírným ožíváním ekonomiky při zachování vysoké úrovně zaměstnanosti. Nejrazantnější růst se očekává u výnosů daní z příjmů právnických osob včetně mimořádných daní, které zahrnují odvod z nadměrných příjmů a daň z neočekávaných zisků (+125,8 mld. Kč, +95,8 %), daně z přidané hodnoty (+30,4 mld. Kč, +8,7 %) ovlivněný zvyšováním spotřebitelských cen a daní z příjmů fyzických osob (+15,9 mld. Kč, +13,4 %). Naopak nižší inkaso se očekávalo u spotřebních daní v důsledku předpokládaného prodloužení snížené daně z motorové nafty o 1,5 Kč na litr po celý rok 2023 (-3,8 mld. Kč).

Plánovaný výběr **pojistného na sociální zabezpečení** se proti roku 2022 zvýšil výrazně o 52,9 mld. Kč (+8,3 %) v důsledku aktualizace makroekonomické predikce předpokládající meziroční růst objemu mezd a platů pro rok 2022 o 9,8 % a pro rok 2023 o 7,9 %.

Rozpočet nedaňových a ostatních příjmů se meziročně zvýšil o 24,9 mld. Kč, tj. o 9,3 %. Na nárůstu se podílely výhradně kapitálové příjmy (+62,0 mld. Kč), v nichž jsou zahrnuty zejména příjmy z obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v kapitole Ministerstvo životního prostředí ve výši 82,5 mld. Kč, z nichž 50,0 mld. Kč je příjmem z povolenek původně určených jako zdroj Modernizačního fondu na základě změny příslušné legislativy (navýšení oproti roku 2022 o 62,6 mld. Kč). Rozpočtované příjmy z rozpočtu EU a FM meziročně klesly o 53,9 mld. Kč (-27,9 %) na 139,2 mld. Kč. Tato částka odpovídá plánovaným výdajům na společné programy EU/FM a ČR, u kterých se předpokládá následné proplacení z EU nebo FM. V rámci transferů se pro rok 2023 počítá i s příjmy ze zvláštních účtů MF ve výši 45,0 mld. Kč v kapitole Všeobecná pokladní správa, což je o 21,0 mld. Kč více než ve schváleném rozpočtu na rok 2022.

Výdajová strana státního rozpočtu počítá proti rozpočtu 2022 s **vyšším čerpáním běžných výdajů o 182,8 mld. Kč (+9,9 %)**, naopak **kapitálové výdaje by měly klesnout o 13,1 mld. Kč (-6,1 %)**.

Rozpočet **běžných výdajů** se zvýšil především u mandatorních výdajů (+118,0 mld. Kč na 1 195,4 mld. Kč) a u quasi mandatorních výdajů (+43,5 mld. Kč na 435,4 mld. Kč). Podíl mandatorních a quasi mandatorních výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu tak dosáhl 73,4 % (+1,7 %). Mandatorními výdaji jsou především výdaje na sociální transfery vč. ochrany zaměstnanců a mandatorních sociálních dotací, platba státu do zdravotního pojištění, výdaje na dluhovou službu, odvody a příspěvky do rozpočtu EU, dotace na obnovitelné zdroje atd. Quasi mandatorními výdaji jsou především platy zaměstnanců organizačních složek státu a příspěvkových organizací, výdaje kapitoly Ministerstvo obrany, zahraniční a humanitární pomoc.

Výdajová strana rozpočtu na rok 2023 počítá se 100 mld. Kč odhadovaných na zastropování cen silové elektřiny na cca 6 Kč/kWh včetně DPH a cen plynu na cca 3 Kč/kWh včetně DPH pro maloobdoběratele. Na příjmové straně tuto položku kompenzuje mimořádný příjem 100 mld. Kč, který se skládá z mimořádného zdanění neočekávaných zisků velkých firem v energetickém a těžebním sektoru, petrolejářství a bankovníctví a z odvodu z nadměrných příjmů výrobců elektřiny.

Plánovaný objem **kapitálových výdajů** je v roce 2023 tvořen z téměř 63 % výdaji financovanými z národních zdrojů; ty dosahují výše 126,4 mld. Kč (růst o 37,4 mld. Kč, +42,0 %). Kapitálové výdaje, které jsou kryty příjmy z rozpočtu EU a FM, jsou rozpočtovány v částce 75,7 mld. Kč, tj. dochází k jejich meziročnímu poklesu o 50,5 mld. Kč (-40,0 %). Projevuje se zde postupné ukončování projektů programového období 2014-2020 a náběh programového období 2021-2027.

1.2 Rozpočet po změnách

V průběhu 1. až 3. čtvrtletí roku 2023 došlo ke změnám rozpočtu, které neměly vliv na výši schodku schváleného rozpočtem. Rozpočet celkových příjmů i výdajů byl souvztažně navýšen u 13 kapitol o 17,0 mld. Kč na základě zmocnění ministra financí podle § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech (týká se financování programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU). Toto navýšení realizovaly v nejvyšší míře kapitoly Ministerstvo životního prostředí (o 10,0 mld. Kč, převážně u Národního plánu obnovy), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (o 3,6 mld. Kč, zejména u OP Jan Amos Komenský), Ministerstvo práce a sociálních věcí (o 2,6 mld. Kč, převážně u OP Zaměstnanost plus 2021+) a Ministerstvo zemědělství (o 511 mil. Kč, u Společné organizaci trhu 2014+).

1.3 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

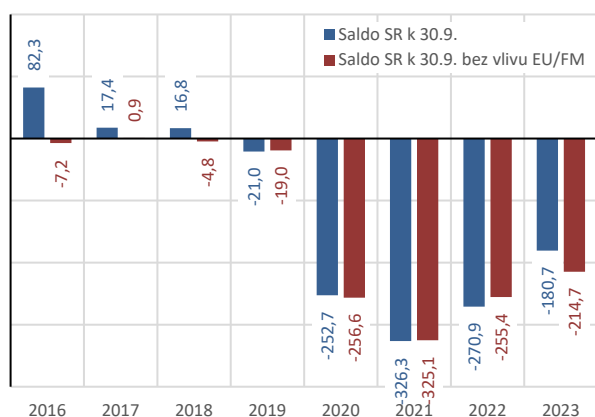
Hospodaření státního rozpočtu za tři čtvrtiny roku 2023 skončilo **deficitem ve výši 180,7 mld. Kč**, který představoval 66,7 %, tedy dvě třetiny plánovaného schodku. K jeho podalíkvotní úrovni výrazně přispěly výsledky hospodaření rozpočtu v průběhu června až září. Ve zmíněném období dosáhlo kumulované saldo rozpočtu přebytku 90,7 mld. Kč, zatímco v prvních pěti měsících roku deficitu 271,4 mld. Kč. Pozitivní vývoj posledních měsíců sledovaného období lze přisoudit především mimořádným a současně i plánovaným skutečnostem na straně příjmů. Tento obrat tedy nelze považovat za trvalý a v posledním čtvrtletí Ministerstvo financí očekává postupné prohlubování schodku k úrovni přibližně odpovídající schválenému plánu 295 mld. Kč. Za tímto předpokladem stojí především očekávaná akcelerace investičních transferů a nákupů státu podpořená i zvýšenými výdaji na financování společných programů Evropské unie a České republiky.

Bilance příjmů z Evropské unie a finančních mechanismů a výdajů předfinancovaných na tyto společné projekty byla kladná (+34,0 mld. Kč) a bez těchto prostředků, které jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuté s neutrálním dopadem, schodek činil 214,7 mld. Kč.

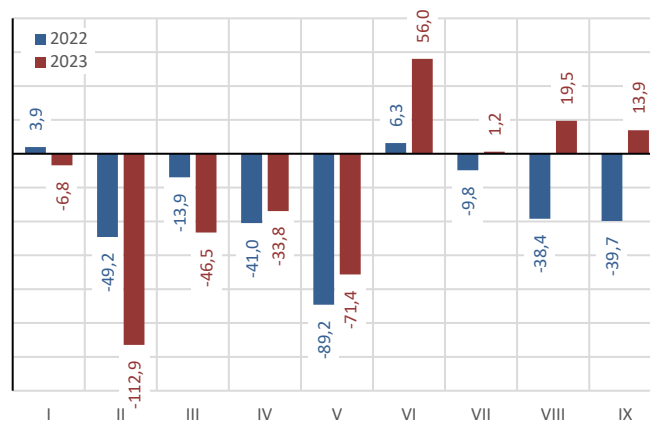
Vývoj salda k 30. červnu, jakož i meziroční srovnání nekumulativních sald jednotlivých měsíců let 2022 a 2023, zachycují následující grafy.

Graf č. 1: Vývoj salda státního rozpočtu v 1. až 3. čtvrtletí (mld. Kč)

Vývoj salda od roku 2016

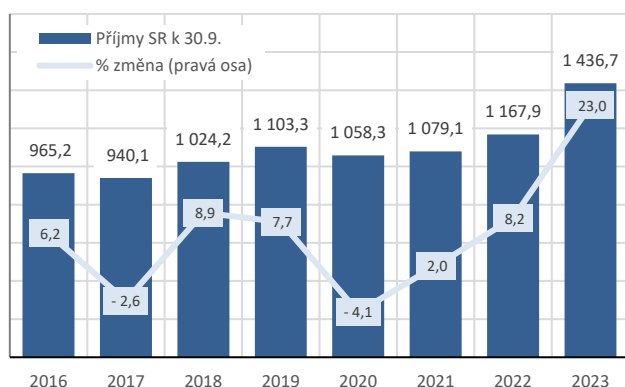
Nekumulativní saldo v měsících

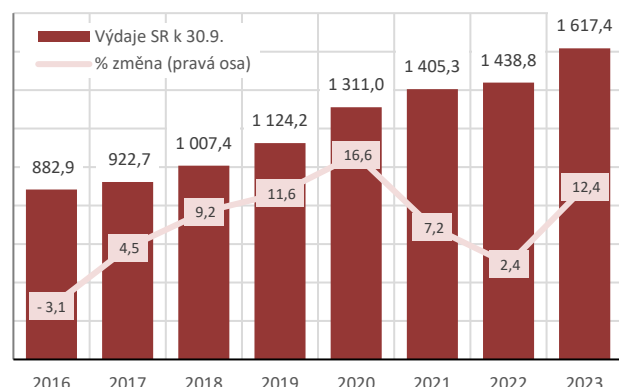
Do meziročního zlepšení výsledku státního rozpočtu o 90,2 mld. Kč, resp. o 40,7 mld. Kč bez započtení prostředků z Evropské unie a finančních mechanismů, se promítlo především vysoké tempo příjmů, které překročilo růst výdajů o 10,6 p. b. Od konce května, kdy naopak tempo výdajů převyšovalo příjmové o 8,0 p. b., došlo ke zrychlení růstu příjmů rozpočtu z 9,8 % na 23,0 % a zpomalení růstu výdajů ze 17,8 % na 12,4 %.

Graf č. 2: Vývoj celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu k 30. září (mld. Kč, pravá osa v %)

Příjmy

Výdaje

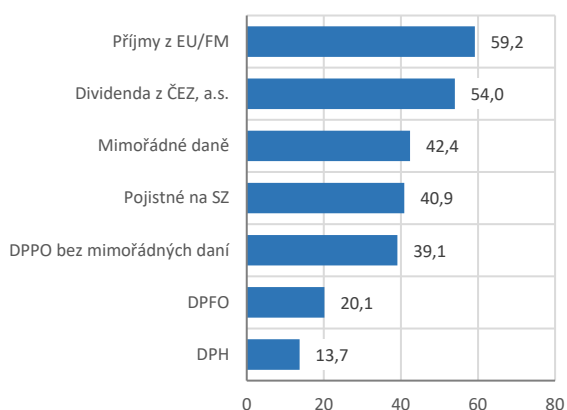

Příjmové straně rozpočtu v průběhu června až září výrazně pomohlo zapojení výnosů z majetkové účasti státu, tj. 54,0 mld. Kč z dividendy od ČEZ, a.s. Významné navýšení příjmů představoval i převod 45,2 mld. Kč z mimorozpočtového účtu Ministerstva průmyslu a obchodu do příjmů kapitol financujících projekty Národního plánu obnovy. Mimořádné daňové příjmy zavedené dočasně v souvislosti s financováním dopadů energetické krize a do srpna plněné jen odvody z nadměrných příjmů byly v průběhu září poprvé doplněny i výnosy daně z neočekávaných zisků zejména firem podnikajících v oblasti energetiky (25,6 mld. Kč). K růstu příjmů taktéž výrazně přispělo i „standardní“ inkaso daní z příjmů právnických osob, které ve zmíněném období dosáhlo objemu 183,9 mld. Kč (+49,5 mld. Kč) a z hlediska státního rozpočtu 118,6 mld. Kč (+32,0 mld. Kč). Výše uvedené faktory představovaly dostatečný příspěvek, který pomohl výrazně překonat více než 12% tempo výdajů i nadále navýšované především výdaji v sociální oblasti (+81,8 mld. Kč), pomocí domácnostem a podnikům s vysokými cenami energií (+36,2 mld. Kč), vyššími investicemi (+21,3 mld. Kč), podporou územních rozpočtů v oblasti školství (+19,4 mld. Kč), obsluhou státního dluhu zatíženou lednovou výplatou úrokových výnosů z protiinflačních státních dluhopisů (+8,2 mld. Kč) či pokračující solidaritou s Ukrajinou a jejími občany zasaženými dopady ruské vojenské agrese. Vysoká míra inflace navýšila kromě výplat důchodů, úrokových nákladů a investic i řadu provozních výdajů státu.

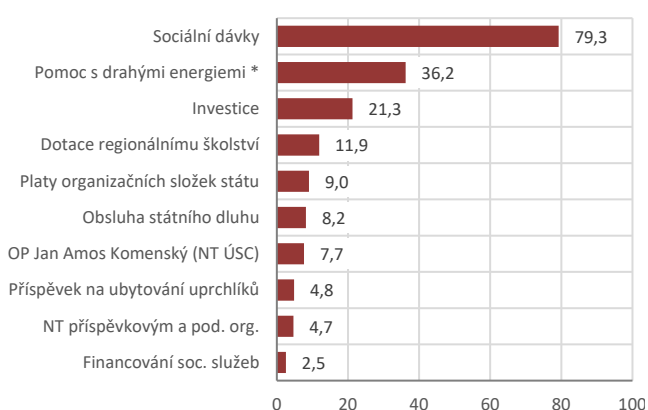
Následující grafy zobrazují nejvýznamnější položky ovlivňující meziroční nárůsty celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu v 1. až 3. čtvrtletí roku 2023.

Graf č. 3: Hlavní příčiny meziročního růstu příjmů a výdajů státního rozpočtu v 1. až 3. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)

Příjmy - meziroční růst o 268,8 mld. Kč

Výdaje - meziroční růst o 178,6 mld. Kč

* uvedeno včetně dotací na podporu obnovitelných zdrojů energie

Příjmy státního rozpočtu v 1. až 3. čtvrtletí 2023 zrychlily svůj meziroční růst na 23,0 % a v absolutním vyjádření tak vzrostly o 268,8 mld. Kč. Úroveň příjmů z předcovidového roku 2019 převýšily o 30,2 %, tj. průměrným ročním zvýšením o 6,8 %. Jejich tempo určovaly především příjmy nedaňového charakteru (+101,2 %) plněné nejvíce příjmy z rozpočtu Evropské unie a finančních mechanismů v objemu 137,0 mld. Kč (+76,0 %) a příjmy z dividend od akciové společnosti ČEZ (54,0 mld. Kč). Růstu daňových příjmů o 109,7 mld. Kč (+18,9 %) napomohl výnos ze zdanění firem (+39,1 mld. Kč, +32,5 %), tempo nad úrovní plánu i s ohledem na vysokou úroveň zaměstnanosti a relativně vysoký růst mezd a platů vykazuje i inkaso daní z příjmů fyzických osob (+20,1 mld. Kč, +23,2 %) a příjmy z pojistného na sociální zabezpečení (+40,9 mld. Kč, +8,7 %). Naopak za očekávání zatím zůstává inkaso DPH (+13,7 mld. Kč, +5,5 %) tlumené klesající spotřebou domácností v souvislosti s vysokým růstem cen. Spotřební a energetické daně dokonce meziročně klesly o 5,4 mld. Kč (-4,7 %). Na mimořádných daních, které nebyly v předchozím roce inkasovány, zatím stát získal 42,4 mld. Kč, z nichž 25,7 mld. Kč představoval výnos daně z neočekávaných zisků a 16,7 mld. Kč odvody z nadměrných příjmů cílené na výrobce energií.

Z hlediska plnění zaostaly celkové příjmy pod úroveň třech čtvrtin rozpočtu po provedených rozpočtových opatřeních jen mírně, o 1,1 p. b.

Tabulka č. 3: Základní přehled o výsledcích hospodaření SR v 1. až 3. čtvrtletí roku 2022 a 2023 (mld. Kč)

	2022		2023			Rozdíl skutečností	Index 2023/2022
	Skutečnost k 30.9.	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost k 30.9.	% plnění		
	1	2	3	4	5=4:3	6=4-1	7=4:1
Celkové příjmy	1 167,9	1 928,0	1 944,9	1 436,7	73,9	268,8	123,0
Daňové příjmy (bez poj. na SZ)	581,0	947,2	947,2	690,6	72,9	109,7	118,9
DPH	247,0	381,8	381,8	260,7	68,3	13,7	105,5
Spotřební a energetické daně	115,0	157,3	157,3	109,5	69,6	-5,4	95,3
DPPD	120,1	157,2	157,2	159,2	101,3	39,1	132,5
DPFO	86,7	134,7	134,7	106,9	79,3	20,1	123,2
Mimořádné daně *)		100,0	100,0	42,4	42,4	42,4	.
ostatní daňové příjmy	12,2	16,2	16,2	12,0	74,3	-0,2	98,4
Pojistné na SZ	470,1	688,3	688,3	511,0	74,2	40,9	108,7
Nedaňové a ost. příjmy	116,9	292,5	309,5	235,1	76,0	118,2	201,2
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	77,8	139,2	156,2	137,0	87,7	59,2	176,0
Celkové výdaje	1 438,8	2 223,0	2 239,9	1 617,4	72,2	178,6	112,4
z toho: EU/FM výdaje **)	93,3	139,2	156,2	103,0	65,9	9,7	101,6
Běžné výdaje	1 326,0	2 020,9	2 030,4	1 483,3	73,1	157,3	111,9
Sociální dávky ***)	571,1	858,1	855,5	650,3	76,0	79,3	113,9
Kapitálové výdaje	112,8	202,1	209,5	134,1	64,0	21,3	118,9
Saldo SR	-270,9	-295,0	-295,0	-180,7	61,2	90,2	66,7
Saldo bez EU/FM prostředků	-255,4	-295,0	-295,0	-214,7	72,8	40,7	84,1

*) zahrnuje odvod z nadměrných příjmů a daň z neočekávaných zisků (windfall tax)

**) výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a FM

***) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvis. výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také sociálními dávkami)

Výdaje státního rozpočtu meziročně vzrostly o 178,6 mld. Kč (+12,4 %), když jejich nerovnoměrný růst v průběhu prvního (+153,3 mld. Kč), druhého (+9,3 mld. Kč) a třetího čtvrtletí (+16,0 mld. Kč) ovlivnila především základna loňského roku zkrácená hospodařením státu podle pravidel rozpočtového provizoria do 18. března 2022. Při srovnání vývoje oproti předcovidovému roku 2019 vzrostly výdaje rozpočtu o 43,9 %, tj. průměrným ročním tempem 9,5 %, které je proti průměrnému ročnímu růstu celkových příjmů vyšší o 2,7 p. b.

Pro jejich tempo a objem byl určující vývoj **běžných výdajů** (+11,9 %, +157,3 mld. Kč) navýšených realizací mimořádných opatření zaměřených na řešení vysokých cen energií (56,4 mld. Kč, +39,0 mld. Kč) a na dopady válečného konfliktu na Ukrajině (+4,3 mld. Kč). Za růstem objemově nejvýznamnějších sociálních dávek (+79,3 mld. Kč) stály především výplaty důchodů (+76,8 mld. Kč), do jejichž výše se kromě loňských navýšení promítá letošní řádná valorizace o 4,7 %, mimořádná červnová valorizace o 3,9 % a příspěvek 500 Kč měsíčně za vychované dítě. K navýšení běžných výdajů přispěly i transfery regionálnímu školství (+11,9 mld. Kč) ovlivněné zejména růstem objemu platů pedagogických pracovníků o 4 % (od 1. ledna 2023) a nepedagogických pracovníků o 8 % (od 1. září 2022). Rozpočty municipalit v oblasti školství výrazně posílily i prostředky z OP Jan Amos Komenský (+7,7 mld. Kč). Meziroční nárůst výdajů na obsluhu státního dluhu o 8,4 mld. Kč souvisel s lednovou výplatou úrokových výnosů z protiinflačních státních dluhopisů, jejichž emise byla pozastavena na konci roku 2021, a také s financováním schodkového hospodaření posledních let za zhoršujících se úrokových podmínek. Naopak neinvestiční nákupy bez započtení obsluhy státního dluhu (-11,4 mld. Kč) meziročně snižovalo především loňské pořízení zemního plynu do státních hmotných rezerv (-5,9 mld. Kč), nákupy vakcín (-5,2 mld. Kč) a úhrada čistých nákladů představujících nespravedlivou zátěž České poště (-6,0 mld. Kč).

Kapitálové výdaje (+18,9 %, +21,3 mld. Kč) navýšily nejvíce investiční nákupy a související výdaje (+8,1 mld. Kč). Za jejich růstem stálo hlavně Ministerstvo obrany (+6,0 mld. Kč) s nákupem pásových bojových vozidel pěchoty (4,5 mld. Kč). Výrazněji vzrostly i převody prostředků Státnímu fondu životního prostředí (+4,6 mld. Kč) z velké části směřované na realizaci programu Nová zelená úsporám v rámci Národního plánu obnovy (+4,6 mld. Kč). Na financování dopravní infrastruktury směřovalo 44,5 mld. Kč (-6,1 mld. Kč) a na podporu investic realizovaných prostřednictvím Státního zemědělského intervenčního fondu 4,7 mld. Kč (+2,0 mld. Kč). Investiční transfery rozpočtům územní úrovně (+5,5 mld. Kč) a podnikatelům (+4,1 mld. Kč)

navyšovaly především prostředky určené na spolufinancování projektů realizovaných v rámci společných programů Evropské unie a České republiky.

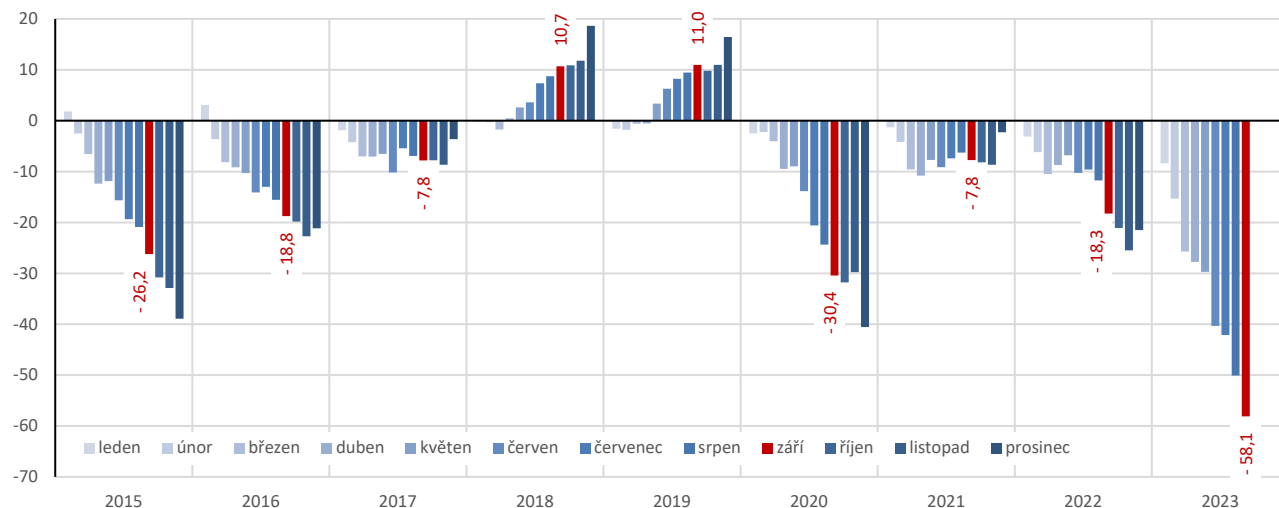
Nároky z nespotřebovaných výdajů, které mohou organizační složky státu zapojovat a realizovat nad rámec rozpočtu výdajů, byly v 1. až 3. čtvrtletí roku 2023 čerpány v objemu 89,8 mld. Kč, což představovalo meziroční nárůst o 20,7 mld. Kč, který byl podpořen především zapojením prostředků na pomoc s vysokými cenami energií nevyčerpaných v závěru roku 2022.

Přímé výdaje státního rozpočtu včetně výdajů státních příspěvkových organizací v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině vyčíslili správci kapitol (bez údajů vedených v utajovaném režimu) v 1. až 3. čtvrtletí 2023 na 19,8 mld. Kč při meziročním růstu o 4,3 mld. Kč. Největší část těchto prostředků tvořil kompenzační příspěvek na nouzové ubytování osob z Ukrajiny (6,0 mld. Kč), výplata humanitární dávky (5,4 mld. Kč), zvýšená platba státu veřejného zdravotního pojištění za válečné uprchlíky (3,4 mld. Kč), podpora školství (1,5 mld. Kč) a příspěvek pro solidární domácnost (1,2 mld. Kč).

Analýza vývoje inkasa jednotlivých druhů příjmů a čerpání výdajů státního rozpočtu je podrobněji uvedena v dalších částech informace.

Součástí hospodaření státního rozpočtu je **system důchodového pojištění**. Výpočet jeho salda v souladu s právními předpisy je součástí státního závěrečného účtu. V následujícím grafu je na základě kvalifikovaného výpočtu Ministerstva financí zobrazen měsíční kumulativní průběh salda systému důchodového pojištění. Z grafu je patrný trend zlepšování salda až do přebytkových stavů v letech 2018 a 2019. Rok 2020 zatížený nejen propadem příjmů z pojistného, ale i nadstandardní valorizací důchodů a mimořádnou výplatou jednorázového příspěvku důchodci v celkovém objemu 15 mld. Kč skončil výsledkem, který z hlediska času představoval návrat ke stavu v roce 2015. V roce 2021 došlo k výraznému zlepšení vývoje, když zejména více než 10% růst příjmů z pojistného na sociální zabezpečení podpořený vysokou mírou zaměstnanosti vedl k téměř vyrovnanému saldu (-2,3 mld. Kč). Vysoký růst cen v průběhu roku 2022 a jeho jen mírné zpomalení v průběhu roku 2023 vedly k výraznému zvýšení objemu výdajů na důchody prostřednictvím řádných i mimořádných valorizací. K propadu **schodku systému důchodového pojištění v 1. až 3. čtvrtletí 2023 na úroveň 58,1 mld. Kč** přispěl i zvýšený zájem občanů o využití nároku na předčasný starobní důchod.

Graf č. 4: Kumulovaný vývoj salda systému důchodového pojištění od roku 2015 (mld. Kč)

2 Příjmy státního rozpočtu

Zákonem č. 449/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2023, ze dne 30. listopadu 2022 schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR příjmy státního rozpočtu ve výši 1 928,0 mld. Kč. V rozpočtovém růstu příjmů o 249,7 mld. Kč (+14,9 %) se výrazně promítl předpoklad inkasa daně z neočekávaných zisků a odvodu z nadměrných příjmů (100 mld. Kč) jako zdroje financování pomoci státu s vysokými cenami energií. Proti úrovni dané novelizovaným rozpočtem pro rok 2022 měl růst i výběr pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (+52,9 mld. Kč, +8,3 %), DPH (+30,4 mld. Kč, +8,7 %), daní z příjmů právnických osob (+25,8 mld. Kč, +19,6 %) a daní z příjmů fyzických osob (+15,9 mld. Kč, +13,4 %). Na předpokládaném růstu ostatních příjmů nedaňového charakteru o 24,9 mld. Kč (+9,3 %) se, i přes plánovaný pokles příjmů z Evropské unie a finančních mechanismů (-54,8 mld. Kč, -28,2 %), podílely očekávané příjmy z emisních povolenek ve výši 82,5 mld. Kč (+62,6 mld. Kč) a převod z tzv. privatizačního účtu v objemu 45,0 mld. Kč (+21,0 mld. Kč).

Celkové příjmy státního rozpočtu dosáhly ke konci září 2023 výše **1 436,7 mld. Kč**, což představovalo 73,9 % rozpočtu po změnách a meziroční navýšení o 268,8 mld. Kč, tj. o 23,0 %. Vývoj třech základních složek příjmů rozpočtu včetně meziročních změn ukazuje následující graf.

Graf č. 5: Vývoj základních složek příjmů státního rozpočtu v 1. - 3. čtvrtletí (mld. Kč, pravá osa meziroční změna v %)

Z grafu je zjevný růst všech těchto složek celkových příjmů. Na výrazném navýšení ostatních příjmů nedaňového charakteru o 118,2 mld. Kč (o 101,2 %) se podílely především příjmy z EU vyšší o 59,2 mld. Kč zejména díky zapojení prostředků Národního plánu obnovy ve výši 45,2 mld. Kč. Výběr pojistného na sociální zabezpečení prozatím vzrostl o 40,9 mld. Kč, což představuje tempo 8,7 % překračující plánované o 0,8 p. b. Na růstu daní o 109,7 mld. Kč, tj. o 18,9 % participovalo nejvíce inkaso mimořádných daní dočasného charakteru (+42,4 mld. Kč) v podobě daně z neočekávaných zisků (25,6 mld. Kč) a odvodu z nadměrných příjmů cíleného na výrobce elektřiny (16,7 mld. Kč), dále daní z příjmů právnických (+39,1 mld. Kč) a fyzických osob (+20,1 mld. Kč) a DPH (+13,7 mld. Kč).

Mírně podalikvotní plnění celkových příjmů o 1,1 p. b. bylo dáno především doposud nízkým výnosem daně z neočekávaných zisků (30,2 % rozpočtu) s další plánovanou splatností v prosinci roku 2023 a dále nedostatečným plněním spotřební daně z tabákových výrobků (62,9 % rozpočtu) a DPH (68,3 % rozpočtu). Negativní dopad mají i plánované příjmy z Modernizačního fondu v objemu 50,0 mld. Kč, které však ve zbývajících částech roku naplněny nebudou. Výpadky těchto příjmů jsou prozatím z velké části kompenzovány nad očekávání vysokým výběrem daní z příjmů právnických osob (101,3 % rozpočtu), fyzických osob (79,3 % rozpočtu) či příjmů z EU (87,7 % rozpočtu po změnách).

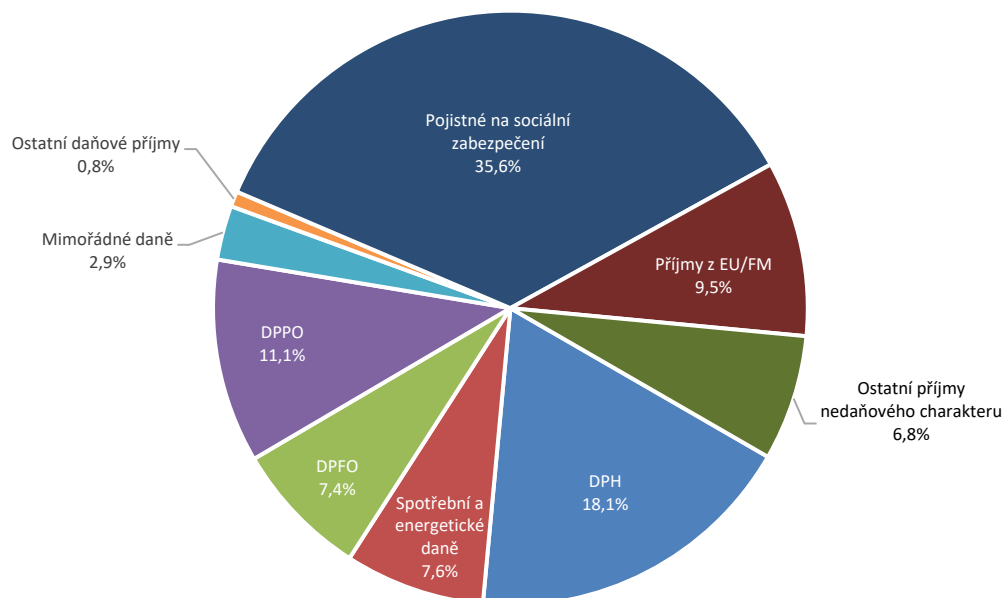
Tabulka č. 4: Příjmy státního rozpočtu za 1. - 3. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)

	2022	2023				Index (2023/2022)	Rozdíl skutečností
	Skutečnost	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	Plnění %		
Příjmy státního rozpočtu celkem	1 167,9	1 928,0	1 944,9	1 436,7	73,9	123,0	268,8
Daňové příjmy	1 051,1	1 635,5	1 635,5	1 201,6	73,5	114,3	150,6
Příjmy z daní a poplatků (bez pojistného na SZ a SPZ)	581,0	947,2	947,2	690,6	72,9	118,9	109,7
DPH	247,0	381,8	381,8	260,7	68,3	105,5	13,7
Zvláštní daň a popl. ze zboží a služeb v tuzemsku	115,0	157,3	157,3	109,5	69,6	95,3	-5,4
Spotřební daň z minerálních olejů	53,4	69,2	69,2	52,9	76,5	99,1	-0,5
Spotřební daň z tabákových výrobků *)	44,7	65,2	65,2	41,0	62,9	91,8	-3,6
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	4,0	5,3	5,3	3,1	59,0	78,3	-0,9
Daň z příjmů právnických osob (DPPO)	120,1	157,2	157,2	159,2	101,3	132,5	39,1
Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)	86,7	134,7	134,7	106,9	79,3	123,2	20,1
DPFO vybíraná srážkou	14,8	22,5	22,5	21,2	94,1	143,0	6,4
DPFO placená plátcí	65,9	105,2	105,2	79,6	75,7	120,9	13,8
DPFO placená poplatníky	6,0	7,0	7,0	6,0	86,4	100,5	0,0
Daň z neočekávaných zisků (WFT)	0,0	85,0	85,0	25,6	30,2	x	25,6
Odvod z nadměrných příjmů	0,0	15,0	15,0	16,7	111,5	x	16,7
Poplatky za uložení odpadů	1,3	1,7	1,7	1,3	77,4	104,8	0,1
Odvody za odnětí půdy ze zeměděl. půdního fondu	0,3	0,4	0,4	0,4	104,7	138,1	0,1
Daň z hazardních her **)	6,0	7,7	7,7	6,7	86,8	111,5	0,7
Ostatní daňové příjmy (dopočet do celku)	4,6	6,4	6,4	3,6	56,4	77,1	-1,1
Pojistné na soc. zabezp. a přisp. na státní politiku zam.	470,1	688,3	688,3	511,0	74,2	108,7	40,9
z toho: Pojistné na důchodové pojištění	422,3	615,8	615,8	457,3	74,3	108,3	34,9
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	116,9	292,5	309,5	235,1	76,0	201,2	118,2
Kapitoly (mimo kapitol OSFA, SD a VPS) - z toho:	108,6	241,6	258,6	171,4	66,3	157,7	62,7
Příjmy z EU/FM	77,8	139,2	156,2	137,0	87,7	176,0	59,2
Příjmy sdílené s EU	2,3	2,5	2,5	2,3	91,3	101,2	0,0
Kapitola Operace SFA	1,5	0,9	0,9	2,2	244,6	153,5	0,8
Kapitola Státní dluh	0,0	0,0	0,0	0,0	x	x	0,0
Kapitola VPS	6,8	50,0	50,0	61,5	123,0	909,6	54,7

*) včetně spotřební daně ze zahřívávaných tabákových výrobků a spotřební daně ze surového tabáku

**) včetně technických her, zrušeného odvodu z loterií a podobných her a z výherních hracích přístrojů

Graf č. 6: Struktura celkových příjmů státního rozpočtu za 1. - 3. čtvrtletí 2023

Pozn.: Mimořádné daně představují výnos daně z neočekávaných zisků a odvodu z nadměrných příjmů

2.1 Příjmy z daní a poplatků

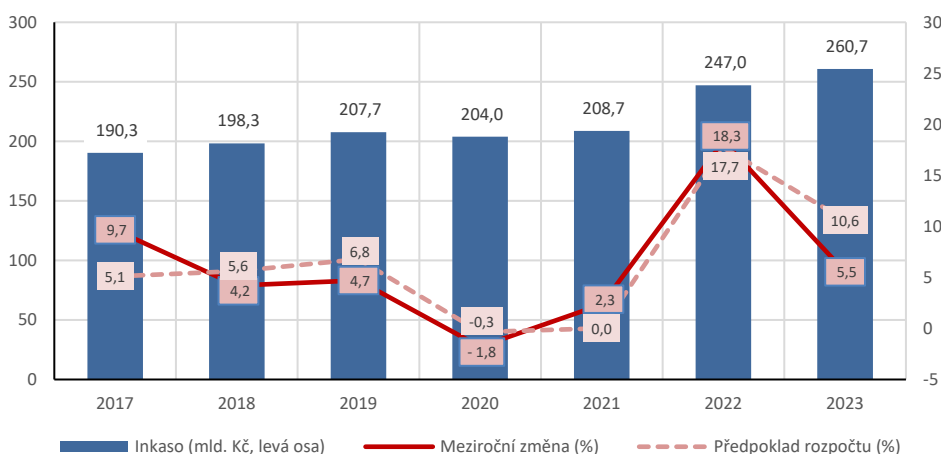
Rozpočet předpokládal u **daňových příjmů** (bez pojistného na sociální zabezpečení) proti skutečnosti roku 2022 meziroční nárůst o 157,5 mld. Kč, tj. o 19,9 %, **inkaso ke konci září 2023 dosáhlo 690,6 mld. Kč**, což představovalo 72,9 % schváleného rozpočtu a **meziroční růst o 109,7 mld. Kč, tj. o 18,9 %**. Oproti stavu na

konci 1. pololetí tempo daňových příjmů vzrostlo o 5,5 p. b. a výrazně se tak přiblížilo k plánovanému růstu o 19,9 % proti skutečnosti roku 2022. Graf z úvodu této kapitoly ukazuje vývoj inkasa daňových příjmů i ve srovnání s obdobím před příchodem pandemie nemoci covid-19. Z údajů vyplývá, že za poslední dva roky se sice podařilo tempo těchto příjmů udržet na dvouciferné hodnotě, nicméně jejich růst o 23,5 % proti stavu k 30. září 2019, tj. průměrný roční o 5,4 %, objektivněji odráží jejich úroveň z dlouhodobého hlediska.

Na meziročním růstu o 109,7 mld. Kč se nejvíce podílely výnosy z mimořádných daní (+42,4 mld. Kč) a příjmy ze zdanění firem (+39,1 mld. Kč) ovlivněné jejich vysokou ziskovostí zejména v energetickém sektoru, v oblasti finančního zprostředkování apod. Vyšší než plánovaný růst objemu mezd a platů spolu s vysokou zaměstnaností pozitivně ovlivňují inkaso daně z příjmů fyzických osob (+20,1 mld. Kč). Vysoká inflace udržující úrokové sazby na nadprůměrné úrovni přináší i vyšší výnosy daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou (+3,9 mld. Kč). Klesající spotřeba domácností tlumí nárůst DPH (+13,7 mld. Kč). Naopak prodloužení platnosti snížené sazby daně z motorové nafty do konce července vedlo k meziročnímu poklesu inkasa spotřební daně z minerálních olejů o 0,5 mld. Kč. Odklon spotřebitelů od tradičních tabákových výrobků k méně zdaněným alternativám přispěl ke snížení příjmů ze zdanění tabáku o 3,6 mld. Kč.

Inkaso daně z přidané hodnoty (DPH) dosáhlo v třetím čtvrtletí roku 2023 výše **260,7 mld. Kč** na úrovni státního rozpočtu a meziročně se zvýšilo oproti skutečnosti předchozího roku o 13,7 mld. Kč, tj. o 5,5 %. Inkaso DPH za tři čtvrtletí roku 2023 představuje 68,3 % schváleného rozpočtu.

Graf č. 7: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPH k 30. září (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Inkaso této daně bylo ovlivněno na jedné straně růstem spotřebitelských cen, na straně druhé dynamiku mírnil pokles reálné spotřeby domácností. Dále negativně na inkaso působilo zvýšení limitu pro registraci k dani z 1 na 2 mil. Kč zavedené od ledna 2023 s odhadovaným negativním dopadem ve výši 1,8 mld. Kč. Toto opatření se spolu s rozšířením paušálního režimu od roku 2023 projevilo meziročním poklesem počtu plátců DPH.

Vzhledem k relativně nízké úrovni plnění lze očekávat, že rozpočtovaná částka daně z přidané hodnoty pro rok 2023 nebude naplněna.

Inkaso spotřebních daní, energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření dosáhlo za tři čtvrtletí roku 2023 výše 109,5 mld. Kč, což představuje 69,6 % schváleného rozpočtu. Inkaso meziročně pokleslo oproti skutečnosti předchozího roku o 5,4 mld. Kč (o 4,7 %).

Tento pokles je způsoben především snížením základu daně z tabákových výrobků, dočasným snížením sazby spotřební daně z minerálních olejů, ale také omezením výdajů domácností na zbytečné komodity v důsledku vysoké inflace a v případě energetických daní snaha o úspory vlivem vysokých cen energií.

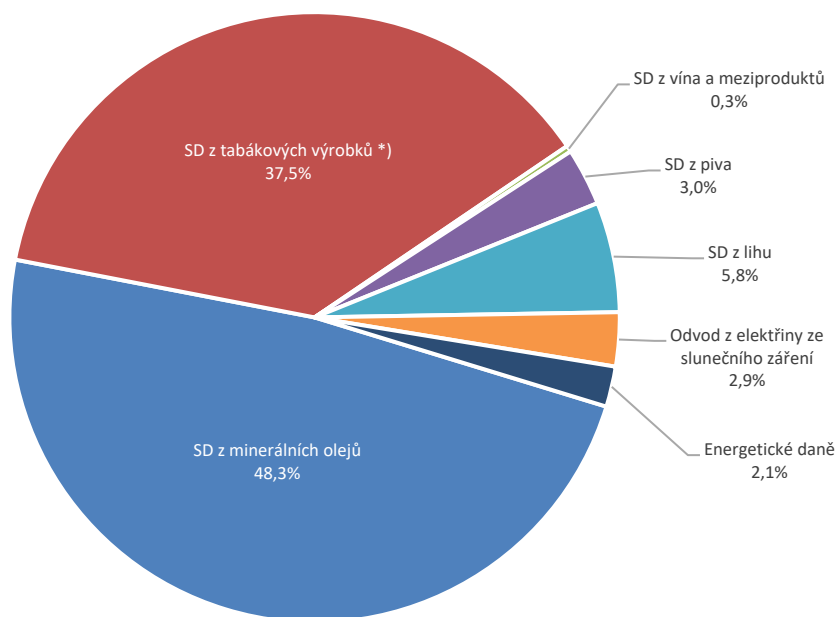
Tabulka č. 5: Inkaso spotřebních daní, energetických daní a odvodu z elektřiny vyrobené ze slunečního záření (mil. Kč)

	2021	2022		2023		Plnění v %	Rozdíl skutečností (2023-2022)	Index v %
	Skutečnost 1.-3.Q.	Schválený rozpočet	Skutečnost 1.-3.Q.	Schválený rozpočet	Skutečnost 1.-3.Q.			
	1	2	3	4	5	6=5/4	7=5-3	8=5/3
Spotřební daně	101 782	153 600	108 395	148 500	104 042	70,1	-4 353	96,0
z minerálních olejů *)	52 478	76 800	53 413	69 200	52 911	76,5	-502	99,1
z tabákových výrobků včetně surového tabáku	38 337	60 900	42 915	63 100	39 124	62,0	-3 792	91,2
ze zahříváných tabákových výrobků	1 155	1 800	1 767	2 100	1 914	91,2	147	108,3
z vína a meziproductů	353	400	422	400	367	91,9	-55	87,0
z piva	3 150	4 700	3 384	4 700	3 334	70,9	-50	98,5
z lihu	6 308	9 000	6 493	9 000	6 392	71,0	-101	98,4
Energetické daně	2 651	3 500	2 568	3 500	2 342	66,9	-225	91,2
Daň ze zemního plynu a někt. dalších plynů	1 238	1 600	1 137	1 600	1 048	65,5	-89	92,2
Daň z pevných paliv	238	300	263	300	192	63,9	-71	73,0
Daň z elektřiny	1 176	1 600	1 168	1 600	1 102	68,9	-66	94,4
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	1 560	5 300	3 996	5 300	3 128	59,0	-868	78,3
Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku	105 993	162 400	114 959	157 300	109 513	69,6	-5 446	95,3

*) bez výnosu SD určeného do SFDI

Pozn.: Daň z elektřiny je uvedena bez odvodu z nadměrných příjmů

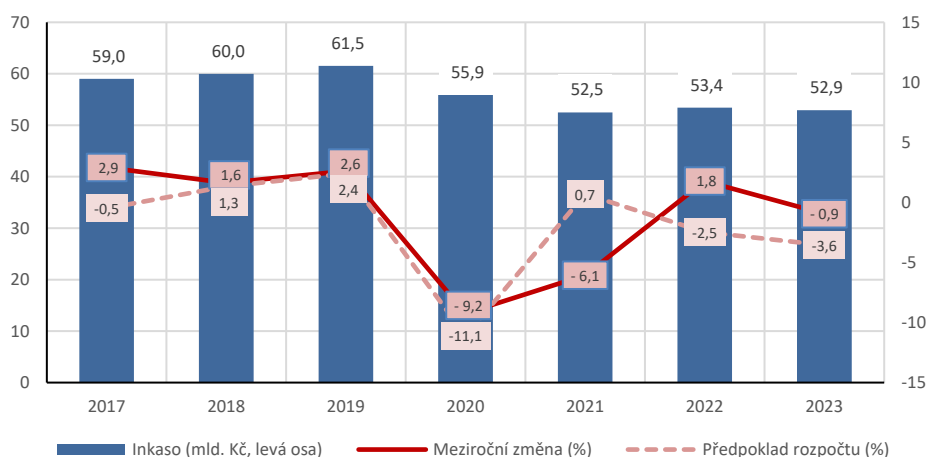
Graf č. 8: Struktura spotřebních daní za 1. - 3. čtvrtletí 2023

*) včetně SD ze surového tabáku a zahříváných tabákových výrobků

Inkaso spotřebních daně z minerálních olejů za tři čtvrtletí roku 2023 činilo **52,9 mld. Kč**, což představuje 76,5 % rozpočtované částky (69,2 mld. Kč) a meziročně mírně pokleslo oproti skutečnosti předchozího roku o 0,5 mld. Kč, tj. o 0,9 %. V meziročním poklesu inkasa spotřebních daně z minerálních olejů v porovnání s rokem 2022 se promítají důsledky spojené se snížením sazby spotřební daně na motorovou naftu od počátku roku, nicméně díky opětovnému navýšení sazby na původní úroveň bude pokles inkasa postupně dorovnán. Spotřeba pohonných hmot stále roste, dle dostupných dat Českého statistického úřadu došlo od ledna do července 2023 k meziročnímu růstu spotřeby motorové nafty o 4,1 % a k růstu spotřeby motorového benzínu o 7,9 %. Z důvodu dřívějšího vrácení sazby spotřební daně z motorové nafty na původní úroveň, bude rozpočtované inkaso překročeno.

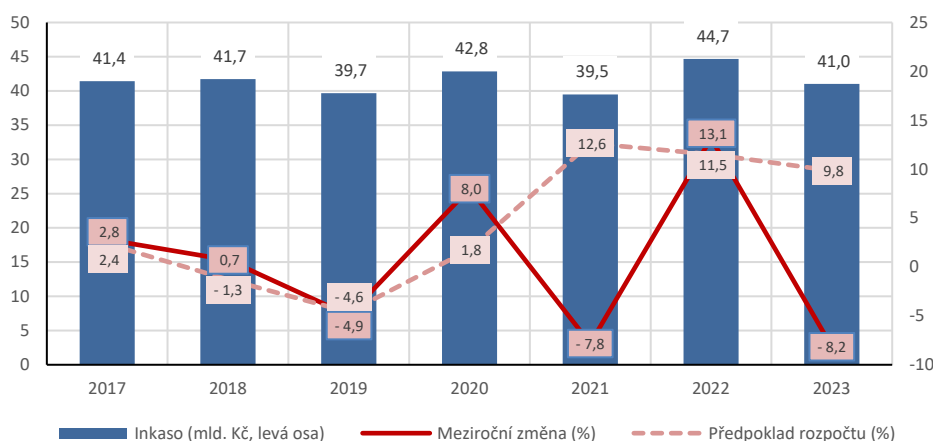
Graf č. 9: Vývoj příjmů státního rozpočtu ze spotřebních daně z minerálních olejů k 30. září (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Tabák a tabákové výrobky (včetně zahříváných tabákových výrobků a surového tabáku) jsou druhou nejvýznamnější položkou v objemu inkasa spotřebních daní. Rozpočtovaná částka spotřebních daně z tabákových výrobků na rok 2023 činí 65,2 mld. Kč. Za tři čtvrtletí 2023 se na spotřebních dani z tabákových výrobků vybralo **41,0 mld. Kč** (62,9 % rozpočtované částky), což je o 3,6 mld. Kč, tj. o 8,8 %, méně než ve stejném období roku minulého.

Graf č. 10: Vývoj příjmů státního rozpočtu ze spotřebních daně z tabákových výrobků k 30. září (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Rok 2023 je třetím rokem navazujícího tříletého plánu zvyšování sazeb spotřebních daně z tabákových výrobků. S nabytím účinnosti ode dne 1. 1. 2023 došlo ke zvýšení sazeb daní u tabákových výrobků a zahříváných tabákových výrobků přibližně o 5 % oproti roku 2022. Již delší dobu však lze pozorovat trend negativně ovlivňující inkaso, což je přechod části kuřáků tradičních cigaret na alternativní produkty, mezi něž patří zahříváné tabákové výrobky, elektronické cigarety či nikotinové sáčky, případně naprosté omezení kouření. Téměř ustala nákupní turistika z Německa a Rakouska do České republiky, která v dřívějších letech tvořila značnou část prodeje v příhraničních regionech, a naopak vzrostly nákupy českých občanů v Polsku, kde jsou ceny tabákových výrobků nižší. Vzhledem ke skutečnosti výrazného poklesu základu daně z výše uvedených důvodů, nelze očekávat naplnění rozpočtované částky.

Inkaso spotřebních daně z lihu dosáhlo za tři čtvrtletí 2023 výše **6,4 mld. Kč**, což je o 0,1 mld. Kč méně než v minulém roce. Rozpočtovaná částka byla za tři čtvrtletí naplněna na 71,0 %. Lze předpokládat, že rozpočtované částky spotřebních daně z lihu (9,0 mld. Kč) bude dosaženo.

Inkaso spotřebních daně z piva za tři čtvrtletí roku 2023 dosáhlo **3,3 mld. Kč** (70,9 % rozpočtované částky). Odhadovaného inkasa bude s největší pravděpodobností dosaženo.

Inkaso daně z vína a meziproductů za tři čtvrtletí roku 2023 dosáhlo **0,4 mld. Kč**, což činí 91,9 % rozpočtované částky, která bude naplněna.

Meziroční pokles inkasa spotřební daně z lihu, piva a vína lze vysvětlit stále přetrvávající vyšší mírou inflace a s tím souvisejícím omezením nákupu zbytných potravin, mezi něž patří i alkohol.

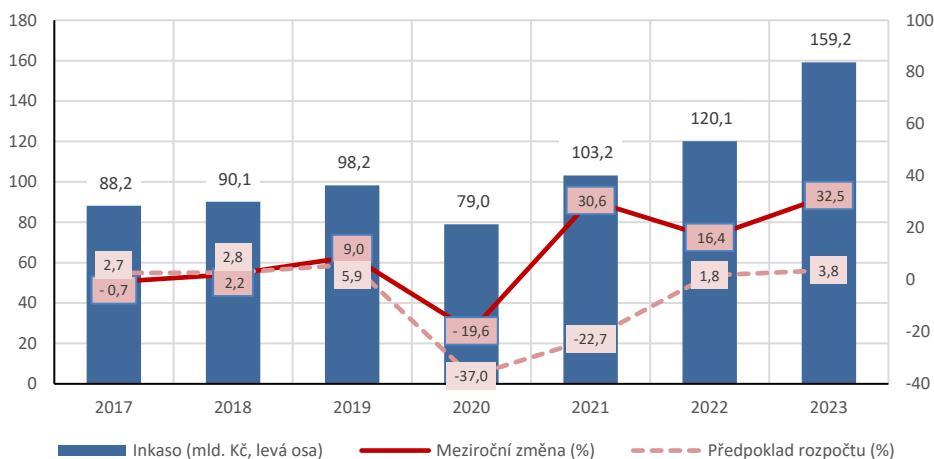
Inkaso energetických daní za tři čtvrtletí roku 2023 činilo **2,3 mld. Kč**, což představuje 66,9 % rozpočtované částky. Meziročně nejvíce pokleslo inkaso daně z pevných paliv (o 27,0 %), méně výrazně pokleslo inkaso daně ze zemního plynu (o 7,8 %) a elektřiny (o 5,6 %). V tomto meziročním poklesu se odráží snaha o snížení spotřeby elektřiny, plynu a pevných paliv z důvodu navýšení jejich cen i celkového snížení disponibilních příjmů domácností. S největší pravděpodobností dojde k nenaplnění rozpočtované částky.

Inkaso odvodu z elektřiny ze slunečního záření za tři čtvrtletí roku 2023 dosáhlo **3,1 mld. Kč**, rozpočtovaná částka činí 5,3 mld. Kč, což představuje naplnění rozpočtového očekávání na 59,0 %. V tuto chvíli se nejeví jako příliš pravděpodobné, že by predikce byla naplněna.

Zcela novou položkou v tomto uskupení je **odvod z nadměrných příjmů**, který byl zaveden prostřednictvím novely energetického zákona. Stanoví se jako rozdíl mezi skutečně realizovaným příjmem a stropem tržního příjmu z prodeje elektřiny nad stanovenou hranici v období od 1. 12. 2022 do 31. 12. 2023, sazba odvodu činí 90 %. Za tři čtvrtletí roku 2023 bylo na tomto odvodu vybráno **16,7 mld. Kč**. Rozpočtovaná částka 15,0 mld. Kč je již nyní překročena. Odvod byl rozpočtován jako součást daně z příjmů právnických osob, ovšem skutečný příjem byl následně z hlediska rozpočtové skladby přiřazen k položce daně z elektřiny, čímž zkrusluje celkové porovnání příjmů ze zvláštních daní a poplatků ze zboží a služeb v tuzemsku a pro větší přehlednost časových řad byl v tabulkách a grafech vyčleněn do samostatné kategorie.

Inkaso daně z příjmů právnických osob dosáhlo za třetí čtvrtletí roku 2023 na úrovni státního rozpočtu **159,2 mld. Kč**, což představuje naplnění rozpočtového očekávání již na 101,3 %. Při meziročním srovnání došlo k nárůstu inkasa o zhruba 39,1 mld. Kč, tj. o 32,5 %.

Graf č. 11: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPPO k 30. září (mld. Kč)

Pozn.: Bez započtení daně z neočekávaných zisků a odvodu z nadměrných příjmů

Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Inkaso daně bylo ve sledovaném období ovlivněno zejména úhradou daně za rok 2022 a dále úhradou záloh u větších plátců. Meziroční nárůst inkasa této daně je tažen zejména vyšší ziskovostí firem a s tím souvisejícím nárůstem inkasa daně především v energetickém sektoru, dále v oblastech finančního zprostředkování, výroby chemických látek a chemických přípravků, výroby kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení a v sektoru rostlinné a živočišné výroby, myslivosti a souvisejících činností. Inkaso daně bylo meziročně rovněž ovlivněno i dopady již dříve přijatých opatření.

Na základě současné úrovně pokladního plnění lze očekávat překročení rozpočtového očekávání u inkasa daně z příjmů právnických osob.

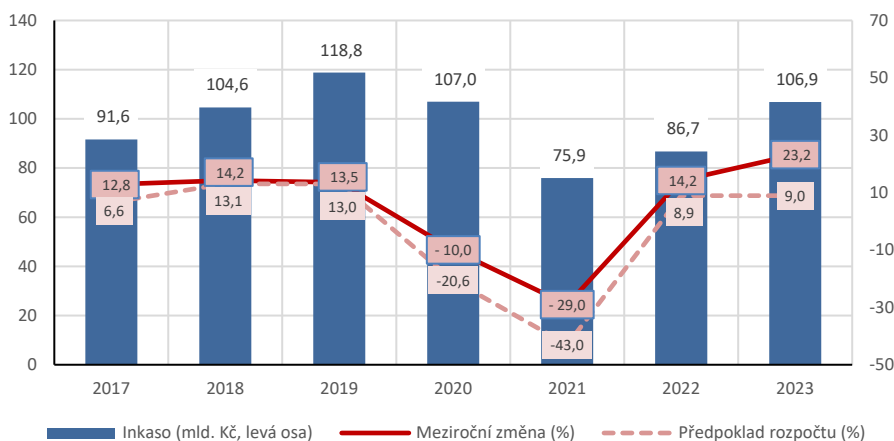
Inkaso daně z příjmů právnických osob je v roce 2023 negativně ovlivněno rozšířením časově omezeného zvýšení limitu pro uplatnění odpočtu darů na 30 % v odhadované výši 0,3 mld. Kč, přeřazením nabíjecích stanic pro elektromobily a hybridní vozy z 3. odpisové skupiny do 2. odpisové skupiny s odhadovaným dopadem ve výši 0,1 mld. Kč a prodloužením účinnosti mimořádných odpisů i pro zdaňovací období 2022 a 2023 s odhadovaným dopadem ve výši 1,4 mld. Kč. V tomto roce se na inkasu rovněž negativně projeví dopad osvobození výnosů ze státních dluhopisů a to v odhadované výši 1,0 mld. Kč.

Příjmy státního rozpočtu jsou v roce 2023 zvýšeny dočasně zavedenou **daní z neočekávaných zisků**, která byla do zákona o daních z příjmů implementována zákonem č. 366/2022 Sb., První úhrada čtvrtletních záloh na daň byla splatná v měsíci září 2023 (pokud je zdaňovacím obdobím poplatníka kalendářní rok). Inkaso daně z neočekávaných zisků za třetí čtvrtletí roku 2023 na úrovni státního rozpočtu dosáhlo **25,6 mld. Kč**, což představuje naplnění rozpočtového očekávání na 30,2 %.

Rozpočtovaný dopad tohoto opatření činil 85,0 mld. Kč. Na základě současné úrovně pokladního plnění nelze u této daně očekávat dodržení rozpočtového očekávání.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob na konci třetího čtvrtletí 2023 dosáhlo **106,9 mld. Kč**, tj. 79,3 % schváleného státního rozpočtu pro rok 2023. Letošní inkaso vykazuje o 20,1 mld. Kč vyšší výnos (o 23,2 %), než tomu bylo ve srovnatelném období loňského roku.

Graf č. 12: Vývoj příjmů státního rozpočtu z DPFO k 30. září (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Inkaso daně z příjmů fyzických osob placené plátcí vykazuje ve sledovaném období zůstatek ve výši **79,6 mld. Kč**, což znamená plnění ve výši 75,7 % rozpočtu (meziroční nárůst o 13,8 mld. Kč, tj. o 20,9 %). Na příjmy státního rozpočtu negativně působily i vlivy z roku 2022, které se projeví až v roce 2023 v rámci ročního zúčtování záloh na daň a daňového zvýhodnění za rok 2022. Jedná se zejména o pokračující vliv zvýšení daňového zvýhodnění na druhé a třetí dítě a zrušení limitu pro uplatnění daňového bonusu s účinností od roku 2021 a zvýšení limitu pro slevu na dani za umístění dítěte do předškolního zařízení pro rok 2022 či možnost uplatnění daru jako nezdanitelné části základu daně až do výše 30 % (včetně rozšíření příjemců i předmětu).

Lze rovněž predikovat, že v rámci ročního zúčtování záloh byly z důvodu růstu úrokových sazeb u hypotečních úvěrů uplatňovány vyšší částky odpočtů z titulu úroků z úvěrů na bytové potřeby. Dalším novým opatřením je změna ve zdaňování bezplatně poskytnutých nízkoemisních vozidel zaměstnavateli zaměstnancům i pro soukromé účely s odhadovaným negativním dopadem pro rok 2023 ve výši 0,2 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

Naopak je inkaso pozitivně ovlivněno zvýšením minimální mzdy a růstem zaměstnanosti a mezd v soukromém sektoru. Inkaso této daně letos také snižuje výplata kompenzačního bonusu určená na pomoc drobným podnikatelům. Lze předpokládat, že rozpočtové očekávání bude překročeno.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky dosáhlo ve sledovaném období **6,0 mld. Kč**, tj. 86,4 % schváleného rozpočtu pro rok 2023. Inkaso této daně je tak téměř stejné (meziroční nárůst o 0,5 %) jako ve srovnatelném období roku 2022.

Výše inkasa byla negativně ovlivněna zvýšením slevy na poplatníka na 30 840 Kč od roku 2022 či rozšířením paušálního režimu od 1. 1. 2023, kdy došlo ke zvýšení limitu pro možnost vstupu do paušálního režimu na 2 mil. Kč. Na daňové příjmy také negativně působilo zvýšení limitu pro slevu na dani za umístění dítěte do předškolního zařízení pro rok 2022 oproti roku 2021. Na inkaso dále negativně působí opatření zavedená v minulých letech jako například zrušení stropu pro uplatnění daňového bonusu, zvýšení daňového zvýhodnění na druhé, třetí a další dítě.

Stejně jako u daně z příjmů fyzických osob placené plátcí lze predikovat, že v daňových příznacích jsou z důvodu růstu úrokových sazeb u hypotečních úvěrů uplatňovány vyšší částky z titulu úroků z úvěrů na bytové potřeby.

Lze předpokládat, že rozpočtové očekávání bude překročeno.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou (zvláštní sazba daně) dosáhlo na konci třetího čtvrtletí roku 2023 objemu **21,2 mld. Kč**, což představuje plnění 94,1 % rozpočtu. V meziročním srovnání je na příslušném účtu státního rozpočtu evidována částka o 6,4 mld. Kč vyšší (tj. růst o 43 %) než za stejné období minulého roku. Inkaso je pozitivně ovlivněno zejména růstem úrokových sazeb. Lze předpokládat, že rozpočtové očekávání bude překročeno.

Schválený rozpočet na rok 2023 obsahuje **daň z hazardních her** podle zákona č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z hazardních her“), v předpokládaném plnění ve výši 7,7 mld. Kč. Inkaso daně z hazardních her k 30. září 2023, které bylo převedeno do státního rozpočtu, činilo **6,7 mld. Kč**, což představovalo plnění rozpočtu na 86,8 % a meziroční nárůst o 0,7 mld. Kč, tj. o 11,5 %. V inkasu za tři čtvrtletí roku 2023 je zohledněno inkaso daně plynoucí z hazardních her za 4. čtvrtletí roku 2022 a za 1. pololetí roku 2023. Daň z hazardních her je rozdělována podle následujícího rozpočtového určení stanoveného zákonem o dani z hazardních her. Celostátní hrubý výnos z dílčí daně z technických her je z 35 % příjmem státního rozpočtu a z 65 % příjmem rozpočtu obcí. Celostátní hrubý výnos z dílčích daní z ostatních hazardních her je ze 70 % příjmem státního rozpočtu a z 30 % příjmem rozpočtu obcí.

2.2 Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Příjmy z povinných odvodů pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti dosáhly 511,0 mld. Kč, což představuje meziroční nárůst o 8,7 % (o 40,9 mld. Kč) a 74,2 % ukazatele schváleného ve státním rozpočtu na rok 2023.

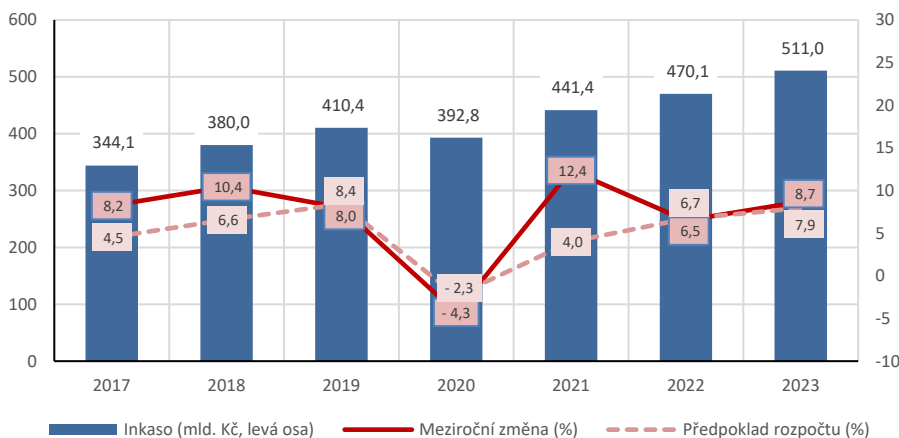
Tabulka č. 6: Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení za 1. - 3. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)

	2021	2022	2023		Plnění v %	Index v %	Rozdíl skutečností (2023-2022)
	Skutečnost 1.-3.Q.	Skutečnost 1.-3.Q.	Schválený rozpočet	Skutečnost 1.-3.Q.			
	1	2	3	4	5=4/3	6=4/2	7=4-2
Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na SPZ	441,4	470,1	688,3	511,0	74,2	108,7	40,9
z toho pojistné na důchodové pojištění	396,4	422,3	615,8	457,3	74,3	108,3	34,9

Pro výši pojistného ze sociálního zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti je rozhodující tempo růstu objemu mezd a platů, vývoj zaměstnanosti a aktuálně platná legislativa. Skutečnost roku 2023 bude ovlivněna přijatou legislativou v roce 2022, která v případě zaměstnávání zaměstnanců v tzv. rizikových profesích zvyšuje sazbu pojistného na straně zaměstnavatele za tyto zaměstnance, a která v případě zaměstnání zaměstnanců na tzv. zkrácený úvazek (pro vybrané skupiny zaměstnanců) umožňuje slevu na pojistném pro zaměstnavatele za tyto zaměstnance. Dále očekávaná skutečnost může být ovlivněna využitím přijatého zákona č. 181/2023 Sb., o mimořádném odpuštění penále z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a exekučních nákladů. Ze současného tempa výběru

pojistného, které mírně převyšuje předpoklady schváleného rozpočtu, lze odhadnout, že na konci roku bude celoroční plán mírně překročen.

Graf č. 13: Vývoj inkasa pojistného na sociální zabezpečení (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

2.3 Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

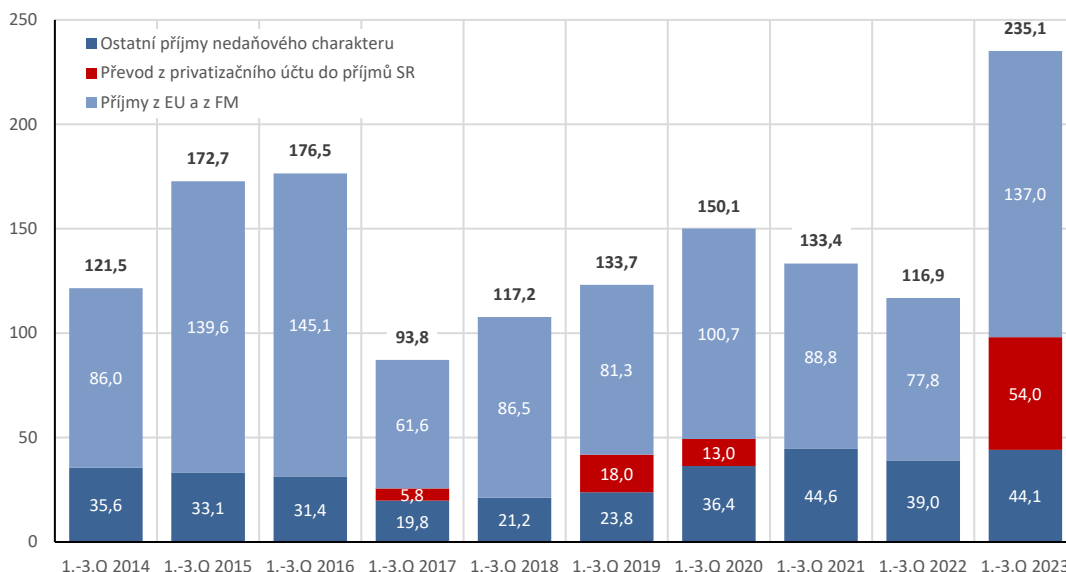
Zákon č. 449/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky **na rok 2023** předpokládá **nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery** v celkovém objemu **292,5 mld. Kč**, tj. o 24,9 mld. Kč (+9,3 %) vyšší než novelizovaný rozpočet roku 2022. Na dynamice plánovaných příjmů se podílel zejména **rozpočet kapitálových příjmů** ve výši **84,7 mld. Kč**, který se oproti novelizovanému rozpočtu 2022 zvýšil o 62,0 mld. Kč, tj. o 273,6 %, zejména v souvislosti s příjmy z emisních povolenek ve výši 82,5 mld. Kč (+62,6 mld. Kč). Z nich 50 mld. Kč představuje předpokládané příjmy z emisních povolenek původně určených jako zdroj Modernizačního fondu, které byly podmíněny změnou příslušné legislativy. Plánovaný „standardní“ příjem z emisních povolenek dražených státem by měl vzrůst o 12,6 mld. Kč na 32,5 mld. Kč. **Rozpočet přijatých transferů** ve výši **185,9 mld. Kč** se oproti novelizovanému rozpočtu 2022 snížil o 33,7 mld. Kč, tj. o 15,4 %. Jejich hlavní složkou jsou **prostředky** přijaté z **rozpočtu EU a FM**, které jsou pro rok 2023 rozpočtovány ve výši **139,2 mld. Kč**, což je o 54,7 mld. Kč, tj. o 28,2 % méně, než v roce 2022. Naopak navýšení rozpočtu představoval plánovaný převod 45,0 mld. Kč (+21,0 mld. Kč) ze zvláštních účtů Ministerstva financí do příjmů kapitoly Všeobecná pokladní správa (dále též „VPS“). Rozpočet **nedaňových příjmů** počítá s příjmy ve výši **21,9 mld. Kč**, tj. o **3,4 mld. Kč** nižšími oproti novelizovanému rozpočtu 2022. Na zmíněném poklesu se podílely příjmy kapitoly Ministerstvo zemědělství (-1,8 mld. Kč) snížené zejména u odvodů ze státních podniků (-1,5 mld. Kč) a také příjmy kapitoly VPS (-1,6 mld. Kč) nižší především u ostatních přijatých vratek transferů a podobných příjmů (-920 mil. Kč) a u odvodu přebytků ze zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání (-832 mil. Kč).

Zákonem schválená výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů byla v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2023 **navýšena o 17,0 mld. Kč** (vysvětleno v části I. 1.2 této zprávy).

V 1. – 3. čtvrtletí roku 2023 dosáhly nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkové výše 235,1 mld. Kč (+118,2 mld. Kč, +101,2 %), tj. 76,0 % rozpočtu po změnách. K výraznému meziročnímu růstu přispěly refundace prostředků z Evropské unie (+59,2 mld. Kč), především z Národního plánu obnovy (45,2 mld. Kč), a zapojení výnosů z majetkové účasti státu v akciové společnosti ČEZ (+54,0 mld. Kč). V nižší míře se na růstu podílely i převody prostředků z fondů státních podniků do příjmů státního rozpočtu (+3,3 mld. Kč) ze státního podniku Lesy ČR (3,0 mld. Kč) a národního podniku Budějovický Budvar (250 mil. Kč).

Následující graf znázorňuje, jak výrazně je výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů ovlivňována prostředky z EU a FM, případně zapojením privatizačních prostředků do příjmů rozpočtu.

Graf č. 14: Vývoj nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů v 1. - 3. čtvrtletí (mld. Kč)

Prostředky přijaté z rozpočtu EU a z FM dosáhly 137,0 mld. Kč (+59,2 mld. Kč, +76,0 %) při plnění rozpočtu po změnách na 87,7 %. Vysoký meziroční růst ovlivnily prostředky z Národního plánu obnovy ve výši 45,2 mld. Kč, které byly po splnění milníků nejvíce zapojeny do příjmů kapitoly Ministerstvo dopravy (+20,5 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (+14,9 mld. Kč), Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy (+5,7 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (+2,6 mld. Kč) a Technologická agentura ČR (0,5 mld. Kč). Z celku představovaly **převody z Národního fondu (bez FM)** do příjmů státního rozpočtu částku **57,2 mld. Kč (+12,1 mld. Kč)**. U víceletého finančního rámce 2014-2020 byly do státního rozpočtu převedeny prostředky ve výši 53,5 mld. Kč (+8,4 mld. Kč) z Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (14,7 mld. Kč), OP Doprava 2014+ (11,8 mld. Kč), OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (11,8 mld. Kč), OP Životní prostředí 2014+ (5,4 mld. Kč), OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (5,3 mld. Kč), OP Zaměstnanost 2014+ (3,7 mld. Kč), OP Praha – pól růstu 2014+ (459 mil. Kč), OP Technická pomoc 2014+ (187 mil. Kč) a OP Rybářství 2014+ (90 mil. Kč). S víceletým finančním rámcem 2021-2027 souvisely prostředky ve výši 3,7 mld. Kč a týkaly se OP Doprava 2021+ (2,0 mld. Kč), OP Životní prostředí 2021+ (900 mil. Kč), OP Zaměstnanost 2021+ (461 mil. Kč), Integrovaný regionální operační program 2021+ (168 mil. Kč), OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost 2021+ (89 mil. Kč) a OP technická pomoc 2021+ (27 mil. Kč). Příjmy kapitoly Ministerstvo zemědělství určené na krytí výdajů na **společnou zemědělskou politiku** dosáhly celkem 28,5 mld. Kč (-18 mil. Kč). Největší část prostředků představovaly Přímé platby zemědělcům 2014+ (19,5 mld. Kč), dále se jednalo o prostředky určené na krytí výdajů na Program rozvoje venkova 2014+ (8,4 mld. Kč), Rozvoj venkova 2023+ (0,3 mld. Kč) a na Společnou organizaci trhu 2014+ (0,2 mld. Kč). Další významnější prostředky z EU plynuly v souvislosti s realizací komunitárního programu Nástroj pro propojení Evropy 2014+ (1,7 mld. Kč). Z nástroje na podporu obnovy po přírodních katastrofách tzv. Fondu solidarity bylo uvolněno do státního rozpočtu 0,4 mld. Kč. Příjmy z finančních mechanismů zatím dosáhly 0,5 mld. Kč (+0,1 mld. Kč).

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery kapitoly **Ministerstvo životního prostředí** dosáhly k 30. 9. 2023 částky **33,8 mld. Kč (+14,8 mld. Kč)**. Mimo již zmíněné příjmy z EU se jednalo zejména o příjmy z prodeje emisních povolenek ve výši 13,1 mld. Kč (+926 mil. Kč), tj. 40,5 % rozpočtu. Příjmy ČR z dražby emisních povolenek jsou oproti schválenému rozpočtu nižší, mimo jiné i z důvodu výraznějšího než původně očekávaného působení rezervy tržní stability (MSR). Na základě rozhodnutí vlády byly do návrhu rozpočtu kapitoly zařazeny nově i příjmy z Modernizačního fondu ve výši 50,0 mld. Kč. Plnění těchto příjmů bylo podmíněno změnou evropské i národní legislativy, ke které nedošlo předpokládaným způsobem, a proto v tomto roce nelze očekávat plnění těchto příjmů. U kapitoly **Český telekomunikační úřad** zatím dosáhly nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery výše **1,2 mld. Kč (-0,6 mld. Kč)**. Příjmy kapitoly byly tvořeny zejména standardními příjmy ze správy radiového spektra a ze správy čísel.

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery **kapitoly VPS** k 30.9.2023 dosáhly **61,5 mld. Kč (+54,7 mld. Kč)** při plnění rozpočtu na 123,0 %. V srpnu byl uskutečněn převod prostředků z tzv. privatizačního účtu do příjmů kapitoly ve výši 54,0 mld. Kč. Jednalo se o příjmy z dividend od energetické společnosti ČEZ. Ve schváleném rozpočtu jsou příjmy ze zvláštních účtů MF zahrnuty ve výši 45,0 mld. Kč (+21,0 mld. Kč). Přebod prostředků nad rámec schváleného rozpočtu (9,0 mld. Kč) schválila vláda usnesením č. 572 ze dne 26. července 2023. Příjem 4,6 mld. Kč z přebytku vzniklého z provozu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání za rok 2022, jež do státního rozpočtu roku 2023 odvedly obě pověřené pojišťovny Generali Česká pojišťovna a Kooperativa dle § 205d) zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Vykázaný přebytek se zvýšil v porovnání s přebytkem odvedeným v roce 2022 o 292 mil. Kč. Na nedaňových příjmech kapitoly VPS se dále částkou 1,8 mld. Kč (+249 mil. Kč) podílely přijaté vratky dotací poskytnutých ústředním orgánům a územním samosprávným celkům a ostatní podobné příjmy. Na položce „Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené“ vykázala kapitola VPS příjem ve výši 908 mil. Kč (+245 mil. Kč), který se týkal zejména odvodů příspěvků na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření a odvodů příspěvku na stavební spoření provedené příslušnými subjekty při nesplnění podmínek pro jejich přiznání. Splátky půjčených prostředků ze zahraničí dosáhly 123 mil. Kč (-12 mil. Kč).

Příjmy sdílené s Evropskou unií nebo s jejím členským státem se od roku 2012 vykazují z hlediska rozpočtové skladby v rámci nedaňových příjmů a jsou tvořeny zejména **podílem na clu vyměřeném ode dne 1. května 2004** (položka 2511). Příjemcem podílu na clech ve výši **2,3 mld. Kč (+26 mil. Kč, +1,2 %)** při plnění rozpočtu na 91,3 %, je výhradně Generální ředitelství cel. Ve sledovaném období došlo k nárůstu vyměřeného a vybraného cla z důvodu vyšších cen zboží a oživení obchodu. Výše příjmů z podílu na clu je přímo úměrná k výši vybraného cla a k poměru rozdělení vybraného cla mezi EU a členské státy EU (od 1. 6. 2021 platná parita 75/25). Tyto příjmy zahrnují především clo z průmyslových výrobků, clo ze zemědělských výrobků, dodatečná cla, konečná antidumpingová cla a konečná vyrovnávací cla a jejich výše je ovlivněna zejména ekonomickým vývojem v České republice a Evropské unii.

Mezi další významné příjmy patří i výnos kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** ve výši 2,0 mld. Kč z dividend akciové společnosti ČEPS.

Nedaňové příjmy vykázané kapitolou **Operace státních finančních aktiv** (dále jen OSFA) ve výši **2,2 mld. Kč (+777 mil. Kč, tj. +53,5 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 244,6 % byly tvořeny zejména výnosy z finančního investování na Jaderném účtu ve výši 1,9 mld. Kč (+444 mil. Kč). Příjmy z dividend ve výši 366 mil. Kč (+332 mil. Kč) vplynuly především na základě majetkové účasti státu u ČEZ (321 mil. Kč) a E.ON SE (34 mil. Kč) a tvořila je i vratka daně z dividend za rok 2018 a 2019 od E. ON SE a Uniper SE (11 mil. Kč).

Detailnější analýza nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů k 30. 9. 2023 je možná až z finančních výkazů organizačních složek státu sestavovaných v polovině měsíce října.

3 Výdaje státního rozpočtu

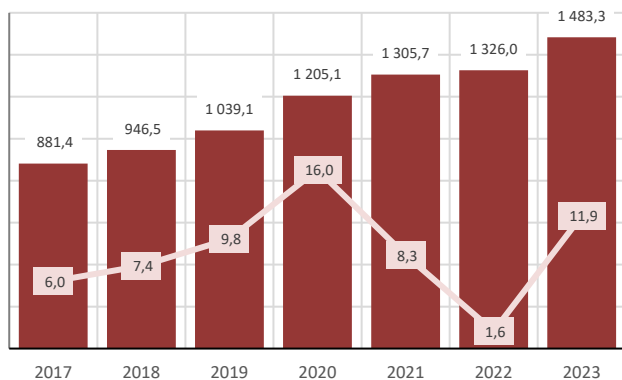
Zákon č. 449/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2023 ze dne 30. listopadu 2022 stanovil výdaje státního rozpočtu na rok 2023 v celkové výši 2 223,0 mld. Kč, z toho 139,1 mld. Kč má být kryto prostředky z rozpočtu Evropské unie. Běžné výdaje jsou zahrnuty v objemu 2 020,9 mld. Kč a kapitálové výdaje v objemu 202,1 mld. Kč. Ve srovnání se skutečnými výdaji čerpanými v roce 2022 mají být celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2023 vyšší o 8,3 % (+169,7 mld. Kč); běžné výdaje vyšší o 9,9 % (+182,8 mld. Kč) a kapitálové výdaje nižší o 6,1 % (-13,1 mld. Kč).

Celkové výdaje za 1. až 3. čtvrtletí 2023 dosáhly 1 617,4 mld. Kč, tj. 72,2 % rozpočtu po změnách, při meziročním zvýšení o 12,4 % (+178,6 mld. Kč). Proti třem čtvrtinám rozpočtu po změnách bylo celkové čerpání výdajů nižší o 62,6 mld. Kč, loni bylo proti alikvotě vyšší o 16,2 mld. Kč při plnění rozpočtu po změnách na 75,9 %. U běžných výdajů se jednalo o meziroční navýšení o 11,9 % (+157,3 mld. Kč), z čehož nejvyšší objem růstu připadl na výplatu sociálních dávek (+79,3 mld. Kč; z toho důchody +76,8 mld. Kč), mimořádnou pomoc s vysokými cenami energií (+39,0 mld. Kč), platy pedagogických a nepedagogických pracovníků na

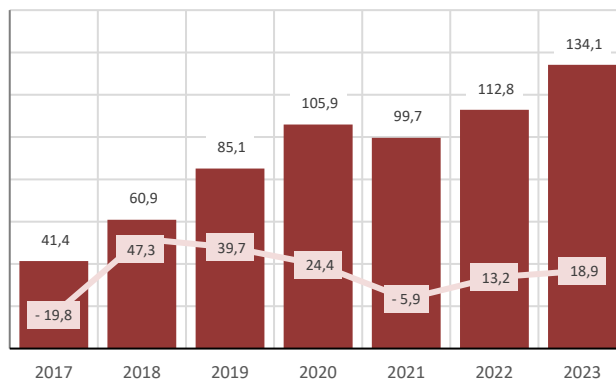
základních a středních školách (+11,9 mld. Kč), obsluhu státního dluhu (+8,2 mld. Kč) a významný dopad měla i podpora Ukrajiny a jejích občanů v době ruské vojenské agrese na území Ukrajiny. Kapitálové výdaje se meziročně zvýšily celkem o 18,9 % (+21,3 mld. Kč). Za jejich nárůstem stály především strategické nákupy Ministerstva obrany (+6,0 mld. Kč), transfery Státnímu fondu životního prostředí na realizaci programu Nová zelená úsporám v rámci Národního plánu obnovy (+4,6 mld. Kč) a podpora investičních záměrů územních rozpočtů (+5,5 mld. Kč).

Graf č. 15: Vývoj hlavních složek výdajů státního rozpočtu k 30. září (mld. Kč), pravá osa meziroční změna (%)

Běžné výdaje

Kapitálové výdaje

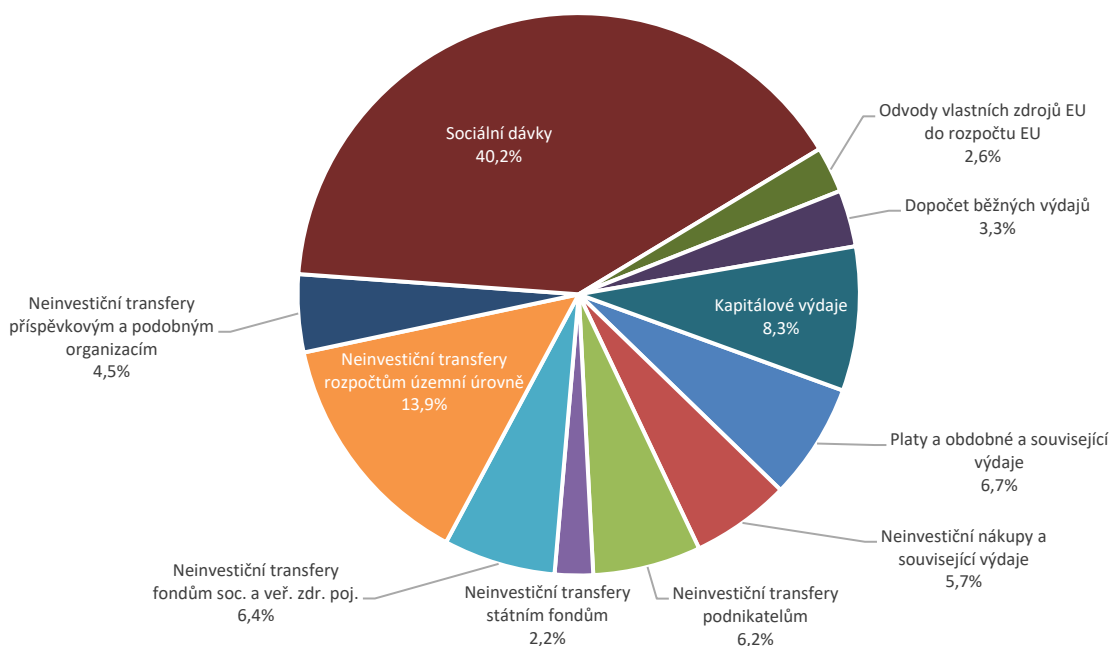
Tabulka č. 7: Výdaje státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)

Výdaje státního rozpočtu leden až září	2022		2023			Index (2023/2022)	Rozdíl skutečností
	Skutečnost	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	Plnění (%)		
Výdaje celkem	1 438,8	2 223,0	2 239,9	1 617,4	72,2	112,4	178,6
Běžné výdaje	1 326,0	2 020,9	2 030,4	1 483,3	73,1	111,9	157,3
Platy a obdobné a související výdaje	99,3	164,3	165,5	108,3	65,4	109,1	9,0
Neinvestiční nákupy a související výdaje - z toho:	95,6	151,8	155,4	92,3	59,4	96,6	-3,3
Výdaje na obsluhu státního dluhu	32,2	69,2	69,2	40,3	58,3	125,4	8,2
Výdaje na realizaci záruk	0,0	0,0	0,0	0,0	x	x	0,0
Neinvestiční transfery podnikatelům	64,9	74,2	95,8	100,5	104,9	154,9	35,6
Neinvestiční transfery neziskovým apod. osobám	18,8	19,1	22,6	21,0	92,9	111,5	2,2
Neinvestiční transfery státním fondům - z toho:	35,0	51,5	59,7	35,6	59,7	101,7	0,6
Neinvestiční transfery SZIF	22,4	33,6	35,8	19,0	53,2	84,8	-3,4
Neinv. transfery fondům soc. a veřejného zdrav. poj.	102,2	141,8	140,1	104,2	74,4	102,0	2,0
Neinv. transfery rozpočtům územní úrovně	197,5	248,4	259,3	224,1	86,4	113,5	26,6
Neinv. transfery příspěvkovým a pod. organizacím	67,6	84,1	87,6	72,3	82,5	106,9	4,7
Sociální dávky*) - v tom:	571,1	858,1	855,5	650,3	76,0	113,9	79,3
Dávky důchodového pojištění	435,9	671,5	670,3	512,6	76,5	117,6	76,8
Podpory v nezaměstnanosti	7,5	9,2	10,1	7,9	78,5	106,1	0,5
Dávky nemocenského pojištění	36,6	51,6	49,5	34,8	70,3	95,1	-1,8
Dávky státní sociální podpory a péčovské péče	42,2	60,7	60,2	44,9	74,7	106,4	2,7
Dávky sociální péče**)	40,0	51,7	52,1	40,4	77,6	100,9	0,4
Zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil	8,8	13,2	13,2	9,5	72,1	108,2	0,7
Stavební spoření	4,3	4,4	4,4	4,2	94,9	96,9	-0,1
Státní příspěvek na důchodové připojištění	5,7	7,8	7,8	5,7	73,0	99,3	0,0
Odvody vlastních zdrojů EU do rozpočtu EU	42,2	64,5	64,5	42,8	66,4	101,3	0,6
Ostatní běžné výdaje (dopočet do celku)	21,7	150,8	112,1	21,9	19,5	100,9	0,2
Kapitálové výdaje	112,8	202,1	209,5	134,1	64,0	118,9	21,3
Investiční nákupy a související výdaje	16,2	45,4	46,8	24,2	51,8	149,8	8,1
Investiční transfery podnikatelům	11,5	8,5	12,7	15,6	122,7	135,2	4,1
Investiční transfery státním fondům - z toho:	59,1	84,0	88,8	59,0	66,5	99,9	-0,1
Investiční transfery SFDI	50,6	75,9	70,1	44,5	63,5	88,0	-6,1
Investiční transfery rozpočtům územní úrovně	13,4	10,4	16,5	19,0	115,4	141,2	5,5
Investiční transfery příspěvkovým a pod.organizacím	7,8	14,2	17,5	11,3	64,7	144,1	3,5
Ostatní kapitálové výdaje (dopočet do celku)	4,8	39,6	27,3	5,0	18,3	105,0	0,2

*) pouze položka rozpočtové skladby 5410 „sociální dávky“, bez souvisejících výdajů (např. poštovné)

**) dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách

Graf č. 16: Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2023

3.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje ve výši **1 483,3 mld. Kč** byly čerpány na 73,1 % rozpočtu po změnách. Meziročně se zvýšily o 11,9 % (+157,3 mld. Kč), proti alikvotě rozpočtu po změnách byly nižší o 39,6 mld. Kč. Z celku 51,8 %, tj. **768,6 mld. Kč**, směřovalo **do sociální oblasti**¹.

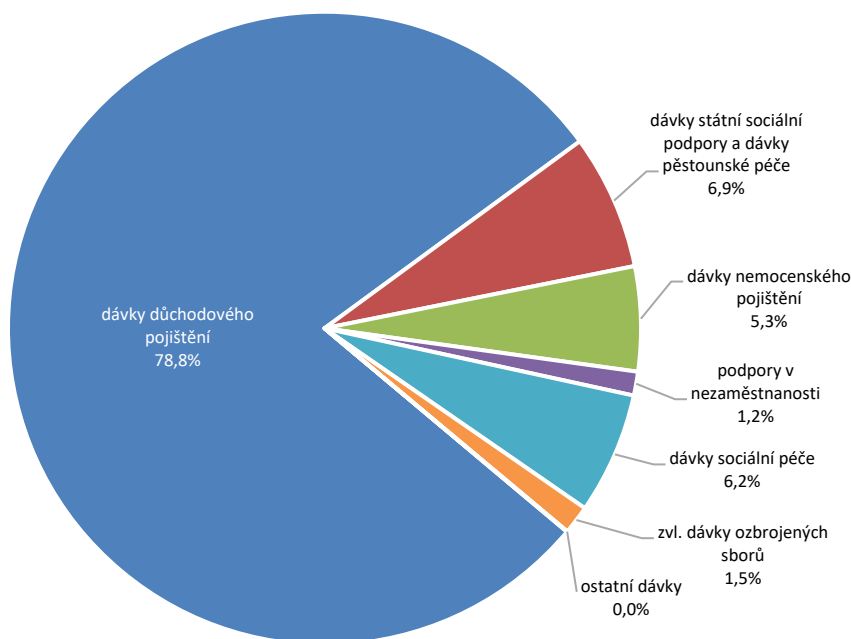
Sociální dávky² dosáhly celkem **650,3 mld. Kč**, tj. 76,0 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 13,9 % (+79,3 mld. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2023 jsou zahrnuty ve výši 858,1 mld. Kč při meziročním navýšení o 10,7 % (+83,0 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2022 a o 11,7 % (+90,1 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2022. Rozpočet sociálních dávek je ovlivněn jak autonomním vývojem, tak schválenými systémovými změnami sociální legislativy v uplynulém období a legislativními změnami, které nabývaly účinnosti v průběhu roku 2022 (jednalo se zejména o mimořádná, časově omezená legislativní opatření reagující na válku na Ukrajině) a k 1. lednu 2023 (např. pravidelná valorizace dávek důchodového pojištění, navýšení částek životního a existenčního minima, zvýšení normativních nákladů pro účely příspěvku na bydlení, navýšení přídatku na dítě apod.).

¹ Sociální dávky, příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením, platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, výdaje na insolventnost, státní příspěvek na penzijní připojištění, výdaje na sociální důsledky restrukturalizace hnědohelného průmyslu.

² Položka rozpočtové skladby 5410 - dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, dávky péčovské péče, dávky sociální péče (dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým občanům, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách), podpory v nezaměstnanosti, zvláštní dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru, náhradní výživné pro nezaopatřené dítě a další drobné dávky.

Graf č. 17: Sociální dávky v 1. až 3. čtvrtletí 2023

Největší objem sociálních dávek (78,8 %) představovaly výdaje na **dávky důchodového pojištění**, které činily **512,6 mld. Kč**. Meziročně se zvýšily o 17,6 % (+76,8 mld. Kč). Z celku 84,0 % (430,6 mld. Kč) představovaly důchody starobní (+68,6 mld. Kč). Poštovné činilo dalších 233,4 mil. Kč.

Schválený rozpočet dávek důchodového pojištění na rok 2023 ve výši 671,7 mld. Kč (pododdíl 411) předpokládá meziroční růst o 14,1 % (+83,1 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2022, proti skutečnosti roku 2022 předpokládá zvýšení o 14,2 % (+83,3 mld. Kč). V rozpočtu jsou zohledněny mimořádné valorizace důchodů z roku 2022, výdaje na zákonnou valorizaci důchodů i prostředky na nárůst počtu důchodců i jejich obměnu v tom smyslu, že do systému vstupují důchodci s vyššími důchody a naopak ho opouštějí důchodci s nižšími důchody. Dále je zohledněna novela zákona o důchodovém pojištění (zákon č. 323/2021 Sb.), která zvyšuje starobní důchody o 500 Kč měsíčně za každé vychované dítě (tzv. **výchovné**).

Nařízením vlády č. 290/2022 Sb. se pro rok 2023 stanovila v rámci řádné valorizace mj. výše základní výměry starobního, invalidního, vdovského, vdoveckého a sirotčího důchodu na 4 040 Kč (navýšení o 140 Kč). Procentní výměra důchodů přiznaných před 1. 1. 2023 se zvýšila od 1. ledna 2023 (nikoli od splatnosti lednové splátky jako před rokem 2022; tzn. i v roce 2023 byly v lednu vypláceny tzv. doplatky valorizace podle data splatnosti) o 5,1 %. Od 1. 1. 2023 se zvýšila procentní výměra starobních důchodů o 500 Kč za každé dítě, které pojištěnec vychoval (výchovu téhož dítěte nelze současně započítat více osobám). Průměrný starobní důchod se tak zvýšil o 825 Kč měsíčně, tj. o 4,7 %. Na základě zákona č. 71/2023 Sb. se mimořádnou valorizací od června 2023 zvýšil průměrný starobní důchod o cca 756 Kč měsíčně, tj. o 3,9 %. Procentní výměra se zvýšila o 2,3 % a o pevnou částku 400 Kč.

Dávky nemocenského pojištění byly vyplaceny ve výši **34,8 mld. Kč**, tj. na 70,3 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 4,9 % (-1,8 mld. Kč). Z toho 24,3 mld. Kč (-964,0 mil. Kč) činila dávka „nemocenské“, 7,9 mld. Kč (-550,6 mil. Kč) peněžité pomoci v mateřství, 1,9 mld. Kč (-272,9 mil. Kč) ošetřovné a 458,9 mil. Kč (-7,8 mil. Kč) otcovská poporodní péče. Na výši výdajů na nemocenské má vliv zejména snížení počtu proplacených dnů nemocenského v souvislosti s epidemií covid-19, která přetrvávala ještě na počátku roku 2022. Schválený rozpočet dávek nemocenského pojištění na rok 2023 je v pododdílu 412 stanoven v objemu 51,6 mld. Kč, tj. o 2,8 % (+1,4 mld. Kč) více proti schválenému rozpočtu roku 2022 a o 7,1 % (+3,4 mld. Kč) více proti skutečnosti 2022. Navýšení rozpočtu zohledňuje předpokládaný vývoj nově narozených dětí a dětí do 10 let věku a očekávaný dopad zákona č. 330/2021 Sb., kterým byly upraveny podmínky nároku na dlouhodobé ošetřovné a prodloužena podpůrná doba otcovské poporodní péče.

Dávky státní sociální podpory³ poskytované podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a **dávky pěstounské péče**⁴ poskytované podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, byly čerpány v celkové výši **44,9 mld. Kč**, tj. na 74,7 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 6,4 % (+2,7 mld. Kč). Související výdaje dosáhly dalších 301,4 mil. Kč, z toho 170,1 mil. Kč povinné sociální pojištění, 61,6 mil. Kč povinné zdravotní pojištění pěstounů a 69,6 mil. Kč poštovné. Z dávek státní sociální podpory představoval největší objem **rodičovský příspěvek 23,6 mld. Kč** (-1,4 mld. Kč), **přídavek na dítě 4,4 mld. Kč** (-3,9 mld. Kč) a **příspěvek na bydlení 13,2 mld. Kč** (+7,3 mld. Kč); **dávky pěstounské péče dosáhly 3,6 mld. Kč** (+606,1 mil. Kč). Nejvyšší meziroční nárůst vykazuje příspěvek na bydlení v souvislosti s aktuálním vývojem cen energií, viz dále, naopak nejvyšší pokles vykázal příspěvek na dítě z důvodu výplaty jednorázového příspěvku na dítě ve výši 5 000 Kč, který se vyplácel od srpna 2022 na základě zákona č. 196/2022 Sb.⁵, o jednorázovém příspěvku na dítě, ve znění pozdějších předpisů, jako reakce na současnou situaci rodin s dětmi, na něž dopadají důsledky rostoucích cen energií, potravin a dalších základních potřeb.

Ve schváleném rozpočtu jsou tyto dávky v pododdílech 413 a 414 stanoveny ve výši 61,4 mld. Kč, tj. o 9,8 % (-6,7 mld. Kč) méně než stanovil rozpočet roku 2022 a o 8,1 % (+4,6 mld. Kč) více proti skutečným výdajům v roce 2022. Snížení rozpočtu souvisí především s výplatou jednorázového příspěvku na dítě ve výši 5 000 Kč v roce 2022, nicméně od 1. ledna 2023 dochází na základě zákona č. 456/2022 Sb.⁶ ke zvýšení **přídavku na dítě** o 200 Kč ve všech věkových kategoriích a v obou výměrách. Cílem je posílení finanční podpory rodin s dětmi s příjmem do 3,4násobku životního minima. V souvislosti s aktuálním vývojem cen energií došlo ke změně částek měsíčních nákladů na bydlení podle typu bytů, podle počtu společně posuzovaných osob a ve vztahu k velikosti obce podle počtu obyvatel a normativních nákladů na bydlení. Dále došlo ke změně koeficientu na území hlavního města Prahy (z koeficientu 0,35 na koeficient 0,30) při výpočtu nároku na **příspěvek na bydlení** a dalším legislativním změnám. Výše **rodičovského příspěvku**, který tvoří 59,8 % rozpočtu těchto dávek, zůstává stejná jako v roce 2022. Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 300 tis. Kč, nejdéle do 4 let věku dítěte. V případě, že nejmladším dítětem v rodině jsou 2 a více dětí narozených současně, má rodič nárok až na vyčerpání celkové částky 450 tis. Kč. Rodič si i nadále může zvolit výši měsíčního příspěvku dle svých potřeb (až do výše peněžité pomoci v mateřství), přičemž při narození dalšího dítěte se rodičům vyplátí jednorázově nevyčerpaná rodičovská na starší dítě. Nárok na **porodné** také zůstává stejný jako v roce 2022 a náleží rodině, které se narodí první nebo druhé živé dítě a jejíž příjem je nižší než 2,7násobek životního minima rodiny. Výše porodného činí 13 000 Kč na první živé narozené dítě, při narození druhého živého dítěte je to 10 000 Kč. Za stanovených podmínek zůstává pro určitý okruh osob také nárok na **pohřebné** ve výši 5 000 Kč. **Dávky pěstounské péče** jsou poskytovány dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. U těchto dávek se předpokládá nárůst výdajů vzhledem k navýšení odměny pěstouna (od 1. 1. 2023 došlo nařízením vlády č. 465/2022 Sb. ke zvýšení minimální mzdy na částku 17 300 Kč, čímž je tato odměna ovlivněna), nárůstu počtu pěstounů a novým dávkám „zaopatřovací příspěvek jednorázový“, „zaopatřovací příspěvek opakující se“ a „příspěvek při pěstounské péči“ (od 1. 1. 2022; zákon č. 363/2021 Sb.⁷). Nařízením vlády č. 436/2022 byly od 1. 1. 2023 navýšeny částky životního a existenčního minima o 5,2 %, kdy např. měsíční částka životního minima u jednotlivce činí 4 860 Kč, u osoby, která je považována jako první v pořadí, 4 470 Kč, atd.; existenční minimum činí 3 130 Kč měsíčně. Tato úprava ovlivňuje dávky, které jsou vázány na částky životního minima (příspěvek na bydlení, přídavek na dítě, porodné, příspěvek při pěstounské péči).

³ Přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné.

⁴ Od 1. 1. 2013 dávky pěstounské péče přestaly být dávkami státní sociální podpory, jejich právní úpravu obsahuje zákon č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů; o dávkách pěstounské péče rozhodují a vyplácejí je pobočky Úřadu práce ČR.

⁵ Zákon č. 196/2022 Sb., o jednorázovém příspěvku na dítě, pozbyl platnosti k 1. 7. 2023.

⁶ Zákon č. 456/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Zákon č. 363/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Podpory v nezaměstnanosti byly vyplaceny v částce **7,9 mld. Kč**, tj. na 78,5 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 6,1 % (+0,5 mld. Kč). Schválený státní rozpočet stanovil v pododdílu 421 výdaje na tuto dávku pro rok 2023 ve výši 9,3 mld. Kč, tj. o 7,0 % (-692,2 mil. Kč) méně než stanovil rozpočet roku 2022, resp. o 6,3 % (-620,3 mil. Kč) méně proti skutečným výdajům v roce 2022. Vliv na výplatu těchto dávek měla v minulých letech nejen epidemie covidu-19 (zejména v roce 2020 a 2021), ale v současné době je nezanedbatelným faktorem také nestabilní hospodářsko-politická situace ovlivňující trh práce.

Tabulka č. 8: Vývoj registrované nezaměstnanosti dle MPSV

	září 2018	září 2019	září 2020	září 2021	září 2022	prosinec 2022	březen 2023	červen 2023	září 2023
podíl nezaměstnaných osob v %	3,0	2,7	3,8	3,5	3,5	3,7	3,7	3,4	3,6
nezaměstnanost v tis. osob	224,3	201,9	277,0	262,1	256,4	271,8	273,5	249,8	263,0
volná pracovní místa v tis.	316,1	345,4	316,7	357,9	306,1	288,6	284,5	286,7	282,0

Zdroj: MPSV

Dávky sociální péče vyplacené ve výši **40,4 mld. Kč** představovaly 77,6 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 0,9 % (+366,1 mil. Kč). Z celku představoval **příspěvek na péči 27,9 mld. Kč**, tj. 74,4 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 2,6 % (+707,5 mil. Kč). Tento příspěvek se poskytuje podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Ve schváleném rozpočtu na rok 2023 je příspěvek na péči stanoven na § 4195 částkou 37,6 mld. Kč, tj. o 3,0 % (+1,1 mld. Kč) více než stanovil rozpočet roku 2022 a o 3,2 % (+1,2 mld. Kč) více než činila skutečnost roku 2022. Přestože nedošlo k 30. září k žádné legislativní změně, počet přiznaných a vyplácených příspěvků každým rokem narůstá vlivem stárnutí populace a prodlužující se doby dožití. S touto vzrůstající tendencí je třeba do budoucna počítat a rozpočtově ji zaopatřit.

Dávky pomoci v hmotné nouzi jsou ve schváleném rozpočtu na rok 2023 v pododdílu 417 zahrnuty v objemu 10,0 mld. Kč, tj. o 29,9 % (+2,3 mld. Kč) vyšším, než stanovil schválený rozpočet na rok 2022 a o 30,6 % (-4,4 mld. Kč) nižším proti skutečnosti roku 2022. Systém pomoci v hmotné nouzi upravuje zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, který vymezuje situace spojené s nedostatečným zabezpečením základní obživy a bydlení a s mimořádnými událostmi. Nařízením vlády č. 436/2022 došlo od 1. 1. 2023 ke zvýšení částek životního a existenčního minima. Tato legislativní změna ovlivňuje počet osob, kterým vzniká nárok na dávky pomoci v hmotné nouzi. K 30. 9. 2023 tyto dávky **dosáhly 9,7 mld. Kč**, tj. 91,3 % rozpočtu po změnách při meziročním snížení o 11,0 % (-1,2 mld. Kč). Na základě zákona č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaný invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, je od 21. 3. 2022 úřady práce ČR vyplácena humanitární dávka. Tato dávka je určena pro cizince s dočasnou ochranou udělenou v ČR, kteří ve spojitosti s válečným konfliktem přicestovali do ČR a kterým není umožněn vstup do českého dávkového systému, kam agenda hmotné nouze patří. Od počátku roku k 30. 9. 2023 bylo v souvislosti s **humanitární dávkou⁸ vyplaceno 5,4 mld. Kč**, což je v meziročním srovnání o 1,4 mld. Kč méně, přičemž výplata této dávky v roce 2022 probíhala až od 21. března. Před účinností zákona č. 66/2022 Sb. byla uprchlíkům od 1. 3. do 20. 3. 2022 vyplácena mimořádná okamžitá pomoc – újma na zdraví. Ta za uvedené období činila 269,2 mil. Kč. **Příspěvek na živobytí**, který je základní dávkou pomoci v hmotné nouzi a který pomáhá osobě nebo rodině při nedostatečném příjmu, dosáhl **3,0 mld. Kč** (+457,9 mil. Kč). **Doplatek na bydlení**, který řeší nedostatek příjmu k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby nebo rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory, dosáhl **1,3 mld. Kč** (-54,5 mil. Kč). **Osobám ohroženým sociálním vyloučením** bylo vyplaceno **10,4 mil. Kč** (+3,0 mil. Kč).

⁸ Od 1. 7. 2023 jsou při stanovení nároku na humanitární dávku zohledňovány započitatelné náklady na bydlení, jejichž výše se odvíjí od počtu osob a typu bydlení nebo ubytování. Započitatelné náklady na bydlení jsou stanoveny nařízením vlády č. 209/2023 Sb., o započitatelných nákladech na bydlení a ubytování pro účely stanovení nároku na humanitární dávku a její výše.

Dávky pro osoby se zdravotním postižením jsou poskytovány podle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, který od roku 2012 zakotvil změny ve struktuře dávek tak, že z mnoha dílčích dávek vznikly pouze dvě (příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku), a který změnil systém posuzování zdravotního stavu osob na hodnocení zvládnutí 10 základních životních potřeb. Na rok 2023 jsou dávky pro osoby se zdravotním postižením rozpočtovány v pododdíle 418 ve výši 4,3 mld. Kč, což je o 14,8 % (+550,0 mil. Kč) více než stanovil schválený rozpočet v roce 2022 a o 56,6 % (+1,5 mld. Kč) více než bylo čerpáno v roce 2022. Novelou výše zmíněného zákona (zákon č. 358/2022 Sb.; účinnost od 1. 12. 2022) byl zvýšen limit příspěvku na zvláštní pomůcku ze 400 tis. Kč na částku 500 tis. Kč a byla zvýšena částka příspěvku na mobilitu z 550 Kč na 900 Kč za kalendářní měsíc. Současně tato novela stanovila speciální výši příspěvku na mobilitu v částce 2 900 Kč za kalendářní měsíc pro osoby, které využívají po celý kalendářní měsíc zdravotnický prostředek dlouhodobě. Oprávněným osobám byly **vyplaceny celkem 2,8 mld. Kč**, tj. 71,2 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 43,7 % (+855,2 mil. Kč). Z celkové částky dosáhl **příspěvek na mobilitu 2,1 mld. Kč** (+872,2 mil. Kč) a **příspěvek na zvláštní pomůcku 682,7 mil. Kč** (-17,0 mil. Kč).

Zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru, vyplácené ministerstvy vnitra, obrany, financí, spravedlnosti a GIBS, činily **9,5 mld. Kč**, tj. 72,1 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 8,2 % (+0,7 mld. Kč). Z celku činil výsluhový příspěvek 8,9 mld. Kč (+1,2 mld. Kč), odchodné 487,5 mil. Kč (-441,9 mil. Kč), odbytné 59,0 mil. Kč (+14,1 mil. Kč) a úmrtné a příspěvek na pohřeb příslušníka 22,8 mil. Kč (-14,1 mil. Kč). Tyto dávky jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 13,2 mld. Kč, tj. o 11,4 % (+1,4 mld. Kč) více než stanovil rozpočet v roce 2022 a o 9,6 % (+1,2 mld. Kč) více než činila skutečnost roku 2022. Navýšení reflektuje především nárůst a valorizaci přiznaných výsluhových příspěvků.

Náhradní výživné pro nezaopatřené dítě je od 1. 7. 2021 novým opatřením v oblasti sociálního zabezpečení, které je dáno zákonem č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o náhradním výživném). Náleží ve výši stanovené vyživovací povinnosti, která není povinnou osobou hrazena, nejvýše však ve výši 3 000 Kč na jednu žádost o náhradní výživné. Schválený rozpočet ve výši 200,0 mil. Kč je o 10,5 % (+19,0 mil. Kč) vyšší než rozpočet roku 2022 a o 24,7 % (+39,6 mil. Kč) vyšší než skutečnost v roce 2022. K 30. 9. 2023 bylo **vyplaceno 159,6 mil. Kč**, tj. 72,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 39,9 % (+45,5 mil. Kč). Do konce roku 2023 se očekává schválení novely výše zmíněného zákona, kdy by měla být prodloužena maximální doba nároku na dávku náhradní výživné z 24 na 48 výplat této dávky.

Platba státu na zdravotní pojištění za zákonem vybrané skupiny obyvatel (tzv. státní pojištěnci) byla ve státním rozpočtu zahrnuta v kapitole Všeobecná pokladní správa ve výši 141,8 mld. Kč. Oproti rozpočtu roku 2022 je vyšší o 13,6 % (+16,9 mld. Kč), proti skutečnosti roku 2022 je vyšší o 9,6 % (+12,4 mld. Kč). Vyměřovací základ pro tuto platbu se zvýšil z 11 014 Kč na 14 074 Kč a z něj odvozené měsíční platby státu z 1 487 Kč za osobu na 1 900 Kč (+413 Kč) za osobu (od 1. 1. 2023). K 30. 9. 2023 bylo na zvláštní účet všeobecného zdravotního pojištění z kapitoly Všeobecná pokladní správa **převedeno 104,2 mld. Kč**, tj. 74,4 % rozpočtu po změnách, při meziroční zvýšení o 2,0 % (+2,0 mld. Kč). Objem vyplacených prostředků dosáhl prozatím nižšího než plánovaného růstu z důvodu změny legislativy v průběhu roku 2022, která pro státní rozpočet znamenala snížení plateb v závěru předchozího roku.

Státní příspěvek účastníkům doplňkového penzijního spoření a penzijního připojištění poskytnutý v 1. až 3. čtvrtletí roku 2023 dosáhl **5,7 mld. Kč**, tj. 73,0 % rozpočtu při meziročním snížení o 0,7 % (-39,2 mil. Kč). Schválená částka ve výši 7,8 mld. Kč je o 2,6 % (+200,0 mil. Kč) vyšší než v roce 2022, proti skutečnému čerpání v roce 2022 je vyšší o 2,2 % (+166,1 mil. Kč).

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením je poskytován zaměstnavateli zaměstnávajícímu na chráněných pracovních místech více než 50 % zdravotně postižených osob z celkového počtu zaměstnanců, nejvýše však 14 600 Kč, včetně povinných odvodů a příspěvku na provozní náklady, za osobu a měsíc. Schválený rozpočet v objemu 10,5 mld. Kč je o 5,2 % (+520,0 mil. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2022, proti skutečnému čerpání v roce 2022 je vyšší o 4,9 % (+488,5 mil. Kč). Vyplaceno bylo **8,0 mld. Kč**, tj. 70,0 % rozpočtu po změnách, meziročně se tyto výdaje zvýšily o 10,9 %

(+788,0 mil. Kč). Vyšší meziroční čerpání souvisí zejména se zvyšujícím se počtem podpořených firem, které zaměstnávají osoby zdravotně postižené, stejně tak se zvyšují i počty zaměstnávaných osob se zdravotním postižením.

Výdaje státu na **aktivní politiku zaměstnanosti**⁹ činily celkem **1,5 mld. Kč**, tj. 48,2 % rozpočtu po změnách při meziročním snížení o 49,2 % (-1,4 mld. Kč). Schválený rozpočet ve výši 3,0 mld. Kč (vč. prostředků z rozpočtu EU) předpokládá meziroční nárůst výdajů o 133,8 % (+1,7 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2022 a snížení výdajů proti skutečnosti 2022 o 13,4 % (-467,2 mil. Kč). Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti zaznamenaly v letech 2020 a 2021 nárůst s ohledem na výskyt onemocnění covid-19 a s tím přijatá opatření, zejména pak realizaci Cíleného programu na podporu zaměstnanosti Antivirus. Za meziročním poklesem stojí dobíhající výplata této podpory zejména na počátku roku 2022.

Z hlediska druhového třídění byly v průběhu 1. až 3. čtvrtletí roku 2023 kromě sociální oblasti financovány především následující výdaje:

Čerpání výdajů na **platy a obdobné a související výdaje OSS** ve výši **108,3 mld. Kč** představovalo 65,4 % plnění rozpočtu po změnách (165,5 mld. Kč). Relativně nízké čerpání bylo ovlivněno především časovým posunem při účtování platů vyplácených v lednu za prosinec, jež jsou financovány z rozpočtu předchozího roku. Meziročně tyto výdaje vzrostly o 9,1 % (o 9,0 mld. Kč). Schválený rozpočet na rok 2023 představoval 164,3 mld. Kč a byl o 7,4 % (o 11,3 mld. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2022, proti skutečnému čerpání v roce 2022 byl vyšší o 6,5 % (o 10,0 mld. Kč). Meziroční nárůst rozpočtu byl především odrazem zvýšení objemu prostředků na platy o 4 % u zaměstnanců organizačních složek státu v pracovním či služebním poměru od 1. září 2022 a o 8 % u příslušníků a vojáků od 1. ledna 2023, u nichž se současně plánoval i růst počtu míst o 1 836. Tyto skutečnosti stály i za meziročním nárůstem skutečných výdajů.

Výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje byly čerpány ve výši **92,3 mld. Kč**, což představovalo 59,4 % rozpočtu po změnách (155,4 mld. Kč) a meziroční pokles o 3,4 % (o 3,3 mld. Kč). V absolutním vyjádření byly nejvíce čerpány výdaje na úroky a ostatní finanční výdaje (39,7 mld. Kč; +7,3 mld. Kč), výdaje na nákup služeb (26,5 mld. Kč; +2,9 mld. Kč) a materiálu (8,7 mld. Kč; -11,9 mld. Kč), výdaje na „ostatní nákupy“ (8,2 mld. Kč; +3,5 mld. Kč), výdaje na nákup vody, paliva a energie (4,5 mld. Kč; +447 mil. Kč) a výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhradami a věcnými dary (4,4 mld. Kč; -5,5 mld. Kč). Meziroční pokles výdajů na nákup materiálu ovlivnila především vysoká základna předchozího roku. Ta byla nejvíce navýšena výdaji vynaloženými v souvislosti s epidemií covid-19 (v objemu 7,9 mld. Kč – zejména na nákupy vakcín) a také výdaji na pořizování státních hmotných rezerv v reakci na krizi na trhu s energiemi (8,6 mld. Kč, letos nižší o 5,6 mld. Kč). Pokles výdajů souvisejících s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhradami a věcnými dary byl ovlivněn tím, že v průběhu srpna a září předchozího roku došlo k úhradě čistých nákladů představujících nespravedlivou zátěž držitelů poštovní licence, tedy České poště s. p., v objemu 6,0 mld. Kč, zpětně za roky 2018 až 2022.

Schálený rozpočet výdajů na neinvestiční nákupy a související výdaje pro rok 2023 v objemu 151,8 mld. Kč byl o 19,5 % (o 24,8 mld. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2022, proti skutečnému čerpání v roce 2022 pak o 7,7 % (o 10,9 mld. Kč) vyšší.

Na neinvestiční transfery podnikatelům bylo vynaloženo **100,5 mld. Kč**, tj. 104,9 % rozpočtu po změnách (95,8 mld. Kč) při meziročním nárůstu o 54,9 % (o 35,6 mld. Kč). Schválený rozpočet na rok 2023 byl stanoven v objemu 74,2 mld. Kč, což představovalo proti schválenému rozpočtu roku 2022 pokles o 29,4 mld. Kč, tj. o 28,4 %, proti skutečnému čerpání v roce 2022 pak pokles o 14,9 mld. Kč (o 16,7 %). Na poskytnutých dotacích podnikatelům se nejvíce podílely kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu (77,3 mld. Kč, meziroční nárůst o 34,5 mld. Kč) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (8,3 mld. Kč, pokles o 945 mil. Kč). Výrazný meziroční nárůst transferů podnikatelům souvisí s kompenzacemi za dodávku elektřiny a plynu zákazníkům a na ztráty z důvodu zastropování jejich cen (40,2 mld. Kč), dotacemi provozovateli přenosové soustavy (11,6 mld. Kč) a výplatou pomoci firmám v energeticky náročných odvětvích (4,6 mld. Kč). Celková pomoc

⁹ Výdaje na rekvalifikaci, veřejně prospěšné práce, účelná pracovní místa, zaměstnanost občanů se změněnou pracovní schopností a ostatní výdaje APZ (např. investiční pobídky, cílené regionální programy, společné programy EU a ČR).

s vysokými cenami energií ve výši 56,4 mld. Kč nebyla ze značné části hrazena z rozpočtu letošního roku, ale z nároků z nespotřebovaných výdajů předchozího roku (28,8 mld. Kč). Dotace na obnovitelné zdroje energie dosáhly 12,7 mld. Kč (-2,8 mld. Kč), příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením 7,3 mld. Kč (+731 mil. Kč) a dotace na úhradu ztráty ze závazku veřejné služby ve veřejné dráží osobní dopravě 5,2 mld. Kč (+1,2 mld. Kč). Další dotace byly poskytnuty na výzkum, vývoj a inovace 2,8 mld. Kč (-560 mil. Kč), na začlenění OKD do s. p. Diamo 1,4 mld. Kč (+801 mil. Kč), na technický útlum uhelného hornictví 1,2 mld. Kč (+94 mil. Kč), na odstraňování následků těžby uranu v oblasti Stráž pod Ralskem 1,2 mld. Kč (+154 mil. Kč) atd. Na OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ bylo podnikatelům poskytnuto celkem 2,7 mld. Kč (-1,6 mld. Kč) a na Národní plán obnovy 2,0 mld. Kč (+1,1 mld. Kč).

Neinvestiční transfery neziskovým a podobným osobám dosáhly 21,0 mld. Kč (+2,2 mld. Kč, +11,5 %) při plnění rozpočtu po změnách na 92,9 %. Na zmíněném růstu se nejvíce podílely výdaje kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí (+1,3 mld. Kč, +25,0 %) především prostředky na sociální péči a pomoc manželství a rodinám (+862 mil. Kč) a transfery spolufinancovanými z EU a FM (+536 mil. Kč). Národní sportovní agentura (+739 mil. Kč) výrazněji podpořila především oblast rozvoje a podpory sportu (+452 mil. Kč). Z celku spolkům připadlo 11,5 mld. Kč (+1,9 mld. Kč), církvím a náboženským společnostem 5,0 mld. Kč (+150 mil. Kč), fondům, ústavům a obecně prospěšným společnostem 3,9 mld. Kč (+513 mil. Kč), politickým stranám a hnutím 301 mil. Kč (-43 mil. Kč), společenství vlastníků jednotek 170 mil. Kč (-339 mil. Kč) a ostatním neziskovým a podobným osobám 133 mil. Kč (-56 mil. Kč). Nejvíce prostředků uvolnilo **Ministerstvo práce a sociálních věcí** v celkové výši **6,4 mld. Kč (+1,3 mld. Kč)**, tj. 79,5 % rozpočtu po změnách. Z nich 3,6 mld. Kč (+949 mil. Kč) směřovalo spolkům, 2,2 mld. Kč (+346 mil. Kč) fondům, ústavům a obecně prospěšným společnostem, 460 mil. Kč církvím a náboženským společnostem a 100 mil. Kč (-21 mil. Kč) ostatním neziskovým a podobným osobám. Z celku poskytla kapitola 2,5 mld. Kč (+862 mil. Kč) na sociální péči a pomoc manželství a rodinám, 1,9 mld. Kč (+536 mil. Kč) na transfery spolufinancované z prostředků EU (z toho 1,6 mld. Kč z OP Zaměstnanost plus 2021+ a 285 mil. Kč z OP Zaměstnanost 2014+), 681 mil. Kč (+56 mil. Kč) na zaměstnávání zdravotně postižených občanů, 466 mil. Kč (+39 mil. Kč) na služby sociální prevence, 405 mil. Kč (-225 mil. Kč) na sociální služby v oblasti sociální péče, 273 mil. Kč na sociální poradenství, 155 mil. Kč na sociální rehabilitaci a ostatní sociální péči a pomoc a 70 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti (z toho 53 mil. Kč v rámci OP Zaměstnanost 2014+). **Národní sportovní agentura** podpořila výhradně spolky částkou **5,3 mld. Kč (+739 mil. Kč)**, tj. 93,6 % rozpočtu po změnách na rozvoj a podporu sportu (3,1 mld. Kč, +452 mil. Kč), sportovní reprezentaci (1,9 mld. Kč, +152 mil. Kč) a na podporu významných sportovních akcí (325 mil. Kč, +134 mil. Kč). **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** uvolnilo neziskovým a podobným osobám **4,4 mld. Kč (+299 mil. Kč)**, z nichž 3,0 mld. Kč (+263 mil. Kč) bylo poskytnuto církvím a náboženským společnostem, 1,1 mld. Kč (+34 mil. Kč) spolkům a 301 mil. Kč fondům, ústavům a obecně prospěšným společnostem. Na výdaje na regionální školství kapitola uvolnila 3,0 mld. Kč (+146 mil. Kč), na výzkum, vývoj a inovace poskytla 625 mil. Kč (+85 mil. Kč) a na podporu činnosti v oblasti mládeže směřovalo 252 mil. Kč (+41 mil. Kč). Na nevýzkumné projekty kapitola poskytla 426 mil. Kč, z toho 249 mil. Kč z OP Jan Amos Komenský, 138 mil. Kč z OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ a 39 mil. Kč z Národního plánu obnovy. **Ministerstvo kultury** uvolnilo celkem **1,8 mld. Kč (+151 mil. Kč)**, především na činnost registrovaných církví a náboženských společností (867 mil. Kč), na program Kulturní aktivity (351 mil. Kč), na status umělce a umělkyně (158 mil. Kč) a na Program státní podpory festivalů profesionálního umění (128 mil. Kč). **Ministerstvo pro místní rozvoj** financovalo prostředky v částce **908 mil. Kč (-311 mil. Kč)** především územní rozvoj z Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (666 mil. Kč, -358 mil. Kč) a Horskou službu (158 mil. Kč). **Ministerstvo zahraničních věcí** uvolnilo z **528 mil. Kč (+154 mil. Kč)** nejvíce na humanitární dotace (220 mil. Kč, +42 mil. Kč), na zahraniční rozvojovou spolupráci (215 mil. Kč, +66 mil. Kč) a na transformační spolupráci (85 mil. Kč, +47 mil. Kč).

Schválený **rozpočet** neinvestičních transferů neziskovým a podobným osobám na rok 2023 dosahuje **19,1 mld. Kč**, tj. o 1,1 mld. Kč více než novelizovaný rozpočet roku 2022 a proti skutečnosti roku 2022 je nižší o 2,6 mld. Kč, tj. o 12,2 %. Z celkového objemu je 89,2 % prostředků součástí rozpočtu kapitol Ministerstvo práce a sociálních věcí, Národní sportovní agentura, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo kultury. Podpora cílí především na tělovýchovu a sport, na volnočasové aktivity dětí a mládeže, na církevní školy a školská zařízení, na sociální služby, na odborné sociální poradenství, zachování a obnovu

kulturních památek, divadelní a hudební aktivity atd. K výraznému nárůstu rozpočtu dochází především u kapitol Národní sportovní agentura (+820 mil. Kč) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (+506 mil. Kč), který vyplývá ze zvýšené podpory na dotace sportovním organizacím a na provoz dětských skupin.

Státním fondům bylo převedeno celkem **35,6 mld. Kč (+603 mil. Kč, +1,7 %)** určených na **neinvestiční záměry**, tj. 59,7 % rozpočtu po změnách. **Státní zemědělský intervenční fond** (dále jen SZIF) obdržel ze státního rozpočtu **19,0 mld. Kč (-3,4 mld. Kč, -15,2 %)**, z toho 14,9 mld. Kč (-4,3 mld. Kč) směřovalo na společnou zemědělskou politiku, a to na Program rozvoje venkova 2014+ (7,5 mld. Kč), na Přímé platby zemědělcům 2014+ (6,8 mld. Kč) a na Společnou organizaci trhu 2014+ (498 mil. Kč) a 2021+ (72 mil. Kč). Kapitola uvolnila také 2,8 mld. Kč (+866 mil. Kč) na národní zemědělské dotace a 1,3 mld. Kč na správní výdaje a marketingovou činnost. **Státní fond dopravní infrastruktury** (dále jen SFDI) obdržel ze státního rozpočtu **15,0 mld. Kč (+3,5 mld. Kč)**, tj. 67,4 % rozpočtu po změnách, zejména na krytí deficitu rozpočtu SFDI. **Ministerstvo kultury** převedlo prostředky pro **Státní fond kinematografie** ve výši **1,4 mld. Kč (+603 mil. Kč)**, tj. 100 % rozpočtu po změnách, z toho 1,4 mld. Kč (+600 mil. Kč) bylo určeno na filmové pobídky a 10 mil. Kč (+3 mil. Kč) na provozní výdaje. Do **Státního fondu kultury** se očekává převod prostředků ve výši 2,5 mil. Kč na kompenzaci ušlých příjmů z pronájmu Národního domu na Vinohradech, které Ministerstvo kultury využívá pro své pracovníky, až ve 4. čtvrtletí 2023. **Ministerstvo životního prostředí** poskytlo **Státnímu fondu životního prostředí 150 mil. Kč** na administraci programu OP Životní prostředí 2014+ (95 mil. Kč) a na zajištění řádného a efektivního řízení a administrace programu Nová zelená úsporám (55 mil. Kč, +12 mil. Kč). Do **Státního fondu podpory investic** v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2023 nesměřovaly ze státního rozpočtu žádné prostředky (-113 mil. Kč).

Schválený **rozpočet** neinvestičních transferů státním fondům na rok 2023 počítá s výdaji ve výši **51,5 mld. Kč**, tj. o téměř 1,6 mld. Kč více než novelizovaný rozpočet roku 2022 a proti skutečnosti roku 2022 je nižší o 14,6 mld. Kč, tj. o 22,1 %. Na transfery SZIF připadá 65,2 % celkové částky, tj. 33,6 mld. Kč (-2,5 mld. Kč), na transfery SFDI 16,4 mld. Kč (+4,1 mld. Kč), Státnímu fondu kinematografie 1,4 mld. Kč (+30 mil. Kč), Státnímu fondu kultury 2,5 mil. Kč a pro Státní fond životního prostředí je vyčleněno 105 mil. Kč (+70 mil. Kč). Plánované prostředky pro Státní fond podpory investic ve výši 109 mil. Kč jsou dočasně zaříděny na položce ostatní běžné výdaje.

U **ostatních neinvestičních transferů jiným veřejným rozpočtům** se v kapitole Všeobecná pokladní správa rozpočtují prostředky na podporu hospodářství ve výši **100,0 mld. Kč** na řešení energetické krize ve vazbě na mimořádné příjmy z daně z neočekávaných zisků (windfall tax) a z odvodů z neočekávaných příjmů plánovaných ve stejné výši, tedy s neutrálním dopadem na saldo rozpočtu. Tyto prostředky jsou v průběhu roku uvolňovány rozpočtovými opatřeními k realizaci z úrovně jiných kapitol státního rozpočtu, doposud výhradně z Ministerstva průmyslu a obchodu. K 30. 9. 2023 bylo zatím kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu v souladu s usneseními vlády č. 17 a č. 112 uvolněno 27,9 mld. Kč na kompenzace poskytnuté na dodávku elektřiny a plynu za stanovené ceny.

Rozpočtům územní úrovně bylo převedeno **224,1 mld. Kč (+26,6 mld. Kč, tj. +13,5 %)** neinvestičních prostředků při plnění rozpočtu po změnách na 86,4 %. Na výrazném růstu se nejvíce podílely transfery z kapitol Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (+19,4 mld. Kč), Všeobecná pokladní správa (+4,2 mld. Kč) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (+3,5 mld. Kč). Největší objem prostředků (80,6 % účelových transferů územním rozpočtům) převedlo **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, a to **172,3 mld. Kč (+19,4 mld. Kč, tj. +12,7 %)**, při plnění rozpočtu po změnách na 84,5 %. Na výrazném meziročním růstu se podílely přímé náklady na vzdělávání v celkovém objemu 161,8 mld. Kč (+11,9 mld. Kč, +7,9 %). Kapitola poskytla zálohy regionálnímu veřejnému školství ve výši 152,3 mld. Kč (+10,8 mld. Kč, +7,7 %) na 10 měsíců roku a regionálnímu soukromému školství ve výši 9,3 mld. Kč (+845 mil. Kč, +10,0 %) na 9 měsíců roku. Další prostředky byly poskytnuty z OP Jan Amos Komenský (7,6 mld. Kč) a v rámci končícího OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ na projekty z prioritní osy 3 Rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání (810 mil. Kč). Z Národního plánu obnovy (1,9 mld. Kč) bylo čerpáno 634 mil. Kč na digitální učební pomůcky, 438 mil. Kč na podporu škol s nadprůměrným zastoupením sociálně znevýhodněných žáků, 433 mil. Kč na prevenci digitální propasti, 382 mil. Kč na doučování. Kapitola podpořila částkou 232 mil. Kč ukrajinské asistenty pedagoga ve školách. Celkové výdaje na regionální školství v kapitole Ministerstvo

školsství, mládeže a tělovýchovy na rok 2023 byly výrazně navýšeny oproti roku 2022 především z důvodu navýšení objemu prostředků na platy o 4 % u pedagogických pracovníků od 1. ledna 2023 a o 8 % u nepedagogických pracovníků od 1. září 2023 a pokračujícího růstu počtu dětí, žáků a studentů včetně vyššího využití dělení hodin nebo posílení dotací pro soukromé školství. **Ministerstvo práce a sociálních věcí** uvolnilo prostředky ve výši **29,4 mld. Kč (+3,5 mld. Kč, +13,3 %)**, které byly čerpány zejména na služby v oblasti sociální péče (25,4 mld. Kč, +2,7 mld. Kč) a na sociální péči a pomoc dětem a mládeži (2,0 mld. Kč, +133 mil. Kč). Na projekty spolufinancované z rozpočtu EU bylo uvolněno 1,4 mld. Kč (+578 mil. Kč), z toho 1,1 mld. Kč (+917 mil. Kč) z OP Zaměstnanost plus 2021+ a 232 mil. Kč (-339 mil. Kč) z OP Zaměstnanost 2014+. Na aktivní politiku zaměstnanosti připadlo 375 mil. Kč (z toho 217 mil. Kč, +97 mil. Kč z OP Zaměstnanost 2014+) a na sociální péči a pomoc manželství a rodinám 245 mil. Kč (+53 mil. Kč). **Všeobecná pokladní správa** uvolnila **17,2 mld. Kč (+4,2 mld. Kč, tj. +31,8 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 82,9 %. **V rámci souhrnného dotačního vztahu** činil příspěvek na výkon státní správy **10,5 mld. Kč (+517 mil. Kč, tj. +5,2 %)**, z toho obcím směřovala 8,1 mld. Kč (+366 mil. Kč), krajům 1,4 mld. Kč (+88 mil. Kč) a hl. m. Praha 990 mil. Kč (+63 mil. Kč). Neinvestiční transfery územně samosprávným celkům **mimo rámec souhrnného dotačního vztahu** (tzv. účelové) dosáhly 6,7 mld. Kč (+3,6 mld. Kč). Na významném růstu se podílel především kompenzační příspěvek na nouzové ubytování osob z Ukrajiny ve výši 6,0 mld. Kč (+4,8 mld. Kč) vyplacený krajům (5,4 mld. Kč) a hl. m. Praha (614 mil. Kč). Z kapitoly VPS byly také uhrazeny náklady Karlovarského kraje ve výši 13 mil. Kč spojené se zajišťováním provozu Krajského asistenčního centra pomoci uprchlíkům z Ukrajiny (KACPU). Na zajištění prezidentských voleb v roce 2023 poskytla kapitola 590 mil. Kč. Dobrovolné svazky obcí obdržely 40 mil. Kč (+10 mil. Kč) na řešení jejich aktuálních problémů. Naopak proti růstu působil příspěvek na zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu pro rok 2022 (-1,2 mld. Kč). **Ministerstvo dopravy** převedlo obcím a krajům **2,5 mld. Kč (+238 mil. Kč)** při plnění rozpočtu po změnách na 68,5 % na dofinancování dopravní obslužnosti krajů a hl. m. Prahy na veřejnou železniční osobní dopravu (UV č. 1132/2009 a UV č. 191/2016). Stát touto dotací doplňuje finanční zdroje krajů a hl. m. Prahy na úhradu nákladů dopravních výkonů, které si jednotlivé kraje a hl. m. Praha objednaly. **Ministerstvo pro místní rozvoj** uvolnilo municipalitám **732 mil. Kč (-635 mil. Kč)** především na územní rozvoj (687 mil. Kč, -680 mil. Kč). Kapitola poskytla 249 mil. Kč (-339 mil. Kč) na národní program Podpory rozvoje regionů 2019+, 240 mil. Kč (-236 mil. Kč) z Integrovaného regionálního operačního programu 2014+, 82 mil. Kč (-128 mil. Kč) z OP Praha – Pól růstu ČR 2014+, 57 mil. Kč z OP Technická pomoc 2014+ atd. U **Ministerstva kultury** dosáhly transfery rozpočtům územní úrovně **611 mil. Kč (+116 mil. Kč)**, tj. 96,0 % rozpočtu po změnách. Kapitola uvolnila prostředky zejména na program státní podpory profesionálních divadel a stálých profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů (319 mil. Kč) a na program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón (85 mil. Kč).

Schválený **rozpočet** neinvestičních transferů rozpočtům územní úrovně činí **248,4 mld. Kč**, tj. o 12,3 mld. Kč (o 5,2 %) více než stanovil novelizovaný rozpočet roku 2022 a proti skutečnosti roku 2022 je o 5,5 mld. Kč (o 2,3 %) vyšší. Z celkových účelových dotací poskytovaných mimo finanční vztah (234,4 mld. Kč) je ve schváleném rozpočtu 201,2 mld. Kč (+10,1 mld. Kč, tj. +5,3 %) určeno pro municipalitu z rozpočtu kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy především na dotace krajům na tzv. přímé výdaje na vzdělávání pro školy a školská zařízení zřizované obcemi a kraji. Meziroční růst rozpočtu vychází především z růstu objemu prostředků na platy o 4 % u pedagogických pracovníků od 1. ledna 2023 a o 8 % u nepedagogických pracovníků od 1. září 2022 a také z pokračujícího navýšování počtu dětí, žáků a studentů v regionálním školství a využití větší míry dělení hodin v rámci zvyšování kvality vzdělávání. U kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí počítá státní rozpočet s výdaji ve výši téměř 28,0 mld. Kč, tj. o 4,8 mld. Kč více než v roce 2022. Prostředky mají být vynaloženy zejména na sociální služby v oblasti sociální péče (25,7 mld. Kč, +6,1 mld. Kč), na sociální péči a pomoc dětem a mládeži (1,9 mld. Kč, +54 mil. Kč) a na sociální péči a pomoc manželství a rodinám (252 mil. Kč, -102 mil. Kč). Z rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa je plánována pro rozpočty municipalit částka 14,1 mld. Kč (-1,3 mld. Kč), z toho na finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům obcí, hl. m. Prahy a krajů na rok 2023 je vyhrazeno 14,0 mld. Kč. Příspěvek na výkon státní správy byl pro rok 2023 navýšen oproti úrovni roku 2022 o 5,9 %. Nižší rozpočet souvisí s příspěvkem obcím na zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu (1,3 mld. Kč), který byl zahrnut v rozpočtu roku 2022.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím dosáhly **72,3 mld. Kč (+4,7 mld. Kč, tj. +6,9 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 82,5 %. Za meziročním růstem stála zvýšená podpora zřízeným příspěvkovým organizacím (+2,3 mld. Kč) především v gesci Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy (+1,4 mld. Kč), Ministerstva kultury (+874 mil. Kč) a také transfery vysokým školám (+2,0 mld. Kč).

Z celku nejvíce prostředků, téměř **40,0 mld. Kč (+2,0 mld. Kč)**, obdržely **vysoké školy**, zejména prostřednictvím kapitoly **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, která poskytla **33,9 mld. Kč (+1,2 mld. Kč)**. Výrazný meziroční růst souvisí se zvýšeným příspěvkem na činnost vysokých škol ve výši 21,2 mld. Kč (+1,4 mld. Kč, tj. +7,0 %). Kapitola dále poskytla 11,5 mld. Kč (-520 mil. Kč) na výzkum a vývoj (z toho 537 mil. Kč z Národního plánu obnovy, 252 mil. Kč z OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+, 181 mil. Kč z OP Jan Amos Komenský), 687 mil. Kč (+213 mil. Kč) na nevýzkumné projekty spolufinancované z rozpočtu EU z Národního plánu obnovy (627 mil. Kč) a z OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (60 mil. Kč), 337 mil. Kč na dotace vysokým školám, zejména na vysokoškolské koleje a menzy (74 mil. Kč). Největší objem neinvestičních prostředků získala Univerzita Karlova a Masarykova univerzita. Na podporu výzkumu, vývoje a inovací na vysokých školách uvolnila **Grantová agentura ČR 2,5 mld. Kč (+261 mil. Kč, tj. +11,9 %)** při plnění rozpočtu na 98,8 % a **Technologická agentura ČR 1,8 mld. Kč (+453 mil. Kč)**, tj. 111,6 % rozpočtu po změnách. Vyšší čerpání souvisí s tím, že účelová podpora výzkumu, vývoje a inovací je ze státního rozpočtu uvolňována podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, ze kterého vyplývá povinnost poskytovatele uvolňovat podporu do 60 kalendářních dnů ode dne nabytí účinnosti smlouvy o poskytnutí dotace, u víceletých projektů do 60 kalendářních dnů od začátku kalendářního roku.

Příspěvkovým organizacím zřízeným v rámci příslušných kapitol státního rozpočtu byly převedeny neinvestiční prostředky ve výši **21,5 mld. Kč**, tj. 79,7 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 12,1 % (+2,3 mld. Kč). Tento růst ovlivnil vyšší příspěvek na provoz příspěvkových organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (+1,2 mld. Kč) a Ministerstva kultury (+631 mil. Kč). Z celku **příspěvky na činnost** dosáhly **17,5 mld. Kč (+2,1 mld. Kč)** při plnění rozpočtu po změnách na 76,1 % a **dotace 3,9 mld. Kč (+267 mil. Kč)**, tj. 100,6 % rozpočtu po změnách.¹⁰ Největší objem příspěvků a dotací uvolnilo svým příspěvkovým organizacím **Ministerstvo kultury**, a to ve výši **6,4 mld. Kč (+874 mil. Kč, tj. +15,8 %)**, tj. 94,7 % rozpočtu po změnách. Výrazný meziroční růst souvisel se zvýšeným příspěvkem na provoz 31 zřízených příspěvkových organizací ve výši 5,7 mld. Kč (+614 mil. Kč). Kapitola poskytla 201 mil. Kč (-30 mil. Kč) na výzkum a vývoj v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků, 143 mil. Kč (+27 mil. Kč) na kulturní aktivity, 141 mil. Kč na zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví (z toho 120 mil. Kč z Integrovaného regionálního operačního programu 2014+), 113 mil. Kč na podporu reprodukce majetku státních kulturních zařízení, 52 mil. Kč na status umělce a umělkyně (financováno z Národního plánu obnovy) atd. **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** poskytlo **5,4 mld. Kč (+1,4 mld. Kč)** především jako příspěvek přímo řízeným organizacím (3,8 mld. Kč, +1,1 mld. Kč), na zabezpečení úkolů resortu (742 mil. Kč, +80 mil. Kč), na výzkum a vývoj (613 mil. Kč, +153 mil. Kč), na nevýzkumné projekty spolufinancované z rozpočtu EU/FM (225 mil. Kč – z toho 144 mil. Kč z Národního plánu obnovy, 40 mil. Kč z OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+). **Ministerstvo obrany** uvolnilo **2,3 mld. Kč (+173 mil. Kč)** zejména na zabezpečení úkolů a činností ve vojenském zdravotnictví, na zdravotní rehabilitace, bytové a tepelné hospodářství, státní sportovní reprezentaci, péči o nemovitý majetek a na vědu a výzkum. **Ministerstvo zdravotnictví** uvolnilo **2,1 mld. Kč (-160 mil. Kč, -6,9 %)** zejména na výzkum a vývoj ve zdravotnictví (1,2 mld. Kč, +58 mil. Kč), na hygienickou službu a ochranu veřejného zdraví (369 mil. Kč, +100 mil. Kč), na ostatní speciální zdravotnickou péči (247 mil. Kč, -406 mil. Kč – z toho 148 mil. Kč v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+, 43 mil. Kč OP Zaměstnanost plus 2021+), na další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví (188 mil. Kč, +66 mil. Kč). **Ministerstvo životního prostředí** poskytlo 1,3 mld. Kč (+34 mil. Kč) zejména organizacím, které působí v oblasti ochrany přírody (489 mil. Kč), meteorologie (456 mil. Kč) a geologie (96 mil. Kč). Z kapitoly byla také uvolněna dotace ve výši 149 mil. Kč na výzkum životního prostředí a transfer

¹⁰ Od 1. 1. 2010 jsou tyto finanční prostředky ústředními orgány státní správy rozpočtovány podle § 54 odst. 1 písm. a) zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, jako příspěvky na činnost a podle § 54 odst. 1 písm. e) a písm. f) zákona o rozpočtových pravidlech (úhrada provozních nákladů v rámci společných programů EU a ČR a projektů finančních mechanismů) a zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, jako dotace.

na ostatní ekologické záležitosti (75 mil. Kč). **Ministerstvo průmyslu a obchodu** poskytlo **861 mil. Kč (+71 mil. Kč)** zejména jako příspěvek na činnost zřízených příspěvkových organizací (520 mil. Kč, +49 mil. Kč) např. CzechTrade, CzechInvest, Český metrologický institut, a dále především na program The Country for the Future (157 mil. Kč) a na projekty financované z OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (128 mil. Kč). **Ministerstvo pro místní rozvoj** uvolnilo svým zřízeným příspěvkovým organizacím celkem **730 mil. Kč (-132 mil. Kč)** zejména na financování projektů Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (317 mil. Kč, -81 mil. Kč), OP Technická pomoc 2014+ (45 mil. Kč), na příspěvek na činnost agentury CzechTourism (275 mil. Kč, -72 mil. Kč) především na podporu inomingového i domácího cestovního ruchu a 90 mil. Kč (+12 mil. Kč) Centru regionálního rozvoje na zajištění IT podpor, datových a různých servisních služeb apod. **Ministerstvo vnitra** převedlo **729 mil. Kč (-27 mil. Kč)** především na běžný provoz (589 mil. Kč) a na bezpečnost a veřejný pořádek (50 mil. Kč) atd. Prostředky směřovaly příspěvkovým organizacím Zařízení služeb pro MV, Institut pro veřejnou správu Praha, Bytová správa MV a Tiskárna MV. **Ministerstvo zemědělství** uvolnilo prostředky ve výši **615 mil. Kč (-24 mil. Kč)**. Celkem 11 příspěvkových organizací získalo příspěvek na provoz v částce 596 mil. Kč, z toho 503 mil. Kč směřovalo do zemědělství a 87 mil. Kč na činnost muzeí a galerií. Dotace byly poskytnuty ve výši 18 mil. Kč především na zemědělský výzkum a vývoj.

Neinvestiční transfery veřejným výzkumným institucím dosáhly **10,0 mld. Kč (+12 mil. Kč)**, tj. 86,8 % rozpočtu po změnách. Nejvíce prostředků získaly výzkumné instituce od **Akademie věd ČR** (dále jen AV ČR), a to v objemu **4,5 mld. Kč (+30 mil. Kč)** na dlouhodobý koncepční rozvoj (3,9 mld. Kč) a na podporu činností pracovišť AV ČR (589 mil. Kč). Dále byly prostřednictvím **Grantové agentury ČR** rozděleny na vědu a výzkum téměř **2,0 mld. Kč (-10 mil. Kč)** především na standardní projekty (1,4 mld. Kč), na grantové projekty excelence v základním výzkumu EXPRO (291 mil. Kč), mezinárodní granty na principu hodnocení Lead Agency (150 mil. Kč), na grantové projekty JUNIOR (89 mil. Kč) a na mezinárodní projekty (46 mil. Kč). **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** poskytlo **1,2 mld. Kč (-279 mil. Kč, tj. -19,2 %)** především na projekty velkých infrastruktur pro výzkum, vývoj a inovace (655 mil. Kč), na program podpory excelentního výzkumu v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví EXCELES (262 mil. Kč), na projekty z OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (102 mil. Kč) atd. **Technologická agentura ČR** poskytla veřejným výzkumným institucím **791 mil. Kč (+196 mil. Kč)** na programy Národní Centra kompetence (367 mil. Kč), MŽP-Prostředí pro život (201 mil. Kč), KAPPA (69 mil. Kč), MD-Doprava 2020+ (54 mil. Kč) atd. **Ministerstvo zemědělství** uvolnilo **714 mil. Kč (-20 mil. Kč)** na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací (414 mil. Kč) a na program aplikovaného výzkumu „Země“ (256 mil. Kč).

Neinvestiční transfery cizím příspěvkovým organizacím (tj. příspěvkovým organizacím jiných zřizovatelů) dosáhly **1,1 mld. Kč (+359 mil. Kč, tj. +47,3 %)**, tj. 128,2 % rozpočtu po změnách. **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** uvolnilo na výzkum a vývoj **498 mil. Kč (+322 mil. Kč)** na program podpory excelentního výzkumu v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví EXCELES (377 mil. Kč), na projekty velkých struktur výzkumu, vývoje a inovací (83 mil. Kč) atd. **Technologická agentura ČR** poskytla **225 mil. Kč (-30 mil. Kč)** na programy MŽP-Prostředí pro život (181 mil. Kč), KAPPA (34 mil. Kč) atd. **Ministerstvo práce a sociálních věcí** uvolnilo **225 mil. Kč (+58 mil. Kč)** na sociální péči a pomoc manželství a rodinám (154 mil. Kč, +61 mil. Kč) a na aktivní politiku zaměstnanosti (68 mil. Kč – z toho 48 mil. Kč z OP Zaměstnanost 2014+). **Grantová agentura ČR** podpořila cizí příspěvkové organizace částkou **129 mil. Kč (+17 mil. Kč)** zejména na standardní projekty (113 mil. Kč).

Schválený **rozpočet** počítá s transfery příspěvkovým a podobným organizacím ve výši **84,1 mld. Kč**, tj. o 3,1 mld. Kč (o 3,9 %) vyššími než stanovil novelizovaný rozpočet roku 2022 a proti skutečnosti roku 2022 vyššími o 58 mil. Kč (tj. o 0,1 %). Rozpočet zvýšily transfery vysokým školám (+5,9 mld. Kč) u kapitol Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy (+5,7 mld. Kč) a Grantová agentura ČR (+2,3 mld. Kč). Rozpočet zároveň předpokládá nižší podporu veřejným výzkumným institucím (-3,3 mld. Kč), především u kapitoly Grantová agentura ČR (-2,1 mld. Kč).

Ministerstvo financí prostřednictvím rozpočtu kapitoly VPS vyplatilo na základě žádostí stavebních spořitelien o **státní podporu stavebního spoření 4,2 mld. Kč**, tj. 94,9 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu

o 3,1 % (-133,5 mil. Kč). Schválený rozpočet počítá s částkou 4,4 mld. Kč, tj. o 2,3 % (+100,0 mil. Kč) více než schválený rozpočet roku 2022.

Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu Evropské unie dosáhly ke konci září 2023 celkem **42,8 mld. Kč**, tj. 66,4 % rozpočtu, což představuje meziroční růst o 1,3 % (+0,6 mld. Kč). Z toho 6,4 mld. Kč představovaly odvody podle daně z přidané hodnoty, 35,4 mld. Kč odvody podle hrubého národního důchodu a 1,0 mld. Kč odvody podle objemu nerecyklovaných plastových obalů. Tyto výdaje jsou ve státním rozpočtu na rok 2023 schváleny v celkové výši 64,5 mld. Kč, tj. o 7,5 % (+4,5 mld. Kč) více než stanovil schválený rozpočet na rok 2022 a o 13,7 % (+7,7 mld. Kč) více než byla skutečnost roku 2022. Odvody podle daně z přidané hodnoty jsou rozpočtovány ve výši 9,0 mld. Kč (+1,4 mld. Kč), odvody podle hrubého národního důchodu, vč. příslušných korekcí, ve výši 53,5 mld. Kč (+3,1 mld. Kč) a odvody podle objemu nerecyklovaných plastových obalů ve výši 2 mld. Kč.

Vládní rozpočtová rezerva se vytváří podle § 27 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve výši nejméně 0,3 % výdajů státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok k zajištění krytí nezbytných a nepředvídaných výdajů. Objem této rezervy na rok 2023 byl na základě zákona č. 449/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2023, stanoven na 10,8 mld. Kč v rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa, tj. 0,5 % výdajů státního rozpočtu. K 30. 9. 2023 byly uvolněny prostředky ve výši **7,8 mld. Kč**, z nichž 6,0 mld. Kč bylo převedeno kapitole Všeobecná pokladní správa na financování kompenzačního příspěvku na ubytování osob z Ukrajiny určeného územním samosprávným celkům dle usnesení vlády č. 30/2023.

Pro rok 2023 byla v rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa vytvořena v souvislosti s vysokým růstem cen energií mimořádná rezervní položka „**Prostředky na podporu hospodářství**“ v objemu 100 mld. Kč. Z ní bylo k 30. 9. 2023 uvolněno kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu 27,9 mld. Kč na kompenzace poskytované na dodávku elektřiny a plynu za stanovené ceny dle usnesení vlády č. 17/2023 a č. 112/2023.

3.2 Kapitálové výdaje

Státní rozpočet na rok 2023 stanovil rozsah **kapitálových výdajů** ve výši **202,1 mld. Kč**, což představovalo proti schválenému rozpočtu roku 2022 snížení o 13,1 mld. Kč, tj. o 6,1 %, proti skutečnosti dosažené v roce 2022 naopak zvýšení o 16,1 mld. Kč, tj. o 8,7 %. K meziročnímu poklesu rozpočtovaných kapitálových výdajů došlo u výdajů, které jsou kryty příjmy z rozpočtu EU a FM (o 50,5 mld. Kč), u kapitálových výdajů krytých z tuzemských zdrojů došlo naopak k nárůstu o 37,4 mld. Kč. Z celkové rozpočtované výše 202,1 mld. Kč připadalo na zdroje kryté z EU a FM 75,7 mld. Kč a 37,5 % celku (v roce 2022 to bylo 126,2 mld. Kč a 61,8 %) a na tuzemské zdroje 126,4 mld. Kč, tj. 62,5 % celku (ve skutečnosti roku 2022 to bylo 78,1 mld. Kč a 38,2 %).

Z druhového hlediska byly celkové kapitálové výdaje (202,1 mld. Kč) rozpočtovány nejvíce jako transfery rozpočtům ústřední úrovně – dotace státním fondům (84,0 mld. Kč), výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (45,4 mld. Kč), ostatní investiční výdaje (38,6 mld. Kč), transfery příspěvkovým a podobným organizacím (14,2 mld. Kč), rozpočtům územní úrovně (10,4 mld. Kč) a podnikatelům (8,5 mld. Kč). Většina prostředků rozpočtovaných v podseskupení „Ostatní investiční výdaje“ (38,6 mld. Kč) je určena na financování společných programů EU a ČR a v průběhu roku je rozpočtovými opatřeními přesunuta na jiné výdajové položky.

Z celkové částky 202,1 mld. Kč rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadalo na Ministerstvo dopravy** (76,7 mld. Kč, tj. 37,9 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu, meziroční pokles o 10,7 mld. Kč), Ministerstvo obrany (36,3 mld. Kč, nárůst o 12,3 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (19,5 mld. Kč, pokles o 8,2 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (15,0 mld. Kč, pokles o 3,7 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (10,1 mld. Kč, pokles o 707 mil. Kč), Ministerstvo vnitra (9,4 mld. Kč, pokles o 837 mil. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (8,2 mld. Kč, pokles o 2,7 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (7,5 mld. Kč, pokles o 381 mil. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (4,1 mld. Kč, snížení o 2,9 mld. Kč), Ministerstvo kultury (3,9 mld. Kč, nárůst o 1,4 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (3,5 mld. Kč, nárůst o 1,6 mld. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (1,8 mld. Kč, nárůst o 1,0 mld. Kč), Akademii věd ČR (1,1 mld. Kč, nárůst o 129 mil. Kč), Národní sportovní agentura (1,8 mld. Kč, nárůst o 1,0 mld. Kč), Ministerstvo financí (1,0 mld. Kč, pokles o 1 mil. Kč) atd.

Schválený rozpočet kapitálových výdajů byl v průběhu 1. - 3. čtvrtletí 2023 rozpočtovými opatřeními **zvýšen celkem o 7,5 mld. Kč na 209,5 mld. Kč**. Nejvíce byl rozpočet kapitálových výdajů zvýšen u Ministerstva životního prostředí – o 8,2 mld. Kč, u Ministerstva průmyslu a obchodu o 2,3 mld. Kč a u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o 2,2 mld. Kč. Zvýšení schváleného rozpočtu kapitálových výdajů u Ministerstva životního prostředí se týkalo zejména Národního plánu obnovy (+8,9 mld. Kč). U Ministerstva průmyslu a obchodu došlo ke zvýšení rozpočtu operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (+2,5 mld. Kč) a Národního plánu obnovy (+249 mil. Kč). U Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy šlo především o zvýšení rozpočtu Národního plánu obnovy (+1,3 mld. Kč) a OP Jan Amos Komenský (+613 mil. Kč). U ostatních kapitol bylo zvýšení plánovaných investic realizováno v menším rozsahu. Kapitálové výdaje byly navyšovány např. na základě splněných předpokladů daných § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel, kdy výdaje byly zvyšovány při souvztažném zvýšení příjmů kapitol v návaznosti na zajištění financování programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie, resp. též přesuny z běžných výdajů do investičních výdajů kapitol.

Na druhé straně největší snížení rozpočtu kapitálových výdajů bylo provedeno u kapitoly Ministerstvo dopravy – celkem o 5,9 mld. Kč a Ministerstvo vnitra o 434 mil. Kč. U Ministerstva dopravy byl rozpočet snížen převážně u kapitálových transferů SFDI (převodem do běžných transferů SFDI) a u Ministerstva vnitra u ostatních investičních výdajů – převodem do běžných výdajů kapitoly.

Čerpání kapitálových výdajů v prvních třech čtvrtletích roku 2023 ve výši **134,1 mld. Kč** představovalo 64,0 % rozpočtu po změnách (209,5 mld. Kč) a bylo tak o 21,3 mld. Kč, tj. o 18,9 %, nad úroveň stejného období předchozího roku. Podalíkvotní úroveň čerpání investičních výdajů ovlivnila tradičně pomalejší realizace investic v první polovině roku. Výdaje zaostávající za alíkvotou plánovaného objemu nejsou překvapující, investiční aktivita státu (včetně fakturace) tradičně akceleruje až v závěru roku.

Tabulka č. 9: Čerpání kapitálových výdajů z druhového hlediska (mld. Kč)

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	Skutečnost	Rozpočet 2023		Skutečnost	% plnění	Index 2023/2022 v %	Rozdíl skutečností
	leden-září 2022	schválený	po změnách	leden-září 2023			
Kapitálové výdaje státního rozpočtu celkem - v tom:	112 845	202 059	209 544	134 134	64,0	118,9	21 289
Investiční nákupy a související výdaje - v tom:	16 183	45 352	46 765	24 241	51,8	149,8	8 058
Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	1 459	3 990	4 454	1 735	39,0	118,9	276
Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	14 696	41 363	42 236	22 491	53,3	153,0	7 795
Pozemky	27		73	14	18,8	51,2	-13
Nadlimitní věcná břemena a právo stavby	1		1	1	58,3	x	0
Nákup majetk. podílů a nároků a vklady do fondů a ústavů	239	255	494	466	94,3	195,0	227
Investiční transfery - v tom:	95 518	117 830	137 134	108 573	79,2	113,7	13 055
podnikatelům	11 519	8 462	12 694	15 578	122,7	135,2	4 059
neziskovým a podobným osobám	2 119	395	1 121	2 716	242,2	128,2	597
rozpočtům ústřední úrovně	59 100	84 003	88 816	59 032	66,5	99,9	-68
rozpočtům územní úrovně	13 446	10 433	16 455	18 988	115,4	141,2	5 541
příspěvkovým a podobným organizacím	7 844	14 200	17 482	11 304	64,7	144,1	3 460
vlastním fondům a ve vztahu k útvarům bez práv. osobnosti	8			63	x	784,4	55
fyzickým osobám	1 400		287	809	x	57,8	-591
do zahraničí	81	336	279	82	29,3	100,4	0
Investiční půjčené prostředky					x	x	0
Ostatní investiční výdaje	905	38 622	25 150	854	3,4	94,4	-51

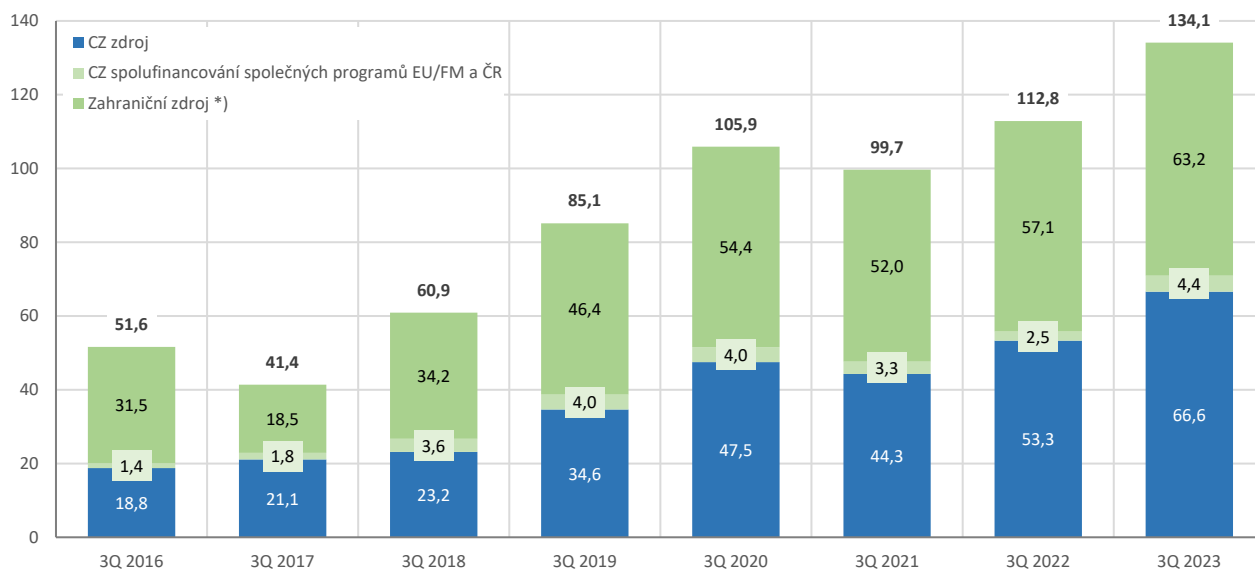
Meziroční nárůst čerpání kapitálových výdajů (+21,3 mld. Kč) ovlivnilo nejvíce pořízení dlouhodobého hmotného majetku (+7,8 mld. Kč), transfery rozpočtům územní úrovně (+5,5 mld. Kč), podnikatelům (+4,1 mld. Kč) a příspěvkovým a podobným organizacím (+3,5 mld. Kč). Nárůst výdajů na pořízení dlouhodobého hmotného majetku se týkalo převážně Ministerstva obrany (+6,1 mld. Kč, zejména nákup pásových bojových vozidel pěchoty a jejich modifikace) a Ministerstva vnitra (+1,7 mld. Kč, převážně stavební investice a nákup dopravních prostředků v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku a požární ochrany). Transfery územním rozpočtům vzrostly zejména u OP Doprava 2014+ (+3,0 mld. Kč) a OP Životní prostředí - CF 2021+ (+1,5 mld. Kč). Transfery podnikatelům pak nejvíce ovlivnil OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (+2,7 mld. Kč) a Integrovaný regionální operační program 2014+ (+988 mil. Kč) a transfery příspěvkovým a podobným organizacím Národní plán obnovy (+1,2 mld. Kč) a Integrovaný

regionální operační program 2014+ (+1,1 mld. Kč). Na druhé straně největší snížení čerpání kapitálových výdajů bylo vykázáno u transferů fyzickým osobám (-591 mil. Kč, v oblasti úspor energie a obnovitelných zdrojů).

Větší část (67,6 mld. Kč) čerpání kapitálových výdajů tvořily investice realizované prostřednictvím společných programů EU a ČR s meziročním nárůstem o 8,0 mld. Kč, tj. o 13,4 %. Investice realizované výhradně z národních prostředků (66,6 mld. Kč) vzrostly ještě výrazněji - celkem o 13,3 mld. Kč, tj. o 25,0 %. Výdaje na

spolufinancování programů EU a ČR byly ke konci září 2023 čerpány zejména v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (16,3 mld. Kč), Národního plánu obnovy (15,1 mld. Kč), OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (9,1 mld. Kč), OP Doprava 2014+ (7,4 mld. Kč), OP Doprava - CF 2021+ (4,0 mld. Kč), OP Životní prostředí 2014+ (3,9 mld. Kč), Programu rozvoje venkova 2014+ (3,0 mld. Kč), OP Životní prostředí – CF 2021+ (2,5 mld. Kč), Komunitárních programů 2014+ (1,4 mld. Kč), Nástroje na propojení Evropy 2021+ (1,2 mld. Kč) a Programu rozvoje venkova 2014+ EURI (1,1 mld. Kč).

Graf č. 18: Vývoj čerpání kapitálových výdajů z hlediska zdroje financování (mld. Kč)

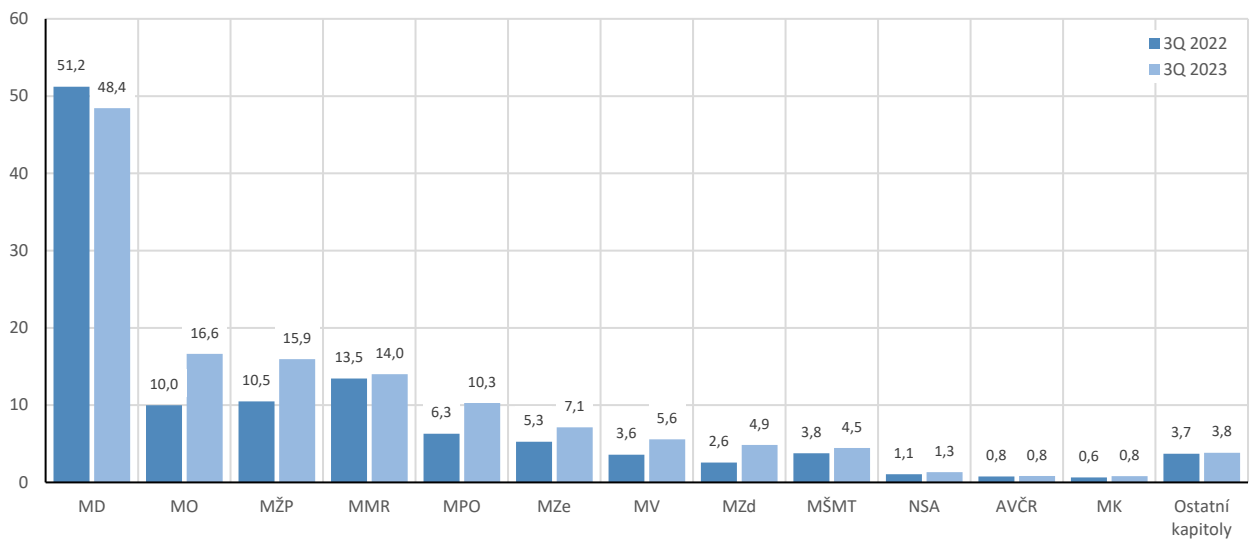
*) Téměř všechny prostředky představují EU podíl určený na spolufinancování společných programů EU/FM a ČR. Dále se jedná o prostředky z NATO a jiné prostředky ze zahraničí.

Z druhového hlediska bylo nejvíce investičních prostředků vynaloženo na transfery rozpočtům ústřední úrovně (59,0 mld. Kč, z toho Státnímu fondu dopravní infrastruktury 44,5 mld. Kč, Státnímu fondu životního prostředí 9,6 mld. Kč a Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu 4,7 mld. Kč), na investiční nákupy a související výdaje OSS (24,2 mld. Kč, z toho pořízení dlouhodobého hmotného majetku 22,5 mld. Kč a pořízení dlouhodobého nehmotného majetku 1,7 mld. Kč), na transfery rozpočtům územní úrovně (19,0 mld. Kč), podnikatelům (15,6 mld. Kč), příspěvkovým a podobným organizacím (11,3 mld. Kč), neziskovým a podobným osobám (2,7 mld. Kč) a fyzickým osobám (809 mil. Kč).

Na čerpání celkových kapitálových výdajů ve výši 134,1 mld. Kč se nejvíce podílely prostředky z rozpočtu letošního roku (97,8 mld. Kč), dále byly zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů minulých let (35,6 mld. Kč) a kapitoly využily i prostředky rezervních fondů (631 mil. Kč) a ostatní mimorozpočtové a podobné prostředky (106 mil. Kč).

Následující graf srovnává investiční výdaje realizované jednotlivými kapitolami v průběhu prvních třech čtvrtletí roku 2022 a 2023.

Graf č. 19: Čerpání kapitálových výdajů podle kapitol (mld. Kč)

4 Tabulková část

Tabulka č. 1: Příjmy státního rozpočtu podle kapitol k 30. 9. 2023 (tis. Kč)

Tabulka č. 2: Výdaje státního rozpočtu podle kapitol k 30. 9. 2023 (tis. Kč)

Tabulka č. 3: Dopady válečného konfliktu na Ukrajině na výdaje státního rozpočtu vč. výdajů státních fondů a příspěvkových organizací (tis. Kč)

Tabulka č. 1: Příjmy státního rozpočtu podle kapitol k 30. 9. 2023 (tis. Kč)

Kapitoly	Stav ČNB 30.09.2022	Schválený rozpočet 2023	Stav ČNB 30.09.2023	% plnění k SR	Index 2023/2022
301 Kancelář prezidenta republiky	646	60	4 646	7743,4	718,7
302 Poslanecká sněmovna Parlamentu	14 386	15 000	19 120	127,5	132,9
303 Senát Parlamentu	3 480	2 900	3 604	124,3	103,6
304 Úřad vlády ČR	41 223	18 397	12 874	70,0	31,2
305 Bezpečnostní informační služba	196 606	250 000	222 252	88,9	113,0
306 Ministerstvo zahraničních věcí	426 837	964 935	492 361	51,0	115,4
307 Ministerstvo obrany	4 528 459	6 264 143	5 345 034	85,3	118,0
308 Národní bezpečnostní úřad	752	850	556	65,4	73,8
309 Kancelář Veřejného ochránce práv	6 617	7 244	8 835	122,0	133,5
312 Ministerstvo financí	5 782 845	6 201 068	5 796 638	93,5	100,2
313 Ministerstvo práce a soc.věcí	463 367 733	678 345 880	504 096 660	74,3	108,8
314 Ministerstvo vnitra	9 947 342	13 467 448	11 743 806	87,2	118,1
315 Ministerstvo životního prostředí	19 075 442	94 315 430	33 855 097	35,9	177,5
317 Ministerstvo pro místní rozvoj	11 627 528	16 637 757	11 656 885	70,1	100,3
321 Grantová agentura ČR	2 234	0	2 713	x	121,4
322 Ministerstvo průmyslu a obchodu	12 332 419	23 862 861	15 171 609	63,6	123,0
327 Ministerstvo dopravy	9 653 614	29 053 763	36 612 124	126,0	379,3
328 Český telekomunikační úřad	1 771 889	1 065 230	1 217 009	114,2	68,7
329 Ministerstvo zemědělství	30 258 762	38 327 401	36 256 270	94,6	119,8
333 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	6 220 194	10 396 878	11 689 715	112,4	187,9
334 Ministerstvo kultury	398 934	2 792 715	736 535	26,4	184,6
335 Ministerstvo zdravotnictví	1 945 025	5 577 440	4 931 756	88,4	253,6
336 Ministerstvo spravedlnosti	3 116 181	3 910 248	3 449 618	88,2	110,7
343 Úřad pro ochranu osob. údajů	1 226	1 000	11 664	1166,4	951,6
344 Úřad prům. vlastnictví	229 569	285 891	229 463	80,3	100,0
345 Český statistický úřad	21 279	169 623	111 912	66,0	525,9
346 Český úřad zeměměřičký a katastrální	1 166 769	1 550 712	1 024 729	66,1	87,8
348 Český báňský úřad	213 657	264 866	243 843	92,1	114,1
349 Energetický regulační úřad	247 426	335 242	16 973 901	5063,2	6 860,2
353 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	22 936	8 800	9 309	105,8	40,6
355 Ústav pro studium totalitních režimů	2 210	0	1 010	x	45,7
358 Ústavní soud	617	0	116	x	18,8
359 Úřad Národní rozpočtové rady	22	0	7	x	33,2
361 Akademie věd ČR	173	393	1 223	311,3	706,1
362 Národní sportovní agentura	699	0	5 193	x	742,8
364 Digitální a informační agentura	0	0	55	x	x
371 Úřad pro dohled nad hospod. politick. stran a politick. hnutí	31	0	299	x	951,6
372 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	3 174	3 500	3 216	91,9	101,3
373 Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	354	0	146	x	41,2
374 Správa státních hmotných rezerv	64 064	40 000	104 789	262,0	163,6
375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost	236 503	235 361	239 056	101,6	101,1
376 Generální inspekce bezpečnostních sborů	51 036	78 898	55 661	70,5	109,1
377 Technologická agentura ČR	261 764	734 273	757 219	103,1	289,3
378 Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	135	4 550	435	9,6	322,3
381 Nejvyšší kontrolní úřad	901	626	681	108,8	75,5
Celkem kapitoly 301-381	583 243 694	935 191 381	703 099 643	75,2	120,5
396 Státní dluh	0	0	0	x	x
397 Operace státních finančních aktiv	2 708 245	2 611 500	3 545 441	135,8	130,9
398 Všeobecná pokladní správa	581 979 492	990 151 261	730 065 001	73,7	125,4
Celkem	1 167 931 431	1 927 954 141	1 436 710 085	74,5	123,0

Zdroj: MF

Tabulka č. 2: Výdaje státního rozpočtu k 30. 9. 2023 (tis. Kč)

Kapitoly	Stav ČNB 30.09.2022	Schválený rozpočet 2023	Stav ČNB 30.09.2023	% plnění k SR	Index 2023/2022
301 Kancelář prezidenta republiky	276 591	431 518	282 499	65,5	102,1
302 Poslanecká sněmovna Parlamentu	1 020 858	1 552 675	1 081 533	69,7	105,9
303 Senát Parlamentu	442 536	661 350	475 281	71,9	107,4
304 Úřad vlády ČR	1 001 082	1 403 336	966 456	68,9	96,5
305 Bezpečnostní informační služba	1 718 583	2 227 190	1 561 688	70,1	90,9
306 Ministerstvo zahraničních věcí	6 041 688	9 999 525	6 431 736	64,3	106,5
307 Ministerstvo obrany	51 675 676	111 808 741	63 962 419	57,2	123,8
308 Národní bezpečnostní úřad	183 098	332 031	192 801	58,1	105,3
309 Kancelář Veřejného ochránce práv	103 427	162 240	109 011	67,2	105,4
312 Ministerstvo financí	14 757 907	23 959 622	15 880 550	66,3	107,6
313 Ministerstvo práce a soc. věcí	607 593 568	899 423 654	689 847 141	76,7	113,5
314 Ministerstvo vnitra	60 908 379	99 733 224	67 951 960	68,1	111,6
315 Ministerstvo životního prostředí	14 377 205	19 824 751	19 783 642	99,8	137,6
317 Ministerstvo pro místní rozvoj	18 524 027	22 548 519	17 705 053	78,5	95,6
321 Grantová agentura ČR	4 406 866	4 657 413	4 689 769	100,7	106,4
322 Ministerstvo průmyslu a obchodu	52 696 879	53 790 688	91 109 282	169,4	172,9
327 Ministerstvo dopravy	74 796 910	112 700 867	76 736 895	68,1	102,6
328 Český telekomunikační úřad	6 421 555	2 222 277	431 420	19,4	6,7
329 Ministerstvo zemědělství	37 994 691	57 485 751	36 901 809	64,2	97,1
333 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	202 294 488	265 023 032	226 001 037	85,3	111,7
334 Ministerstvo kultury	9 925 636	18 512 591	11 889 823	64,2	119,8
335 Ministerstvo zdravotnictví	16 883 614	15 592 523	14 436 835	92,6	85,5
336 Ministerstvo spravedlnosti	22 054 064	36 537 616	24 527 963	67,1	111,2
343 Úřad pro ochranu osob. údajů	96 809	189 696	104 335	55,0	107,8
344 Úřad prům. vlastnictví	122 598	232 509	131 716	56,6	107,4
345 Český statistický úřad	847 130	1 374 418	1 014 227	73,8	119,7
346 Český úřad zeměměřičký a katastrální	2 342 552	3 905 602	2 473 743	63,3	105,6
348 Český báňský úřad	109 857	189 508	118 887	62,7	108,2
349 Energetický regulační úřad	185 447	306 644	207 141	67,6	111,7
353 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	180 566	273 353	196 414	71,9	108,8
355 Ústav pro studium totalitních režimů	136 777	193 809	132 903	68,6	97,2
358 Ústavní soud	151 884	241 413	161 054	66,7	106,0
359 Úřad Národní rozpočtové rady	15 612	26 287	16 179	61,5	103,6
361 Akademie věd ČR	5 268 371	7 177 503	5 362 230	74,7	101,8
362 Národní sportovní agentura	5 705 413	6 908 297	6 729 550	97,4	118,0
364 Digitální a informační agentura	0	0	514 761	x	x
371 Úřad pro dohled nad hospod. politick. stran a politick. hnutí	16 222	33 383	18 301	54,8	112,8
372 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	45 506	74 918	49 426	66,0	108,6
373 Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	14 776	23 320	16 424	70,4	111,2
374 Správa státních hmotných rezerv	8 834 364	3 778 578	3 184 602	84,3	36,0
375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost	298 176	472 955	321 468	68,0	107,8
376 Generální inspekce bezpečnostních sborů	313 908	519 504	332 277	64,0	105,9
377 Technologická agentura ČR	5 224 980	6 327 572	6 125 531	96,8	117,2
378 Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	321 615	616 610	359 783	58,3	111,9
381 Nejvyšší kontrolní úřad	721 034	630 992	548 991	87,0	76,1
Celkem kapitoly 301-381	1 237 052 923	1 794 088 005	1 401 076 548	78,1	113,3
396 Státní dluh	32 168 014	69 966 880	40 345 882	57,7	125,4
397 Operace státních finančních aktiv	1 632	380 000	1 554	0,4	95,2
398 Všeobecná pokladní správa	169 585 365	358 519 256	175 963 378	49,1	103,8
Celkem	1 438 807 934	2 222 954 141	1 617 387 362	72,8	112,4

Zdroj: MF

Tabulka č. 3 Dopady válečného konfliktu na Ukrajině na výdaje státního rozpočtu vč. výdajů státních fondů a příspěvkových organizací (tis. Kč)

Kategorie	Specifikace pomoci	leden až září 2022	leden až září 2023	rozdíl
Výdaje státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Pomoc do zahraničí	429 747	415 939	-13 808
Výdaje státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Ubytování	2 374 274	7 469 090	5 094 816
Výdaje státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Stravování	59 764	2 383	-57 381
Výdaje státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Sociální dávky	7 022 701	5 366 241	-1 656 460
Výdaje státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Zdravotnictví	3 545 943	3 375 409	-170 535
Výdaje státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Školství	194 776	1 541 068	1 346 292
Výdaje státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Doprava	202 494	182 624	-19 870
Výdaje státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Platy a související	712 407	428 878	-283 529
Výdaje státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Materiální pomoc	902	133	-769
Výdaje státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Služby	285 936	112 353	-173 583
Výdaje státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Ostatní	750 710	948 347	197 638
Výdaje státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Celkem	15 579 655	19 842 465	4 262 810

Pozn.: neobsahují informace evidované v utajovaném režimu

Zdroj: Údaje předložené správci kapitol

II. Zpráva o řízení státního dluhu

1 Vývoj a stav státního dluhu

1.1 Vývoj státního dluhu v 1. – 3. čtvrtletí 2023

Státní dluh se od 1. ledna do 30. září 2023 zvýšil z 2 894,8 mld. Kč na 3 115,0 mld. Kč, tj. o 220,2 mld. Kč, respektive 7,6 %, přičemž vnitřní státní dluh vzrostl o 332,1 mld. Kč a korunová hodnota vnějšího státního dluhu se snížila o 111,9 mld. Kč.

Tabulka č. 10: Vývoj státního dluhu v 1. – 3. čtvrtletí 2023 (mil. Kč)

	Stav 1.1.2023	Výpůjční operace (a)	Splátky (b)	Kurzové rozdíly a ostatní vlivy (c)	Změna (a-b+c)	Stav 30.9.2023
STÁTNÍ DLUH CELKEM	2 894 838	739 945	519 596	-187	220 163	3 115 001
Vnitřní dluh	2 605 972	692 070	360 628	652	332 094	2 938 066
Státní pokladniční poukázky	0	274 960	213 184	345	62 121	62 121
Státní dluhopisy pro občany	83 405	9 549	965		8 584	91 989
Středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na domácím trhu	2 521 302	407 561	145 297	338	262 601	2 783 904
Krátkodobé zápůjčky	1 206		1 182	-24	-1 206	0
Směnky a nesplacené jmenovité hodnoty státních dluhopisů po datu splatnosti	58			-6	-6	52
Vnější dluh	288 867	47 875	158 968	-839	-111 932	176 935
Středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na zahraničních trzích	5 146			-528	-528	4 617
Přijaté úvěry	137 825		3 125	1 107	-2 018	135 808
Krátkodobé zápůjčky	145 896	47 875	155 843	-1 418	-109 386	36 510

Zdroj: MF

Na konci 3. čtvrtletí 2023 nadále zůstává v měnové skladbě státního dluhu dominantní měnou česká koruna s podílem na celkovém státním dluhu dosahujícím více než 93 %. Podíl eura v měnové skladbě se oproti počátku roku 2023 snížil na necelých 7 %, zatímco podíl ostatních měn je zanedbatelný.

Tabulka č. 11: Měnová skladba státního dluhu

	1.1.2023	mln. Kč	%	30.9.2023	mln. Kč	%
CELKEM	v původní měně	2 894,84	100,00	v původní měně	3 115,00	100,00
CZK	2 587 735 154 870,13	2 587,74	89,39	2 905 402 904 695,35	2 905,40	93,27
EUR	12 521 561 041,56	301,96	10,43	8 421 561 041,56	204,98	6,58
JPY	30 000 000 000,00	5,15	0,18	30 000 000 000,00	4,62	0,15

Poznámka: K 30. září 2023 byly dluhy ve výši 465 mil. CHF pokryty jednotnou evropskou měnou v rámci řízení disponibilní likvidity státní pokladny prostřednictvím devizových swapů, které nejsou součástí státních finančních pasiv tvořících státní dluh podle § 36 odst. 8 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

Zdroj: MF

1.2 Emise a splátky dluhových instrumentů a realizace zápůjček

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2023 probíhala pravidelná emisní činnost státu, a to zejména za účelem financování splátek státního dluhu a průběžného krytí schodku státního rozpočtu, když byly vydány korunové státní dluhopisy se splatností nad jeden rok v celkové jmenovité hodnotě 417 110 mil. Kč.

Celkové výpůjční operace státu v 1. – 3. čtvrtletí 2023 dosáhly 739 945 mil. Kč, přičemž výpůjční operace vnitřního dluhu představovaly 692 070 mil. Kč a výpůjční operace vnějšího dluhu pak 47 875 mil. Kč.

Celkové splátky státního dluhu v 1. – 3. čtvrtletí 2023 činily 519 596 mil. Kč, přičemž splátky vnitřního dluhu činily 360 628 mil. Kč a splátky vnějšího dluhu činily 158 968 mil. Kč.

1.2.1 Státní pokladniční poukázky

V 1. – 3. čtvrtletí 2023 bylo realizováno celkem 19 aukcí korunových státních pokladničních poukázek, a to se splatnostmi 4, 13 a 26 týdnů. Celkové výpůjční operace realizované prostřednictvím emisí korunových státních pokladničních poukázek činily 203 525 mil. Kč, přičemž veškeré tyto operace byly realizovány na primárním trhu. Celková jmenovitá hodnota splátek těchto instrumentů činila 153 574 mil. Kč a jejich stav na konci 3. čtvrtletí 2023 tak dosahoval 49 951 mil. Kč.

Dále byly vydány na domácím trhu podle českého práva 4 emise státních pokladničních poukázek denominovaných v jednotné evropské měně v celkové jmenovité hodnotě 3 000 mil. EUR, jejichž korunový ekvivalent k datu emise činil 71 435 mil. Kč, a současně došlo ke splátce 3 emisí tohoto instrumentu v celkové jmenovité hodnotě 2 500 mil. EUR, jejichž korunový ekvivalent k datu splátky činil 59 610 mil. Kč. Stav státních pokladničních poukázek denominovaných v jednotné evropské měně pak na konci 3. čtvrtletí 2023 dosahoval 500 mil. EUR, respektive 12 170 mil. Kč.

Celková jmenovitá hodnota státních pokladničních poukázek v oběhu se tak v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2023 zvýšila z 0 mil. Kč na 62 121 mil. Kč.

Tabulka č. 12: Přehled aukcí státních pokladničních poukázek v 1. – 3. čtvrtletí 2023

Číslo emise	Datum emise	Datum splatnosti	Prodáno (mil. Kč)	Částka získaná primární aukcí (mil. Kč)	Doba splatnosti (dny)	Výnos (% pa)
873	13.1.2023	10.2.2023	15 186,00	15 110,44	28	6,429
875	27.1.2023	28.4.2023	24 295,00	23 907,87	91	6,406
876	3.2.2023	3.3.2023	17 318,00	17 232,44	28	6,383
877	10.2.2023	11.8.2023	14 812,00	14 353,89	182	6,313
879	24.2.2023	26.5.2023	6 779,00	6 673,11	91	6,277
880	3.3.2023	31.3.2023	16 171,00	16 093,34	28	6,204
881	14.4.2023	13.10.2023	16 373,00	15 883,99	182	6,090
883	28.4.2023	28.7.2023	14 419,00	14 201,29	91	6,065
884	5.5.2023	2.6.2023	13 961,00	13 895,50	28	6,061
885	12.5.2023	11.8.2023	13 243,00	13 043,46	91	6,052
886	19.5.2023	16.6.2023	6 958,00	6 925,47	28	6,040
887	26.5.2023	25.8.2023	6 450,00	6 353,29	91	6,022
888	2.6.2023	1.12.2023	5 058,00	4 908,66	182	6,018
889	23.6.2023	22.9.2023	3 982,00	3 922,46	91	6,005
891	28.7.2023	27.10.2023	4 852,00	4 779,93	91	5,965
892	11.8.2023	10.11.2023	8 580,00	8 452,75	91	5,956
893	25.8.2023	24.11.2023	5 706,00	5 621,40	91	5,954
894	8.9.2023	8.12.2023	4 669,00	4 599,91	91	5,942
895	22.9.2023	22.12.2023	4 713,00	4 643,58	91	5,914
Celkem			203 525,00	200 602,77		
			(mil. EUR)	(mil. EUR)	(dny)	(% pa)
874	20.1.2023	21.4.2023	1 000,00	993,70	91	2,508
878	17.2.2023	18.8.2023	1 000,00	984,56	182	3,102
882	21.4.2023	21.7.2023	500,00	495,91	91	3,264
890	21.7.2023	20.10.2023	500,00	495,34	91	3,722
Celkem			3 000,00	2 969,51		

Zdroj: MF

1.2.2 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy vydávané na domácím trhu

V 1. – 3. čtvrtletí 2023 byly na primárním trhu prodány prostřednictvím 53 aukcí korunové střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy v celkové jmenovité hodnotě 329 904 mil. Kč, z toho 287 292 mil. Kč činily emise fixně úročených státních dluhopisů a 42 612 mil. Kč emise variabilně úročených státních dluhopisů.

Kromě zновуotevíraných emisí byly na domácím primárním trhu vydány čtyři nové emise fixně úročených korunových střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů se splatností v roce 2029, 2031, 2032 a 2034 a jedna nová emise variabilně úročených korunových střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů se splatností v roce 2043. Zároveň na základě zájmu ze strany primárních dealerů a dealerů došlo u některých

benchmarkových emisí k dalšímu navýšení celkové jmenovité hodnoty v oběhu, mimo jiné i za účelem navýšení likvidnosti těchto dluhopisů na sekundárním trhu a tím posílení jejich atraktivnosti.

Tabulka č. 13: Přehled aukcí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů v 1. – 3. čtvrtletí 2023

Číslo emise a tranše	Datum tranše (emise)	Datum splatnosti	Jmenovitá hodnota tranše (mil. Kč)	Částka získaná primární aukcí ¹ (mil. Kč)	Kupón (%)	Výnos do splatnosti (% pa)	Průměrný spread proti PRIBORU bps
89, 25. tranše	13.1.2023	17.9.2025	3 719,04	3 477,26	2,40	5,052	-
149, 8. tranše	13.1.2023	12.12.2028	14 441,95	15 191,54	5,50	4,466	-
142, 6. tranše	13.1.2023	30.7.2037	8 562,04	6 366,53	1,95	4,368	-
100, 29. tranše	27.1.2023	10.2.2027	3 043,96	2 553,83	0,25	4,723	-
150, 11. tranše	27.1.2023	30.9.2030	9 801,00	10 170,11	5,00	4,404	-
142, 7. tranše	27.1.2023	30.7.2037	7 293,00	5 442,77	1,95	4,343	-
150, 12. tranše	10.2.2023	30.9.2030	9 695,05	9 990,37	5,00	4,513	-
139, 19. tranše	10.2.2023	31.10.2031	7 535,66	7 532,55	VAR	-	0,665
125, 23. tranše	10.2.2023	24.4.2040	2 149,93	1 365,58	1,50	4,620	-
149, 9. tranše	24.2.2023	12.12.2028	9 054,00	9 279,45	5,50	4,977	-
138, 20. tranše	24.2.2023	23.6.2032	4 100,00	3 174,63	1,75	4,809	-
145, 11. tranše	24.2.2023	30.5.2035	2 398,00	2 112,90	3,50	4,803	-
150, 13. tranše	10.3.2023	30.9.2030	8 293,07	8 296,11	5,00	4,986	-
142, 8. tranše	10.3.2023	30.7.2037	3 072,74	2 166,73	1,95	4,841	-
149, 10. tranše	24.3.2023	12.12.2028	7 156,23	7 474,20	5,50	4,583	-
145, 12. tranše	24.3.2023	30.5.2035	2 682,10	2 425,59	3,50	4,537	-
125, 24. tranše	24.3.2023	24.4.2040	704,78	450,17	1,50	4,598	-
150, 14. tranše	14.4.2023	30.9.2030	6 000,00	6 114,59	5,00	4,684	-
151, 1. tranše	14.4.2023	14.4.2034	6 000,00	6 156,87	4,90	4,592	-
149, 11. tranše	28.4.2023	12.12.2028	9 544,59	9 893,15	5,50	4,728	-
139, 20. tranše	28.4.2023	31.10.2031	4 628,82	4 663,62	VAR	-	-11,780
151, 2. tranše	28.4.2023	14.4.2034	7 661,37	7 824,23	4,90	4,648	-
150, 15. tranše	12.5.2023	30.9.2030	7 160,51	7 316,33	5,00	4,639	-
139, 21. tranše	12.5.2023	31.10.2031	6 736,24	6 800,94	VAR	-	-15,371
145, 13. tranše	12.5.2023	30.5.2035	2 713,11	2 460,71	3,50	4,519	-
149, 12. tranše	26.5.2023	12.12.2028	4 584,85	4 743,40	5,50	4,760	-
150, 16. tranše	26.5.2023	30.9.2030	4 235,18	4 301,13	5,00	4,738	-
151, 3. tranše	26.5.2023	14.4.2034	8 898,66	9 060,82	4,90	4,681	-
150, 17. tranše	9.6.2023	30.9.2030	6 478,00	6 688,14	5,00	4,465	-
145, 14. tranše	9.6.2023	30.5.2035	2 000,00	1 837,62	3,50	4,386	-
152, 1. tranše	16.6.2023	16.6.2031	10 521,10	11 792,21	6,20	4,377	-
151, 4. tranše	16.6.2023	14.4.2034	7 135,00	7 473,61	4,90	4,340	-
152, 2. tranše	30.6.2023	16.6.2031	10 051,37	11 314,83	6,20	4,301	-
139, 22. tranše	30.6.2023	31.10.2031	4 110,37	4 165,49	VAR	-	-21,354
142, 9. tranše	30.6.2023	30.7.2037	2 805,00	2 138,02	1,95	4,224	-
152, 3. tranše	14.7.2023	16.6.2031	9 092,74	10 190,39	6,20	4,364	-
151, 5. tranše	14.7.2023	14.4.2034	4 766,33	4 991,60	4,90	4,338	-
153, 1. tranše	28.7.2023	29.3.2029	9 556,25	10 304,82	5,75	4,175	-
152, 4. tranše	28.7.2023	16.6.2031	5 274,30	5 997,16	6,20	4,127	-
151, 6. tranše	28.7.2023	14.4.2034	3 710,37	3 959,47	4,90	4,110	-
154, 1. tranše	11.8.2023	11.11.2032	6 175,00	6 332,42	4,50	4,159	-
145, 15. tranše	11.8.2023	30.5.2035	2 036,40	1 913,39	3,50	4,157	-
155, 1. tranše	18.8.2023	18.8.2043	10 410,72	10 380,40	VAR	-	2,736
153, 2. tranše	25.8.2023	29.3.2029	8 586,31	9 086,66	5,75	4,551	-
154, 2. tranše	25.8.2023	11.11.2032	6 488,56	6 494,85	4,50	4,482	-
151, 7. tranše	25.8.2023	14.4.2034	2 714,49	2 812,02	4,90	4,465	-
153, 3. tranše	8.9.2023	29.3.2029	11 706,88	12 319,49	5,75	4,662	-
154, 3. tranše	8.9.2023	11.11.2032	5 192,67	5 189,91	4,50	4,502	-
145, 16. tranše	8.9.2023	30.5.2035	2 117,06	1 927,72	3,50	4,496	-
155, 2. tranše	15.9.2023	18.8.2043	9 190,00	9 150,18	VAR	-	4,068
150, 18. tranše	22.9.2023	30.9.2030	8 483,00	8 730,58	5,00	4,506	-
154, 4. tranše	22.9.2023	11.11.2032	6 240,90	6 238,30	4,50	4,500	-
151, 8. tranše	22.9.2023	14.4.2034	3 195,00	3 283,30	4,90	4,561	-
Celkem			329 903,70	331 518,69			

¹ Bez alikvotních úrokových výnosů.

Zdroj: MF

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2023 byly na sekundárním trhu realizovány výměnné operace, u kterých dochází v rámci jedné transakce k současnému prodeji určité emise střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů z majetkového účtu Ministerstva financí (dále též „ministerstvo“) a zpětnému odkupu jiné emise těchto dluhopisů.

Prostřednictvím 181 výměnných operací byly z majetkového účtu ministerstva vyměněny střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy v celkové jmenovité hodnotě 56 988 mil. Kč za střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy v celkové jmenovité hodnotě 54 138 mil. Kč.

Dále bylo v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2023 na sekundárním trhu uskutečněno 77 přímých prodejů korunových střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů z majetkového účtu ministerstva v celkové jmenovité hodnotě 23 519 mil. Kč.

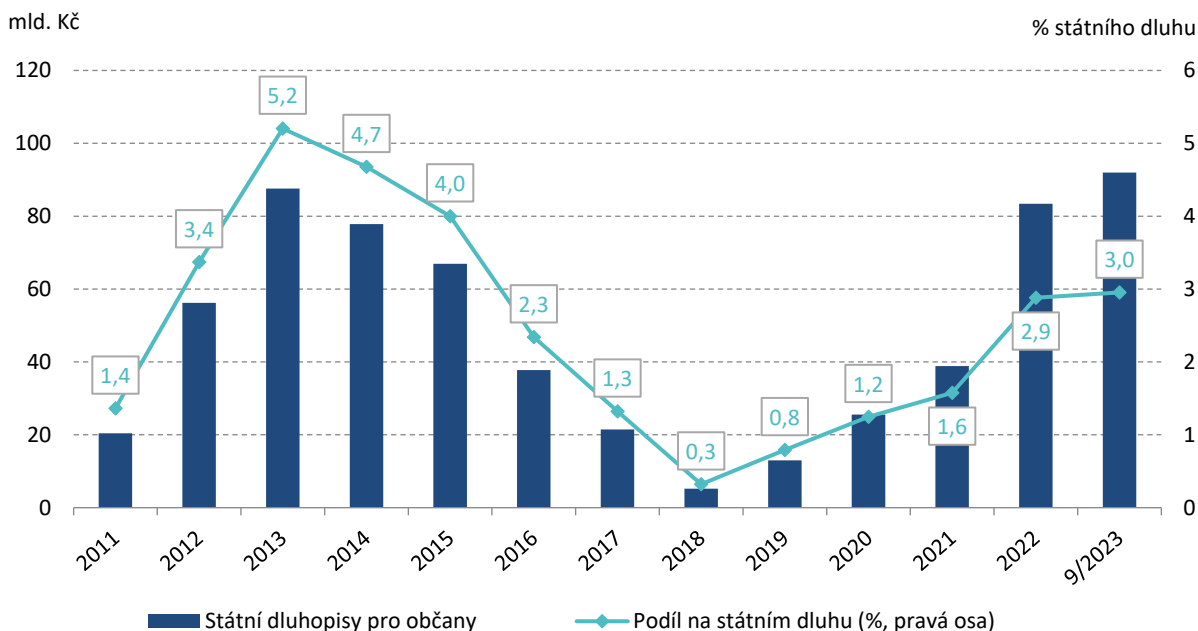
Řádné splátky střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu v 1. – 3. čtvrtletí 2023 činily 88 309 mil. Kč, přičemž byly dány výhradně splátkou jmenovité hodnoty 63. emise státních dluhopisů vydané v roce 2011 a splacené při své splatnosti dne 18. dubna 2023.

Celková jmenovitá hodnota střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu v oběhu se zvýšila z 2 521 302 mil. Kč na počátku roku 2023 o 262 601 mil. Kč na 2 783 904 mil. Kč na konci 3. čtvrtletí 2023.

1.2.3 Státní dluhopisy pro občany

Na počátku roku 2023 činila jmenovitá hodnota státních dluhopisů určených pro občany v oběhu 83 405 mil. Kč. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2023 došlo k vydání jedenadvaceti tranší dluhopisů určených pro občany ve formě reinvestice výnosů v celkové jmenovité hodnotě 9 549 mil. Kč. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2023 dále došlo ke splacení dluhopisů pro občany před datem splatnosti na základě uplatnění práva držitelů v celkové jmenovité hodnotě 965 mil. Kč. Na konci 3. čtvrtletí 2023 tak činila jmenovitá hodnota státních dluhopisů určených pro občany celkem 91 989 mil. Kč, tj. 3,0 % celkového státního dluhu.

Graf č. 20: Vývoj jmenovité hodnoty státních dluhopisů pro občany v oběhu

Zdroj: MF

1.2.4 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy vydané na zahraničních trzích

Na počátku roku 2023 činila korunová hodnota střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na zahraničních trzích v oběhu 5 146 mil. Kč. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2023 došlo ke snížení korunové hodnoty střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na zahraničních trzích v důsledku

kurzových rozdílů o 528 mil. Kč. Na konci 3. čtvrtletí 2023 tak korunová hodnota střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na zahraničních trzích v oběhu dosáhla hodnoty 4 617 mil. Kč.

1.2.5 Státní dluhopisy celkem

Celková jmenovitá hodnota státních dluhopisů v oběhu vzrostla v 1. – 3. čtvrtletí 2023 o 332 778 mil. Kč z 2 609 853 mil. Kč na 2 942 631 mil. Kč.

Podíl státních pokladničních poukázek na celkovém státním dluhu na počátku roku 2023 činil 0,0 %, zatímco na konci 3. čtvrtletí 2023 se zvýšil na 2,0 %. Podíl ostatních státních dluhopisů se přitom rovněž zvýšil z 90,2 % k 1. lednu 2023 na 92,5 % k 30. září 2023.

1.2.6 Přijaté úvěry

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2023 nedošlo k přijetí žádné nové tranše úvěrů.

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2023 se uskutečnily splátky úvěrů od Evropské investiční banky v celkové výši 3 125 mil. Kč, v tom 1 009 mil. Kč představovala řádná splátka druhé tranše úvěru na výstavbu Pražského okruhu část A, 400 mil. Kč řádná splátka druhé tranše rámcového úvěru vodního hospodářství III, 450 mil. Kč předčasné splacení deváté tranše projektu Prevence před povodněmi II, 140 mil. Kč řádná splátka čtvrté tranše úvěru na výstavbu dálnice D8 – B, 700 mil. Kč předčasné splacení sedmé tranše projektu Prevence před povodněmi II, 183 mil. Kč dílčí splátky úvěru na dálniční obchvat Plzně, 154 mil. Kč dílčí splátky úvěru pro Masarykovu univerzitu, 67 mil. Kč dílčí splátky úvěru na odstraňování povodňových škod z roku 2002 a 22 mil. Kč dílčí splátky úvěru na výstavbu Pražského okruhu část A.

V důsledku kurzových rozdílů pak došlo ke zvýšení korunové hodnoty úvěrů přijatých od Evropské investiční banky o 27 mil. Kč a celkem se tak korunová hodnota těchto úvěrů v 1. – 3. čtvrtletí 2023 snížila z 22 073 mil. Kč na 18 976 mil. Kč.

Na počátku roku 2023 dosahovala korunová hodnota úvěru přijatého od Rozvojové banky Rady Evropy určeného na financování výdajů spojených s pandemií koronaviru SARS-CoV-2 výše 7 235 mil. Kč. V důsledku kurzových rozdílů došlo ke zvýšení korunové hodnoty tohoto úvěru o 68 mil. Kč a na konci 3. čtvrtletí 2023 tak činila tato hodnota 7 302 mil. Kč.

Na počátku roku 2023 činila korunová hodnota zápůjček z titulu finanční pomoci z nástroje na podporu zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (tzv. „SURE“) 108 518 mil. Kč. V důsledku kurzových rozdílů došlo ke zvýšení korunové hodnoty těchto zápůjček od Evropské unie o 1 013 mil. Kč a na konci 3. čtvrtletí 2023 tak činila tato hodnota 109 530 mil. Kč.

Korunová hodnota všech přijatých úvěrů tak ke konci 3. čtvrtletí 2023 činila 135 808 mil. Kč.

1.2.7 Krátkodobé zápůjčky a repo operace, devizové swapy a státem vystavené směnky

Na počátku roku 2023 činila celková korunová hodnota zápůjček v podobě depozitních operací denominovaných v cizích měnách 147 102 mil. Kč, z čehož 145 896 mil. Kč bylo přijato od zahraničních protistran a 1 206 mil. Kč od domácích protistran. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2023 byly od zahraničních protistran přijaty zápůjčky ve formě depozitních operací ve výši 2 000 mil. EUR, jejichž korunový ekvivalent k datu přijetí činil 47 875 mil. Kč.

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2023 byly splaceny zápůjčky přijaté od zahraničních protistran ve formě depozitních operací ve výši 6 550 mil. EUR, jejichž korunový ekvivalent k datu splatnosti činil 155 843 mil. Kč. Domácím protistranám pak byly splaceny zápůjčky ve formě depo operací ve výši 50 mil. EUR, jejichž korunový ekvivalent k datu splacení činil 1 182 mil. Kč. Celkem tak byly v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2023 splaceny zápůjčky denominované v cizích měnách v korunovém ekvivalentu 157 025 mil. Kč.

Celková korunová hodnota zápůjček denominovaných v cizích měnách na konci 3. čtvrtletí 2023 činila 36 510 mil. Kč, přičemž tato suma byla dána výhradně zápůjčkami přijatými od zahraničních protistran.

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2023 byly v rámci řízení disponibilní likvidity státní pokladny realizovány devizové swapy k pokrytí frankových dluhů v celkové výši 1 550 mil. CHF. Jejich celková hodnota se v průběhu 1. – 3.

čtvrtletí 2023 snížila o 6 mil. CHF a na jeho konci činila 465 mil. CHF, respektive 11 697 mil. Kč v korunovém vyjádření.

V souladu s § 36 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (dále též „rozpočtová pravidla“), jsou součástí státního dluhu rovněž dluhy ze státem vystavených směnek, jejichž stav ke konci 3. čtvrtletí 2023 činil 137 tis. Kč.

1.2.8 Nesplacené jmenovité hodnoty státních dluhopisů po datu splatnosti

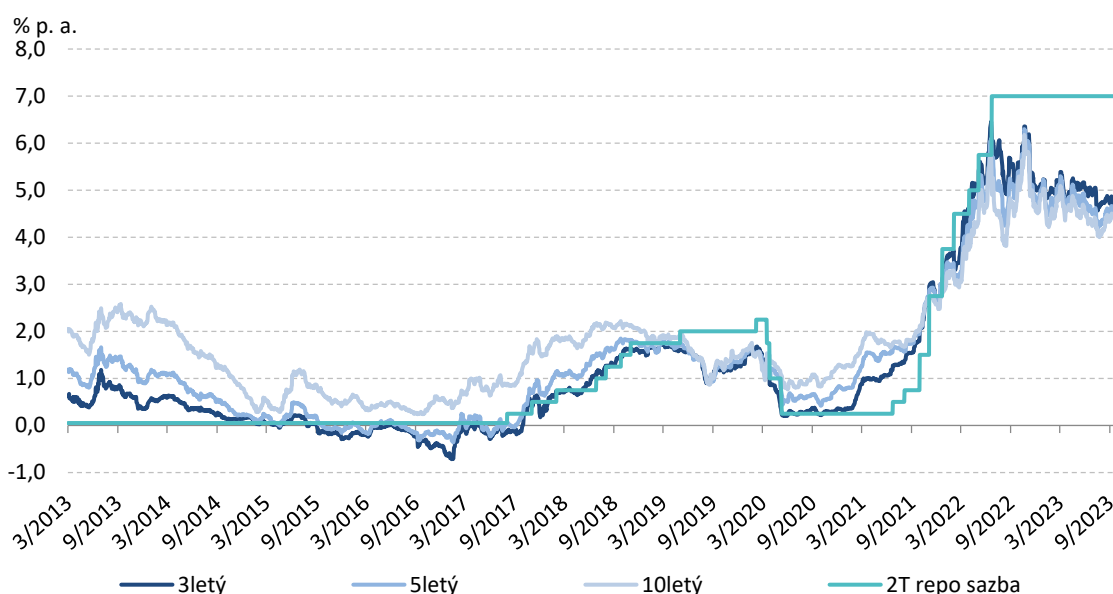
K datu 1. ledna 2022 v souvislosti s nabytím účinnosti změny zákona o rozpočtových pravidlech byly do vykazování státního dluhu České republiky v národní metodice zařazeny rovněž dluhy státu odpovídající původní výši jmenovité hodnoty dříve vydaných státních dluhopisů po datu jejich splatnosti nebo po datu, ke kterému vlastník státních dluhopisů požádal o jejich splacení před stanoveným datem splatnosti v souladu s příslušnými emisními podmínkami a způsobem těmto emisním podmínkám odpovídajícím, a to maximálně po dobu, než dojde k promlčení práva spojeného s dluhopisy ve lhůtě stanovené zvláštními právními předpisy platnými v době, kdy mohlo být právo uplatněno poprvé.

Na počátku roku 2023 činily nesplacené jmenovité hodnoty státních dluhopisů po datu splatnosti celkové výše 54 mil. Kč. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2023 se stav těchto jmenovitých hodnot snížil o 2 mil. Kč a na jeho konci tak činil 52 mil. Kč.

1.3 Vývoj na finančních trzích a ratingové hodnocení České republiky

Vývoj výnosů českých státních dluhopisů v 1. – 3. čtvrtletí 2023 odrážel situaci na globálním trhu státních dluhopisů v reakci na situaci na Ukrajině a měnově-politická rozhodnutí České národní banky. Česká národní banka v průběhu 1. pololetí 2022 zvýšila svou 2T repo sazbu až na 7,00 % p. a., přičemž od této doby zůstala tato základní úroková sazba centrální banky beze změny. Na domácím trhu střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů výnosy začaly pozvolna růst v polovině ledna a v růstovém trendu pokračovaly až do začátku března, kdy bylo dosaženo dočasného maxima v letošním roce. Následně výnosy českých státních dluhopisů postupně klesaly. Výnosová křivka státních dluhopisů i nadále vykazovala inverzní tvar, když výnosy státních dluhopisů s kratší dobou do splatnosti dosahovaly vyšších hodnot než výnosy dluhopisů s delší dobou do splatnosti. Na konci září 2023 dosahoval výnos 3letého státního dluhopisu hodnoty 4,9 % p. a., 5letého 4,8 % p. a. a 10letého dluhopisu 4,8 % p. a. Z dlouhodobého hlediska se nicméně nominální výnosy státních dluhopisů vzhledem k vývoji inflace v reálném vyjádření pohybují stále v záporných hodnotách.

Graf č. 21: Vývoj výnosů státních dluhopisů a měnově-politické sazby ČNB

Zdroj: MTS, MF

Česká republika má přiděleno nejvyšší celkové ratingové hodnocení ze všech zemí střední a východní Evropy a několik let se již pohybuje také nad průměrným ratingovým hodnocením členských zemí eurozóny. Dlouhodobě patří mezi spolehlivé emitenty státních dluhopisů, což potvrzují vysoká ratingová hodnocení všech hlavních ratingových agentur s mezinárodní působností.

V srpnu 2023 došlo ze strany ratingové agentury Fitch Ratings k potvrzení stávajícího ratingového hodnocení České republiky na úrovni AA- pro dlouhodobé závazky v domácí i v zahraničních měnách. Česko má v současnosti podle hodnocení Fitch stejný rating jako Belgie nebo Velká Británie. Agentura příznivě hodnotí důvěryhodnou fiskální a monetární politiku, silný institucionální rámec a stabilní bankovní sektor. V průběhu roku 2023 potvrdily stávající ratingová hodnocení i další významné ratingové agentury s mezinárodní působností, a to v květnu agentura Scope Ratings a poté v červnu agentura JCR, přičemž výhled obou agentur zůstává stabilní. V červenci 2023 potvrdila rovněž agentura ACRA hodnocení České republiky na úrovni AA pro dlouhodobé závazky v domácí i zahraničních měnách při zachování stabilního výhledu.

Tabulka č. 14: Ratingové hodnocení České republiky

Ratingová agentura	Domácí dlouhodobé závazky	Výhled	Zahraníční dlouhodobé závazky	Výhled	Udělen/ potvrzen
Moody's	Aa3	Negativní	Aa3	Negativní	5.8.2022
S&P Global Ratings	AA	Stabilní	AA-	Stabilní	14.10.2022
Fitch Ratings	AA-	Negativní	AA-	Negativní	25.8.2023
JCR	AA	Stabilní	AA-	Stabilní	30.6.2023
R&I	AA-	Negativní	AA-	Negativní	19.12.2022
Scope Ratings	AA-	Stabilní	AA-	Stabilní	26.5.2023
ACRA	AA	Stabilní	AA	Stabilní	18.7.2023

Zdroj: Moody's, S&P Global Ratings, Fitch Ratings, JCR, R&I, Scope Ratings, ACRA

2 Příjmy a výdaje kapitoly Státní dluh

V souladu s § 34 odst. 8 zákona o rozpočtových pravidlech je v rámci rozpočtového roku prováděno sečtení a vzájemné započtení korunových, eurových a dolarových příjmů a výdajů kapitoly 396 – Státní dluh (dále též „kapitoly“), jestliže souvisejí s řízením likvidity státní pokladny nebo řízením státního dluhu, včetně poplatků.

V 1. – 3. čtvrtletí 2023 bylo vypořádání korunových příjmových a výdajových toků se státním rozpočtem, tj. převody mezi korunovým vypořádacím a rozpočtovým účtem kapitoly, realizováno s měsíční periodicitou. Jelikož v každém měsíci 1. – 3. čtvrtletí 2023 úrokové výdajové toky převýšily úrokové příjmové toky, tj. celková bilance příjmových a výdajových toků byla záporná, byly v těchto měsících výsledkem vzájemného zápočtu úrokových příjmů a výdajů vždy výdaje a kapitola tak vykázala výhradně úrokové výdaje.

V 1. – 3. čtvrtletí 2023 nebylo vypořádání eurových příjmových a výdajových toků se státním rozpočtem, tj. výměna salda sečtených a vzájemně započtených eurových toků prostřednictvím operace na devizovém trhu za koruny a následný převod těchto korunových prostředků mezi korunovým vypořádacím a rozpočtovým účtem kapitoly v rámci standardního měsíčního vypořádání, realizováno. Tato skutečnost měla za následek, že příslušné kategorie příjmových a výdajových eurových toků, tj. přijaté úroky z eurových úvěrů poskytnutých dle § 35 odst. 5 zákona o rozpočtových pravidlech, přijaté úroky z eurových reverzních repo operací s kolaterálem poukázek České národní banky a střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů, eurové úroky přijaté z vkladů na účtech, výdaje na úroky z přijatých zápůjček v podobě depozitních operací denominovaných v cizích měnách, výdaje na diskonty státních pokladničních poukázek denominované v jednotné evropské měně, výdaje na derivátové operace denominované v jednotné evropské měně a výdaje na eurové poplatky spojené s obsluhou státního dluhu (dále též „poplatky“), nebyly v 1. – 3. čtvrtletí 2023 součástí výdajů kapitoly.

V návaznosti na zřízení souhrnného účtu státní pokladny v amerických dolarech bylo prováděno rovněž sečtení a vzájemné započtení příjmových a výdajových toků denominovaných v amerických dolarech v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech, přičemž k prvnímu vypořádání těchto toků se státním rozpočtem došlo v měsíci září 2023.

Celkové rozpočtované i skutečné příjmy v 1. – 3. čtvrtletí 2023 byly nulové, stejně jako v 1. – 3. čtvrtletí 2022.

Výdaje kapitoly v 1. – 3. čtvrtletí 2023 činily 40 346 mil. Kč, což je 57,7 % schváleného rozpočtu. Tyto výdaje byly dány převážně úrokovými výdaji ve výši 40 265 mil. Kč, což je 58,4 % schváleného rozpočtu, poplatky činily 81 mil. Kč, což je 8,1 % schváleného rozpočtu.

Z celkových úrokových výdajů ve výši 40 265 mil. Kč činí úrokové výdaje na vnitřní dluh 39 274 mil. Kč a úrokové výdaje na vnější dluh 697 mil. Kč. Peněžní plnění nahrazující úrok majitelům vybraných účtů státní pokladny snižené o saldo úroků ze zůstatků na platebních účtech ministerstva pak činí 293 mil. Kč.

V 1. – 3. čtvrtletí 2022 činily výdaje kapitoly 32 168 mil. Kč, přičemž úrokové výdaje činily 32 009 mil. Kč a poplatky 159 mil. Kč. Výdaje kapitoly v 1. – 3. čtvrtletí 2023 tak byly o 8 178 mil. Kč vyšší než celkové výdaje kapitoly v 1. – 3. čtvrtletí 2022. Úrokové výdaje byly přitom v 1. – 3. čtvrtletí 2023 oproti 1. – 3. čtvrtletí 2022 vyšší o 8 256 mil. Kč, zatímco poplatky byly meziročně nižší o 78 mil. Kč.

Tabulka č. 15: Výdaje kapitoly Státní dluh (mil. Kč)

Ukazatel	Skutečnost 1. - 3. čtvrtletí 2022	Rozpočet 2023		Skutečnost 1. - 3. čtvrtletí 2023	%	Index
		Schválený	Po změnách			
1	2	3	4	5	6 = 5 : 4	7 = 5 : 2
Výdaje kapitoly celkem	32 168	69 967	69 967	40 346	57,7	125,4
1. Úrokové výdaje celkem	32 009	68 967	68 967	40 265	58,4	125,8
na vnitřní dluh	28 231	64 017	64 017	39 274	61,4	139,1
na instrumenty peněžního trhu	-11 953	-11 250	-11 250	-12 913	114,8	108,0
na státní dluhopisy pro občany	2 343	11 500	11 500	10 018	87,1	427,6
na středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na domácím trhu	37 841	63 767	63 767	42 170	66,1	111,4
na vnější dluh	3 689	4 200	4 200	697	16,6	18,9
na středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na zahraničních trzích	3 119	1 000	1 000	0	0,0	0,0
na přijaté zápůjčky a úvěry	570	3 200	3 200	697	21,8	122,3
platební účty	88	750	750	293	39,1	331,4
2. Poplatky	159	1 000	1 000	81	8,1	51,1

Zdroj: MF

Vzhledem k nulovým příjmům kapitoly v 1. – 3. čtvrtletí 2023 jsou celkové i úrokové výdaje kapitoly rovny čistým celkovým, respektive čistým úrokovým výdajům. Čisté úrokové výdaje vnitřního dluhu jsou složeny z čistých úrokových výdajů instrumentů peněžního trhu, z čistých úrokových výdajů státních dluhopisů pro občany a z čistých úrokových výdajů střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu.

V 1. – 3. čtvrtletí 2023 čisté úrokové výdaje na vnitřní dluh činily 39 274 mil. Kč oproti 28 231 mil. Kč v 1. – 3. čtvrtletí 2022. Meziročně tak byly tyto výdaje vyšší o 11 043 mil. Kč.

Čisté úrokové výdaje střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu se meziročně zvýšily z 37 841 mil. Kč v 1. – 3. čtvrtletí 2022 na 42 170 mil. Kč v 1. – 3. čtvrtletí 2023, tj. o 4 328 mil. Kč, respektive 11,4 %. Tyto výdaje byly určeny především výplatami výnosů střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu v celkové výši 49 355 mil. Kč¹¹ a rovněž diskonty střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na primárním trhu ve výši 9 662 mil. Kč, snižovány byly naopak příjmovými toky spojenými s emisemi střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů na primárním trhu, kdy prémie činily 11 277 mil. Kč a alikvotní úrokové výnosy 4 482 mil. Kč, rovněž čistými příjmovými toky z titulu výměnných operací státních dluhopisů ve výši 796 mil. Kč a konečně čistými příjmovými toky spojenými s přímými prodeji střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů z majetkového účtu ministerstva ve výši 292 mil. Kč.

Meziroční růst čistých úrokových výdajů střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu byl určen výrazným růstem výplat výnosů střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů

¹¹ Po zahrnutí vlivu retrocese úroků z dluhopisů prodaných Evropské investiční bance ve výši cca 32 mil. Kč

vydaných na domácím trhu o 16 432 mil. Kč v důsledku růstu stavu vydaných dluhopisů a zvýšení úrokových sazeb.

Naopak v 1. – 3. čtvrtletí 2023 oproti 1. – 3. čtvrtletí 2022 došlo v důsledku zvýšení úrokových sazeb vydávaných dluhopisů k růstu příjmových toků spojených s alikvotními úrokovými výnosy na primárním trhu o 2 154 mil. Kč a zprostředkovaně rovněž ke zvýšení příjmových toků spojených s premii emisí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na primárním trhu o 6 256 mil. Kč. Dále došlo k růstu čistých příjmů spojených s přímými prodeji střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů z majetkového účtu ministerstva o 2 598 mil. Kč, k růstu čistých příjmů z výměnných operací státních dluhopisů o 796 mil. Kč a konečně ke snížení výdajů na diskonty střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na primárním trhu o 299 mil. Kč.

Čisté úrokové příjmy instrumentů peněžního trhu v 1. – 3. čtvrtletí 2023 činily 12 913 mil. Kč, přičemž byly dány zejména přijatými úroky z operací řízení korunové likvidity státní pokladny (reverzních repo operací s kolaterálem v podobě poukázek České národní banky, SPP a SDD a depozitních operací) ve výši 15 827 mil. Kč, dále přijatými úroky z cizoměnových reverzních repo operací s kolaterálem poukázek České národní banky a střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů ve výši 4 mil. Kč a rovněž prostředky přijatými z titulu zápujčnic státních dluhopisů ve formě kolateralizovaných zápujček ve výši 4 mil. Kč.

Čisté úrokové příjmy instrumentů peněžního trhu v 1. – 3. čtvrtletí 2023 byly naopak snižovány výdajovými toky spojenými s diskonty emisí státních pokladničních poukázek ve výši 2 922 mil. Kč.

Oproti 1. – 3. čtvrtletí 2022, kdy čisté úrokové příjmy instrumentů peněžního trhu činily 11 953 mil. Kč, tak tyto vzrostly o 960 mil. Kč. Tento růst byl dán především růstem čistých úroků z operací řízení korunové likvidity státní pokladny o 693 mil. Kč zejména v důsledku zvýšení základní úrokové sazby České národní banky v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 z 3,75 % p. a. až na 7,00 % p. a. a rovněž snížením úrokových výdajů z titulu devizových swapů o 360 mil. Kč. Naopak ke snížení čistých příjmů přispěl zejména meziroční růst výdajů na diskonty státních pokladničních poukázek o 52 mil. Kč.

Čisté úrokové výdaje na státní dluhopisy pro občany dosáhly v 1. – 3. čtvrtletí 2023 výše 10 018 mil. Kč, přičemž byly dány zejména reinvesticemi výnosů státních dluhopisů pro občany ve výši 9 934 mil. Kč, dále výplatami poměrného výnosu při splacení těchto dluhopisů před stanovenou dobou splatnosti na základě uplatnění práva držitelů ve výši 83 mil. Kč a konečně výplatami výnosů státních dluhopisů pro občany ve výši 32 tis. Kč. Čisté úrokové výdaje na státní dluhopisy pro občany se tak oproti 1. – 3. čtvrtletí 2022 meziročně zvýšily o 7 675 mil. Kč. Tento mimořádně výrazný růst byl především důsledkem skutečnosti, že v 1. – 3. čtvrtletí 2023 se do rozpočtových výdajů poprvé promítla reinvestice emise proti-inflačního Dluhopisu Republiky vydaného v lednu 2022 v celkové jmenovité hodnotě 41 019 mil. Kč, přičemž dopad vydání tohoto dluhopisu na státní rozpočet byl umocněn významným růstem výnosu emisí proti-inflačního Dluhopisu Republiky v 1. – 3. čtvrtletí 2023 oproti 1. – 3. čtvrtletí 2022 v důsledku zvýšení míry inflace.

Čisté úrokové výdaje na vnější dluh v 1. – 3. čtvrtletí 2023 byly dány výhradně čistými úrokovými výdaji na přijaté zápujčky a úvěry. V 1. – 3. čtvrtletí 2023 čisté úrokové výdaje na vnější dluh činily 697 mil. Kč oproti 3 689 mil. Kč v 1. – 3. čtvrtletí 2022 a poklesly tak meziročně o 2 992 mil. Kč.

Čisté úrokové výdaje z titulu střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na zahraničních trzích v 1. – 3. čtvrtletí 2022 činily 3 119 mil. Kč, zatímco v 1. – 3. čtvrtletí 2023 byly nulové, a to v důsledku skutečnosti, že v 1. – 3. čtvrtletí 2023 docházelo k sečtení a vzájemné započtení eurových příjmů a výdajů kapitoly, které však v tomto období nebyly vypořádány se státním rozpočtem.

Čisté úrokové výdaje z přijatých zápujček a úvěrů dosáhly v 1. – 3. čtvrtletí 2023 výše 697 mil. Kč, zatímco v 1. – 3. čtvrtletí 2022 činily 570 mil. Kč, tj. vzrostly meziročně o 127 mil. Kč. Tyto výdaje byly dány především úrokovými výdaji spojenými s úvěry přijatými od Evropské investiční banky, které v 1. – 3. čtvrtletí 2023 činily 650 mil. Kč, přičemž se meziročně zvýšily o 141 mil. Kč v důsledku zvýšení úrokových sazeb v průběhu roku 2022. Úrokový výdaj spojený s 1. tranší finanční pomoci v rámci evropského nástroje SURE pak v 1. – 3. čtvrtletí 2023 činil 47 mil. Kč.

Součástí úrokových výdajů kapitoly bylo v 1. – 3. čtvrtletí 2023 také peněžní plnění nahrazující úrok majitelům účtů podle § 3 písm. h) bodů 11 až 13 a 15 až 17 zákona o rozpočtových pravidlech ve výši 294 mil. Kč. V 1. – 3. čtvrtletí 2023 došlo rovněž k převodu úroků ze zůstatku na korunovém souhrnném účtu státní pokladny v České národní bance do rozpočtu kapitoly ve výši 1 mil. Kč.

Z hlediska rozpočtové skladby byla převážná část úrokových výdajů ve výši 39 970 699 tis. Kč zaznamenána na položce 5141 – Úroky vlastní, zbývající část ve výši 293 886 tis. Kč pak byla zaznamenána na položce 5811 – Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu. Z poplatků byla rozhodující část ve výši 81 170 tis. Kč zaznamenána na položce 5144 – Úplaty dluhové služby, zatímco 128 tis. Kč na položce 5362 – Platby daní státnímu rozpočtu.

Zatímco celkové čisté výdaje kapitoly v 1. – 3. čtvrtletí 2023 dosáhly 40 346 mil. Kč, v 1. – 3. čtvrtletí 2022 celkové čisté výdaje činily 32 168 mil. Kč. Meziročně tak čisté výdaje kapitoly vzrostly o 8 178 mil. Kč.

3 Řízení likvidity státní pokladny v 1. – 3. čtvrtletí roku 2023

V rámci řízení likvidity korunové státní pokladny byly v 1. – 3. čtvrtletí 2023 provedeny krátkodobé investice s použitím kolaterálu poukázek České národní banky v celkové jmenovité hodnotě 9 021 378 mil. Kč, splátky přitom dosáhly celkové jmenovité hodnoty 8 642 512 mil. Kč. V rámci těchto operací byla dosažena průměrná úroková sazba 6,8 % p. a. V rámci řízení likvidity eurové státní pokladny byly v 1. – 3. čtvrtletí 2023 provedeny krátkodobé investice s použitím kolaterálu poukázek České národní banky a střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů České republiky v celkové jmenovité hodnotě 25 977 mil. EUR, splátky přitom dosáhly celkové jmenovité hodnoty 25 112 mil. EUR. V rámci těchto operací byla dosažena průměrná úroková sazba 2,8 % p. a. V rámci řízení likvidity dolarové státní pokladny byly v 1. – 3. čtvrtletí 2023 provedeny krátkodobé investice s použitím kolaterálu poukázek České národní banky v celkové jmenovité hodnotě 185 mil. USD, splátky přitom dosáhly celkové jmenovité hodnoty 120 mil. USD. V rámci těchto operací byla dosažena průměrná úroková sazba 5,3 % p. a. Celkový čistý příjem operací s použitím kolaterálu poukázek České národní banky a střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů České republiky vypořádaný se státním rozpočtem v 1. – 3. čtvrtletí 2023 činil 15 792,7 mil. Kč.

Celkový příjem v 1. – 3. čtvrtletí 2023 ze záůjček poskytnutých v souladu s § 35 odst. 5 zákona o rozpočtových pravidlech majitelům účtů podle § 3 písm. h) zákona o rozpočtových pravidlech, činil 38,4 mil. Kč. Peněžní plnění nahrazující úrok majitelům účtů podle § 3 písm. h) bodů 11 až 13 a 15 až 17 zákona o rozpočtových pravidlech činilo v 1. – 3. čtvrtletí 2023 celkem 293,9 mil. Kč. Úročením zůstatků běžných účtů bylo dosaženo příjmu 0,7 mil. Kč. Celkové čisté výdaje z těchto operací činily 254,8 mil. Kč.

K 30. září 2023 byly na majetkových účtech ministerstva evidovány poukázky České národní banky v celkové jmenovité hodnotě 493 493 mil. Kč, které představovaly hodnotu kolaterálu aktivních investičních operací a státní pokladniční poukázky v celkové jmenovité hodnotě 100 000 mil. Kč určené jako kolaterál výpůjčních repo operací pro případ posilování likvidity státní pokladny.

Tabulka č. 16: Porovnání čistých příjmů státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčních operací se záporným výnosem v 1. – 3. čtvrtletí 2022 a 1. – 3. čtvrtletí 2023 (mil. Kč)

Čisté příjmy	1. - 3. čtvrtletí 2022	1. - 3. čtvrtletí 2023	Index 2023/2022
z REPO operací	15 132	15 793	104,4
z DEPO operací	-86	-255	295,4
z devizových swapů	-360	-	-
ze záůjčních facilit	3	4	127,9
Celkem čisté příjmy dosažené při řízení likvidity státní pokladny a státního dluhu	14 688	15 542	105,8
Emisní činnost a výpůjční operace v cizí měně se záporným výnosem ¹	46	-	-
Celkem čisté příjmy státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčních operací se záporným výnosem	14 734	15 542	105,5

¹ Se zohledněním budoucích výdajů v podobě výplat kupónů do splatnosti těchto dluhopisů, pokud nebyly bez výnosu.

Zdroj: MF

Zatímco v 1. – 3. čtvrtletí 2023 dosáhly celkové čisté úrokové příjmy 15 542 mil. Kč, ve stejném období roku 2022 příjmy dosáhly 14 734 mil. Kč. Důvodem meziročního nárůstu byly především vyšší základní úrokové sazby České národní banky.

Tak jako v každém roce je stav státní pokladny nejvíce ovlivněn vývojem salda státního rozpočtu, emisí činností, splátkami státních dluhopisů a příjmy od Evropské komise.

Graf č. 22: Státní pokladna v 1. – 3. čtvrtletí 2022 a 2023

Zdroj: ČNB a MF

Hospodaření státního rozpočtu za 1. – 3. čtvrtletí 2023 skončilo schodkem ve výši 180,7 mld. Kč a ve srovnání s 1. – 3. čtvrtletí 2022 se vyvíjelo příznivěji zejména z důvodu příjmů z Evropské unie, především z Národního plánu obnovy, zapojení výnosů z majetkové účasti státu v akciové společnosti ČEZ a vysokého inkasa daně z příjmů právnických osob podpořeného i výnosy dočasného zdanění firem především z oblasti energetiky.

Graf č. 23: Vývoj státního rozpočtu v 1. – 3. čtvrtletí 2022 a 2023

Zdroj: ČNB a MF

4 Tabulková příloha

Příloha č. 1: Vývoj státního dluhu České republiky v 1. – 3. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)

Zdroj Přílohy č. 1: MF

Příloha č. 1: Vývoj státního dluhu České republiky v 1. – 3. čtvrtletí 2023 (mld. Kč)

Název	Stav k 1. 1. 2023	Výpůjční operace (a)	Splátky (b)	Kurzové rozdíly a ostatní vlivy (c)	Změna (a - b + c)	Stav k 30. 9. 2023
STÁTNÍ DLUH CELKEM	2 894,8	739,9	519,6		220,2	3 115,0
Vnitřní dluh	2 606,0	692,1	360,6	0,7	332,1	2 938,1
Státní pokladniční poukázky denominované v korunách českých	0,0	203,5	153,6		50,0	50,0
Státní pokladniční poukázky denominované v jednotné evropské měně	0,0	71,4	59,6	0,3	12,2	12,2
49. emise dlouhodobých dluhopisů (2006)	79,0				0,0	79,0
53. emise dlouhodobých dluhopisů (2007)	21,4	0,4			0,4	21,8
58. emise dlouhodobých dluhopisů (2009)	88,6		7,9		-7,9	80,7
63. emise dlouhodobých dluhopisů (2011)	88,3		88,3		-88,3	0,0
78. emise dlouhodobých dluhopisů (2013)	149,0				0,0	149,0
89. emise dlouhodobých dluhopisů (2014)	129,2	5,8			5,8	135,0
90. emise dlouhodobých dluhopisů (2014)	119,0				0,0	119,0
94. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	149,0				0,0	149,0
95. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	149,0				0,0	149,0
97. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	111,9		49,1		-49,1	62,8
100. emise dlouhodobých dluhopisů (2017)	130,6	3,4			3,4	134,0
103. emise dlouhodobých dluhopisů (2017)	149,0				0,0	149,0
105. emise dlouhodobých dluhopisů (2018)	148,2	0,8			0,8	149,0
106. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	2,9	0,0	0,2		-0,2	2,7
107. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,9	0,0	0,1		-0,1	0,8
108. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,4	0,0	0,0		0,0	0,3
110. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	5,7	0,6	0,1		0,6	6,3
111. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,1				0,0	0,1
112. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	1,3				0,0	1,3
113. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,0				0,0	0,0
114. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1	0,0	0,0		0,0	0,0
115. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	1,7	0,2	0,0		0,2	1,9
116. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
117. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
118. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	2,2	0,3	0,0		0,3	2,5
119. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
120. emise střednědobých dluhopisů (2020)	119,0				0,0	119,0
121. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	149,0				0,0	149,0
122. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1	0,0	0,0		0,0	0,1
123. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	2,3	0,3	0,0		0,2	2,5
124. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1	0,0	0,0		0,0	0,0
125. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	56,7	3,9			3,9	60,6
127. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0				0,0	0,0
128. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	4,6				0,0	4,6
129. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	12,1			0,1	0,1	12,2
130. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	80,6	2,0			2,0	82,5
131. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
132. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	5,2	0,7	0,0		0,7	5,8
133. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
134. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	3,5	0,6	0,0		0,6	4,1
135. emise střednědobých dluhopisů (2021)	40,4				0,0	40,4
136. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	0,1	0,0	0,0		0,0	0,0
137. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	4,9	0,6	0,0		0,6	5,4
138. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	141,2	7,8			7,8	149,0
139. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	88,9	26,5			26,5	115,5
140. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	0,1				0,0	0,1
141. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	6,3				0,0	6,3
142. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	19,9	27,4			27,4	47,3
143. emise dlouhodobých dluhopisů (2022)	0,1	0,0	0,0		0,0	0,1
144. emise dlouhodobých dluhopisů (2022)	41,0	6,1	0,3		5,8	46,8
145. emise dlouhodobých dluhopisů (2022)	45,9	18,0			18,0	63,9
146. emise střednědobých dluhopisů (2022)	24,1			0,2	0,2	24,3
147. emise střednědobých dluhopisů (2022)	27,7				0,0	27,7
148. emise střednědobých dluhopisů (2022)	100,0				0,0	100,0
149. emise dlouhodobých dluhopisů (2022)	41,5	58,5			58,5	100,0
150. emise dlouhodobých dluhopisů (2022)	62,1	78,3			78,3	140,4
151. emise dlouhodobých dluhopisů (2023)	0,0	58,4			58,4	58,4
152. emise dlouhodobých dluhopisů (2023)	0,0	35,8			35,8	35,8
153. emise dlouhodobých dluhopisů (2023)	0,0	36,9			36,9	36,9
154. emise dlouhodobých dluhopisů (2023)	0,0	24,1			24,1	24,1
155. emise dlouhodobých dluhopisů (2023)	0,0	19,6			19,6	19,6
Krátkodobé zápůjčky	1,2		1,2	0,0	-1,2	0,0
Směnky a nesplacené jmenovité hodnoty státních dluhopisů	0,1			0,0	0,0	0,1
Vnější dluh	288,9	47,9	159,0	-0,8	-111,9	176,9
1. emise státních dluhopisů denominovaná v japonských jenech (2006)	5,1			-0,5	-0,5	4,6
Úvěry od EIB	22,1		3,1	0,0	-3,1	19,0
Úvěry od CEB	7,2			0,1	0,1	7,3
Úvěry od EK v rámci nástroje SURE	108,5			1,0	1,0	109,5
Krátkodobé zápůjčky	145,9	47,9	155,8	-1,4	-109,4	36,5

Zdroj: MF

III. Situační zpráva státní pokladny

Státní pokladna (dále též „SP“) zahrnuje souhrn peněžních prostředků, které jsou odděleně vedeny na

- příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu,
- účtech státních finančních aktiv (SFA),
- účtech MF pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu,
- účtech správců daní, poplatků nebo jiných obdobných peněžitých plnění, na kterých jsou spravovány daňové příjmy, které jsou následně určeny rozpočtům územních samosprávných celků, státním fondům, Národnímu fondu (NF), rezervním fondům organizačních složek státu, do státních finančních aktiv a na účtech určených ke správě peněžních prostředků z vybraných cel určených k odvodům do vlastních zdrojů Evropské unie,
- účtech rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu,
- účtech cizích a podobných prostředků organizačních složek státu, jež nejsou součástí příjmů nebo výdajů státního rozpočtu, na zvláštním účtu Ministerstva spravedlnosti podle zákona o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí, na účtech závodního stravování, sdružených prostředků apod.,
- účtech příspěvkových organizací,
- účtech státních fondů a Národního fondu,
- zvláštních účtech MF podle zákona, kterým se ruší Fond národního majetku ČR (FNM),
- účtech státní organizace Správa železnic,
- účtech územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu, státních fondů a NF a dalších prostředků podle zákona o rozpočtových pravidlech,
- účtech veřejných výzkumných institucí určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu a NF a dalších prostředků podle rozpočtových pravidel,
- účtech veřejných vysokých škol určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu, státních fondů a NF a dalších prostředků podle rozpočtových pravidel,
- účtech Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR, včetně zvláštního účtu veřejného zdravotního pojištění, účtech resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťoven a svazů zdravotních pojišťoven,
- účtech dalších právnických osob vedených se souhlasem Ministerstva financí u České národní banky,
- účtech Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s., nebo účtech jiných právnických osob založených podle zákona upravujícího pojišťování a financování vývozu se státní podporou, které nemají bankovní licenci a
- účtech České exportní banky, a.s., určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu nebo od Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s., a dalších prostředků, které si na ně Česká exportní banka, a.s., převede nebo je na ně přijme.

Účty podřízené státní pokladně jsou podřízeny jednotlivým souhrnným účtům státní pokladny. Celkový součet peněžních prostředků na účtech podřízených jednotlivým souhrnným účtům SP nesmí být záporný. Přebytky prostředků na jednotlivých souhrnných účtech státní pokladny může Ministerstvo financí krátkodobě ukládat nebo investovat na finančním trhu s cílem minimalizace výdajů spojených s řízením likvidity státní pokladny a řízením státního dluhu.

Od roku 2013 dochází v souvislosti s novelou zákona o rozpočtových pravidlech k dalšímu postupnému rozšiřování okruhu prostředků příslušejících do SP a jejich zapojení do financování a řízení likvidity SP. Přehled o objemech a druzích prostředků zahrnovaných do státní pokladny (vedených v korunách) podává následující tabulka.

Tabulka č. 17: Souhrnné účty státní pokladny (mil. Kč)

Ukazatel	30.9.2022 (1)	30.9.2023 (2)	Rozdíl (2-1)	Index v % (2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	-270 877	-180 677	90 200	66,7
v tom - příjmy	1 167 931	1 436 710	268 779	123,0
- výdaje	1 438 808	1 617 387	178 579	112,4
2. Prostředky na účtech státních finančních aktiv				
- saldo příjmů a výdajů	311 987	234 378	-77 609	75,1
3. Příjmy rozpočtů spravované FÚ, CÚ, ČBÚ				
- saldo příjmů a výdajů	21 319	23 413	2 094	109,8
v tom - příjmy celkem	297 132	355 266	58 134	119,6
- výdaje celkem	275 813	331 853	56 040	120,3
4. Fondy organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	4 558	4 970	412	109,0
5. Cizí prostředky organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	42 590	24 432	-18 158	57,4
6. Účty příspěvkových organizací				
- saldo příjmů a výdajů	49 764	54 486	4 722	109,5
7. Účty státních fondů a Národního fondu				
- saldo příjmů a výdajů	94 820	122 669	27 849	129,4
8. Účet bývalého Fondu národního majetku				
- saldo příjmů a výdajů	27 020	20 003	-7 017	74,0
9. Účty územních samosprávných celků				
- saldo příjmů a výdajů	48 129	40 111	-8 018	83,3
10. Zdravotní pojišťovny a svazy ZP				
- saldo příjmů a výdajů	55 989	53 108	-2 881	94,9
11. Ostatní subjekty				
- saldo příjmů a výdajů	41 365	43 158	1 793	104,3
A. Prostředky státní pokladny celkem (součet 1. až 11.)	426 664	440 051	13 387	103,1
B. Financování státní pokladny:	-365 040	-440 042	-75 002	120,5
- dluhopisové	-362 803	-436 989	-74 186	120,4
- účet hospodaření státního rozpočtu	-2 237	-3 053	-816	136,5
C. Celková pozice státní pokladny (A+B)	61 624	9	-61 615	0,0

Jak je patrné z tabulky, státní pokladna byla v 1. až 3. čtvrtletí 2023 v největší míře tvořena prostředky na účtech státních finančních aktiv, státních fondů a Národního fondu, příspěvkových organizací, zdravotních pojišťoven a svazů ZP, územních samosprávných celků, cizími prostředky organizačních složek státu, prostředky rozpočtů spravované na účtech finančních a celních úřadů a Českého báňského úřadu, prostředky bývalého Fondu národního majetku a prostředky ostatních subjektů v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech.

Celková pozice souhrnných účtů SP ke konci září 2023 ve výši 9 mil. Kč byla tvořena součtem:

- schodku **státního rozpočtu ve výši 180,7 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy v objemu 1 436,7 mld. Kč a výdaji ve výši 1 617,4 mld. Kč,
- účtů **státních finančních aktiv ve výši 234,4 mld. Kč**, na kterých Ministerstvo financí eviduje kromě prostředků jako jsou např. rezerva na důchodovou reformu, prostředky úrazového pojištění, jaderného účtu nebo zvláštní účelové prostředky také další zdroje, např. peněžní prostředky získané emisemi a prodeji státních dluhopisů, nebo rezerva peněžních prostředků z vydávání a prodeje státních dluhopisů, z přijatých zápujček a úvěrů, z jiných zdrojů financování státního dluhu a ze sjednaných finančních zajištění nebo srovnatelných zajištění podle práva cizího státu sloužících jako zdroje ministerstva pro vyloučení tržních rizik, rizik z neumístění státních dluhopisů na finančním trhu a jiných možných rizik souvisejících s financováním schodku státního rozpočtu a státního dluhu. Ministerstvo financí v rámci výkonu řízení státních finančních aktiv sjednává obchody s tuzemskými i zahraničními osobami za účelem omezení úrokových a měnových nebo jiných rizik. Vytváření rezervy peněžních prostředků zákon o rozpočtových pravidlech pouze umožňuje, nikoli přikazuje, přičemž tento zdroj prostředků od roku 2013 postupně ztrácí na významu a vlivem legislativních změn (rozšiřování okruhu subjektů, jejichž účty jsou podřízeny

souhrnnému účtu státní pokladny) a vývoje na finančních trzích je jeho role pouze marginální. Rezervu peněžních prostředků, která byla v minulých letech vytvářena emisní činností při souvztažném růstu hrubého státního dluhu, tak nahrazují ostatní disponibilní peněžní prostředky centrálního systému řízení souhrnných účtů státní pokladny. Ministerstvo financí údaje o výši rezervy peněžních prostředků nepublikuje, neboť pro účastníky trhu mohou být tyto údaje zavádějící a snadno chybně interpretovatelné bez souvislosti s celkovou disponibilní likviditou státní pokladny, což by mohlo vést k nežádoucímu ovlivňování účastníků trhu i veřejného mínění. Výše rezervy peněžních prostředků je proto sledována pouze pro interní potřeby Ministerstva financí (v rámci výkonu řízení státního dluhu a řízení likvidity státní pokladny),

- zůstatku příjmů a výdajů **rozpočtů spravovaných finančními a celními úřady a ČBÚ ve výši 23,4 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní a skutečným převodem daňových příjmů územním rozpočtům (jde o prostředky na účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – kraje a obce – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů); obdobně jde o příjmy a poplatky náležející Státnímu fondu dopravní infrastruktury a Státnímu fondu životního prostředí, o převody sdílených příjmů (cla) do rozpočtu EU a státního rozpočtu, o převod odvodu z loterií a hazardních her a odvodu za odnětí půdy do státního rozpočtu, některé příjmy Českého báňského úřadu (úhrady z dobývacího prostoru a z vydobytých nerostů) a jejich převod obcím, resp. do státního rozpočtu a další prostředky,
- zůstatku na účtech **fondů organizačních složek státu** v celkové výši **5,0 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do rezervních fondů a fondů kulturních a sociálních potřeb a prostředků čerpaných,
- zůstatku na účtech **cizích prostředků organizačních složek státu** v celkové výši **24,4 mld. Kč**, představujícího saldo přijatých a čerpaných cizích a zvláštních mimorozpočtových prostředků jako jsou např. soudní a jiné úschovy prostředků, prostředky zabavené v rámci trestního řízení (§ 78 a 79 trestního řádu), prostředky na narovnání škod v trestním řízení (§ 309 trestního řádu), prostředky dočasně inkasované pro zajištění celního dluhu v rámci celního řízení, srážky ze mzdy zaměstnanců z titulu exekuce, peněžní částky (konta) vězňů, pacientů a chovanců v léčebných a jiných ústavech, prostředky spojené s placením náhrad výdajů za odborné úkony prováděné na žádost (SÚKL, úhrady za žádosti o registraci léčiv, povolení výroby léčiv, vydání certifikátů atd.), omylem došlé peněžní prostředky, sdružené prostředky, zálohy na soudní řízení a na návrhy konkurzů a insolvenčního řízení, kauce v trestním řízení, složené jistoty (na předběžná opatření), prostředky jistot k zajištění pohledávek podle § 4b zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách atd. Patří sem též mzdy, platy, jejich náhrady, ostatní platby za provedenou práci a související výdaje (pojistné na sociální a veřejné zdravotní pojištění, přiděl do FKSP) vč. např. cestovného pracovníků OSS za měsíc prosinec, vyplácené v lednu následujícího roku podle § 46 zákona o rozpočtových pravidlech, prostředky, které správci kapitol soustřeďují v rámci finančního vypořádání od příjemců prostředků ze státního rozpočtu apod.,
- zůstatku na účtech **příspěvkových organizací** v celkové výši **54,5 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **státních fondů a Národního fondu** (v Kč) v celkové výši **122,7 mld. Kč**; na státní fondy připadá částka 84,4 mld. Kč a na Národní fond částka 38,3 mld. Kč,
- zůstatku na účtu bývalého **Fondu národního majetku** v celkové výši **20,0 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **územních samosprávných celků** v celkové výši **40,1 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **zdravotních pojišťoven a svazů ZP** v celkové výši **53,1 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **ostatních subjektů** ve výši **43,2 mld. Kč**, které se nejvíce týkají akciové společnosti Exportní garanční a pojišťovací společnost (13,2 mld. Kč), akciové společnosti Česká exportní banka (5,5 mld. Kč), státní organizace Správa železnic (2,9 mld. Kč), státních podniků (1,9 mld. Kč) veřejných výzkumných institucí (1,1 mld. Kč), veřejných vysokých škol (707 mil. Kč) a ostatních právnických osob se souhlasem Ministerstva financí (17,9 mld. Kč),
- zůstatku **dluhopisového financování státní pokladny ve výši -437,0 mld. Kč**, které představuje dočasné reinvestování určených prostředků státní pokladny formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím

získání úrokových výnosů, resp. úsporu úrokových nákladů v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí,

- zůstatku **financování** státní pokladny **prostřednictvím účtu hospodaření státního rozpočtu¹² ve výši -3,1 mld. Kč**, který slouží pro financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol z úvěrů od Evropské investiční banky a ze státních finančních aktiv.

Zůstatek prostředků státní pokladny (celková pozice) ke konci září 2023 dosáhl 9 mil. Kč a jeho snížení proti stavu ke konci září 2022 souviselo nejvíce s nárůstem dluhopisového financování SP o 74,2 mld. Kč, tj. o 20,4 %. Opačně působil nárůst prostředků zahrnovaných do SP o 13,4 mld. Kč, tj. o 3,1 %. Meziroční zvýšení prostředků zahrnovaných do SP bylo ovlivněno především snížením schodku státního rozpočtu a nárůstem zůstatku na účtech státních fondů a Národního fondu. Opačně působil především meziroční snížení na účtech státních finančních aktiv, cizích prostředků OSS, územních samosprávných celků, bývalého Fondu národního majetku a zdravotních pojišťoven.

---

¹² Účet hospodaření státního rozpočtu (ÚHSR) je oboustranným rozpočtovým účtem, na který se v poslední den roku převádí z účtu prostředků získaných emisí a prodejem státních dluhopisů částka určená na krytí deficitu státního rozpočtu (včetně odhadované rezervy na „dodatky“) z emisní činnosti MF. V případě nedostatku prostředků na účtu prostředků získaných emisí a prodejem státních dluhopisů se situace řeší vytvořením pasiva v potřebné výši na ÚFSD. V průběhu roku ÚHSR slouží rovněž k financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol (navýšením deficitu) z úvěrů EIB a ze SFA (nejedná se o výdaje kapitoly SD a OSFA). Věcně jde o financování výdaje jiné kapitoly, ke kterému dá kapitola SD nebo OSFA rozpočtovým opatřením povolení zvýšit výdaj. Kapitola výdaj provede, zvýší se schodek státního rozpočtu a ten je uhrazen buď z úvěru EIB anebo z účtu SFA, kdy výdaj z účtu aktiv představuje financující operaci a transfer (nikoliv příjem či výdaj státního rozpočtu).